

ÅRSREDOVISNING

kyrkanspension.se

Josefin hittade hem som studentpräst Kyrkans pension höjer ribban inom hållbarhet
Allt du behöver veta om återbetalningsskydd **Ny klimatsmart placering**

” Trots tuffa tider är Kyrkans pensions finansiella ställning fortsatt mycket stark vilket ger bra medlemsförmåner.

FÖRVÄNTNINGARNA PÅ 2023 var lågt ställda och diskussionen handlade inte om huruvida det skulle bli en recession eller ej utan snarare hur djup den skulle bli. Centralbankerna hade höjt räntan kraftigt under 2022 och det fanns en stor oro över hur hårt de släpande effekterna av en höjd ränta skulle slå på ekonomin. Det fanns dock några korn av ljuspunkter att samla sin optimism kring. Redan i januari överraskade den amerikanska arbetsmarknaden med urstarka siffror och tjänstesektorn visade sig vara robust. Inflationen har i slutet av 2023 börjat vika neråt. Det verkar som toppen är nådd och frågan blir i så fall hur långt ner kommer inflationen att falla och hur kommer centralbankerna att agera? Stärkt av att räntetoppen verkar vara nådd avslutade Stockholmsbörsen årets sista kvartal med en uppgång på drygt 14 procent vilket innebar en uppgång på 17,3 procent för helåret. Många ekonomer räknar nu med att flera centralbanker kommer att påbörja en cykel av räntesänkningar under 2024.

Framtidsblickande indikatorer har länge pekat mot en kraftig konjunkturavmattning i världen i stort och i Sverige i synnerhet. OECD och många prognosmakare med dem prognostiserar en mycket svag BNP-utveckling i Sverige. Hitintills har dock utvecklingen i ekonomin inte varit fullt så illa som många har trott. Om vi blickar framåt in i 2024 bedömer vi att fokus i första hand kommer vara inriktat på hur kraftig avmattningen i konjunkturen som ligger framför oss blir, det vill säga om det blir en mjuk eller hård landning? Hur mycket penning- och finanspolitiska stimulanser kommer att behövas för att möta konjunkturedgången? Balansen här emellan kommer vara avgörande för hur utvecklingen blir på finansmarknaderna.

KYRKANS PENSIONS FINANSIELLA situation är fortsatt mycket konkurrenskraftig jämfört med våra branschkollegor. Stärkt av Kyrkans pensions totalavkastning på +7,6 procent befinner sig vår solvensgrad fortsatt på hög nivå och var vid årsskiftet 251 procent. Vi kan i och med detta lämna 100 procent premierabatt till våra arbetsgivare för tredje året i rad vad beträffar den förmånsbestämda pensionsplanen. Återbäringsräntan i den premiebestämda pensionsplanen är för närvarande 5 procent.

VI HAR DESSUTOM låga driftskostnader vilket sammantaget innebär att vi levererar hög medlemsnytta.

Kyrkans pensions riktlinjer för hållbarhetsarbete visar våra nuvarande ambitioner på området. Under 2023 har vi sett över vårt arbete med hållbarhet för att kunna lansera en ny hållbarhetsstrategi anpassad till nya strängare lagkrav. Vi redovisar vilka krav vi har på våra externa kapitalförvaltare och vi ska i framtiden eftersträva att investera i bolag som bidrar till en hållbar utveckling genom sina produkter och tjänster. Vår utgångspunkt är att hållbart är lönsamt och lönsamt är hållbart.

Vi tror på och agerar utifrån vår egen mycket långsiktiga strategi och arbetar utifrån att enkelhet är bättre än komplexitet. Kan Kyrkans pension kombinera att ha en konkurrenskraftig avkastning samt låga driftskostnader och samtidigt bidra till en bättre värld för kommande generationer så bidrar tjänstepensionsföreningen till fortsatt medlemsnytta.

Stockholm 22 januari 2024

**VERKSTÄLLANDE
DIREKTÖR**

ÅRSREDOVISNINGEN 2023

Ges ut av Kyrkans pension Ansvarig utgivare: Carl Cederberg, vd i Kyrkans pension
Projektledning: Claudia Philipsson Produktion: Oh My Omlagsbild: André de Loisted
Tryck: Bohlins Grafiska, 2024 Papper: Nautilus Super White, tillverkat av 100 % återvunnen fiberråvara och godkänt av Svanen, Ecolabel samt FSC.

Information

- 4 TJÄNSTEPENSION – SÅ FUNKAR DET I PRAKTIKEN**
Lär dig mer om din tjänstepension, en viktig del av din totala pension.
- 6 NYTT PÅ MINA SIDOR: ÅTERBETALNINGSSKYDD**
Återbetalningsskydd eller inte – har du gjort ditt val?

Kapitalförvaltning

- 16 KAPITALET VÄXER FRAM TILL PENSIONS DAGEN**
Så går det till, från lön till tjänstepension steg för steg.
- 18 NY KLIMATSMART PLACERING**
Swedbank Robur Access Edge Sweden är en ny fond i Kyrkans pensions portfölj.

Intervjuer

- 7 BIRGITTA ÖDMARK, NY AU-LEDAMOT**
"Jag ser mig som en sammanhållande länk."
- 10 DAVID LINDENSTRAND, HÅLLBARHETSANSVARIG**
"Kyrkans pension ställer höga hållbarhetskrav."
- 11 JOSEFIN GUSTAFSSON ANDERSSON, STUDENTPRÄST**
"Jag hittade en plats där jag kände mig hemma."

24 VD HAR ORDET

26 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 26** 1. Beslutsorganisation
- 28** 2. Viktiga händelser under året
- 30** 3. Försäkringsrörelsen
- 33** 4. Kapitalförvaltningen
- 40** 5. Hållbarhetsredovisningen
- 44** 6. Förslag till resultatdisposition

46 FINANSIELLA RAPPORTER

- 46** Femårsöversikt
- 47** Resultaträkning
- 47** Resultatanalys
- 48** Balansräkning
- 50** Förändring i eget kapital

51 NOTER

- 51** Not 1. Redovisningsprinciper
- 54** Not 2. Risker och riskhantering

- 58** Not 3. Premieinkomst
- 58** Not 4. Kapitalavkastning, intäkter
- 58** Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 58** Not 6. Försäkringsersättningar
- 58** Not 7. Driftskostnader
- 58** Not 8. Kapitalavkastning, kostnader
- 58** Not 9. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
- 58** Not 10. Skatt
- 59** Not 11. Immateriella anläggningstillgångar
- 59** Not 12. Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag
- 60** Not 13. Kategorisering av finansiella instrument
- 61** Not 14. Värderingskategori för finansiella instrument värderade till verkligt värde
- 64** Not 15. Aktier och andelar
- 64** Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
- 64** Not 17. Derivat
- 65** Not 18. Övriga finansiella placeringstillgångar

- 65** Not 19. Fordringar direktförsäkring
- 65** Not 20. Försäkringstekniska avsättningar
- 66** Not 21. Övriga skulder
- 66** Not 22. Ställda säkerheter
- 66** Not 23. Eventualförpliktelser
- 66** Not 24. Åtaganden
- 67** Not 25. Medelantal anställda samt löner och ersättningar
- 68** Not 26. Upplysning om revisorers arvode
- 68** Not 27. Närstående
- 68** Not 28. Resultatdisposition
- 68** Not 29. Händelser efter bokslutsdagen

69 STYRELSEN

70 UNDERSKRIFTER

71 REVISIONSBERÄTTELSE

75 ORDLISTA

Tjänstepension – enkelt uttryckt

» FRIBREV KAP-KL

Du som omfattas av pensionsavtalet TPA 18 Svenska kyrkan och tidigare hade en livränta/förmånsbestämd tjänstepension kan ha ett fribrev. Där finns den pension, som du tjänade in under avtalet KAP-KL Svenska kyrkan.

» FÖRMÅNSBESTÄMD TJÄNSTEPENSION

Du som är född 1958 eller tidigare och har en inkomst över 46 438 kronor i månaden (2023) kan ha rätt till en förmånsbestämd tjänstepension, som en kompensation för att allmän pension upphör vid intjänandetaket.

» INTJÄNAD PENSIONS RÄTT

Du som arbetade inom Svenska kyrkan före 1998 (2000 för präster) kan ha en intjänad pensionsrätt för den anställningstiden.

» INTJÄNANDETAKET

Gränsen för allmän pension går vid 7,5 inkomstbasbelopp. Du som tjänar mer än 46 438 kronor per månad (2023) har en inkomst över intjänandetaket.

» KAP-KL SVENSKA KYRKAN

Kollektivavtal för anställda inom Svenska kyrkan födda 1958 eller tidigare.

» KOLLEKTIVAVTALAD TJÄNSTEPENSION

Bygger på en överenskommelse mellan arbetsgivare och fackliga organisationer och betalas av din arbetsgivare.

» PENSIONS PREMIE

Premien är det belopp din arbetsgivare betalar till Kyrkans pension.

» PENSIONSÅLDER

Du kan tidigast gå i pension vid 61 års ålder.

» PREMIEBESTÄMD TJÄNSTEPENSION

Din arbetsgivare betalar en bestämd procent av din inkomst till din framtida tjänstepension. Det slutliga pensionsbeloppet bestäms av dina inbetalda premier samt vilken avkastning och vilka avgifter Kyrkans pension har. Kallas även för avgiftsbestämd tjänstepension.

» TPA 18 SVENSKA KYRKAN

Kollektivavtal för anställda inom Svenska kyrkan födda 1959 eller senare.

» UTBETALNINGSTID

Den premiebestämda tjänstepensionen betalas ut livsvarigt, det vill säga så länge du lever, eller under en bestämd tid på 15, 10 eller 5 år. Den förmånsbestämda tjänstepensionen betalas ut livsvarigt.

Tjänstepension – så funkar det i praktiken

Alla som jobbar i Svenska kyrkan har tjänstepension. Varje år betalar din arbetsgivare in pensionspremier till Kyrkans pension, som placerar pengarna för att du ska få så bra avkastning som möjligt på ditt pensionskapital. På minpension.se kan du göra en prognos på pensionens olika delar, allmän pension, tjänstepension och eget sparande.

Allmän pension

Den allmänna pensionen kommer från staten och betalas ut av Pensionsmyndigheten. Varje år avsätts 18,5 procent av din pensionsgrundande inkomst upp till 7,5 inkomstbasbelopp (46 438 kr per månad) till den allmänna pensionen. Du tjänar ihop till pensionen när du arbetar, har arbetslöshetsersättning, sjuk- eller aktivitetsersättning och föräldrapenning.

Den allmänna pensionen består av flera delar: inkomstpension, inkomstpensionstillägg, premiepension och tilläggs pension samt garantipension.

Inkomstpension, inkomstpensionstillägg och tilläggs pension

Varje år avsätts 16 procent av din pensionsgrundande inkomst till inkomstpensionen.

Till inkomstpensionen kan ett inkomstpensionstillägg betalas ut. Tilläggs pension ersätter det gamla ATP-systemet och kan vara en del av den allmänna pensionen för dig som är född mellan 1938–1953.

Garantipension

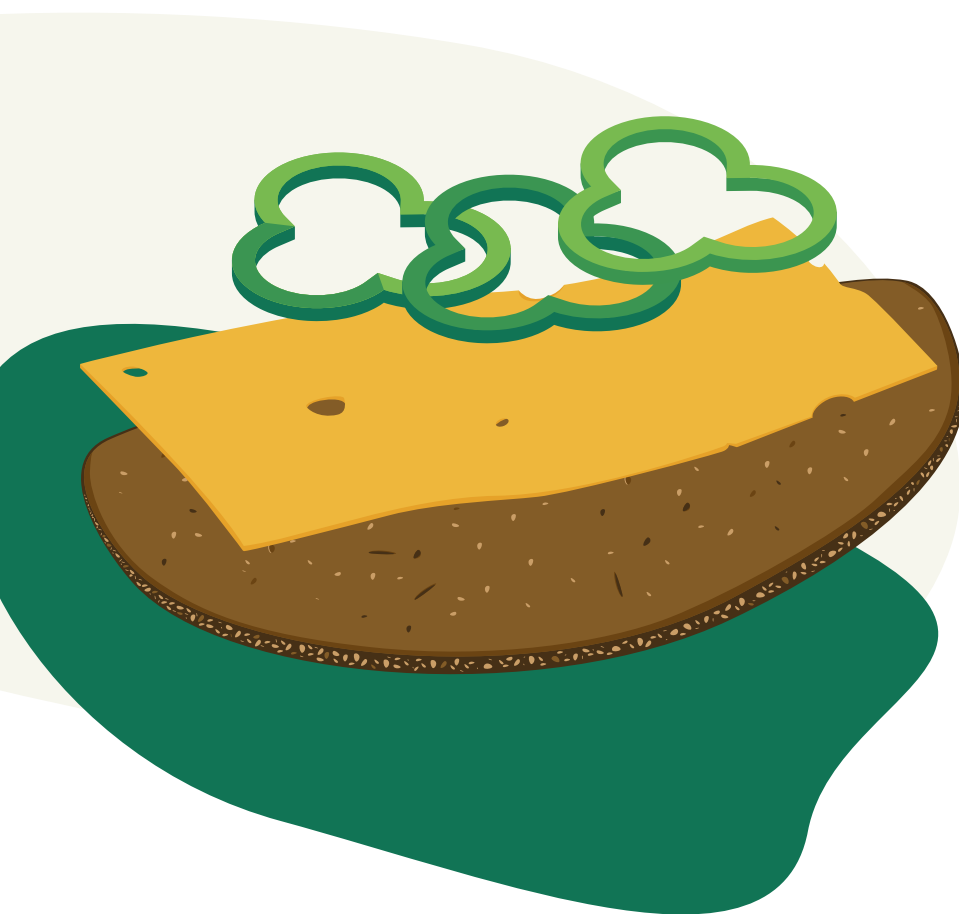
Garantipensionen är ett grundskydd för dig som har bott i Sverige och haft en låg eller ingen inkomst alls under livet. Garantipensionen är inte inkomstgrundad.

Premiepension

Varje år avsätts 2,5 procent av din pensionsgrundande inkomst till din premiepension. Det här är den delen av den allmänna pensionen som du kan påverka själv genom att välja vilka fonder dina pengar ska placeras i. Gör du inget val placeras pengarna i statens alternativ, fondportföljen AP7 Såfa.

Tjänstepension

Alla anställda inom Svenska kyrkan har en kollektivavtalad tjänstepension. Det är en löneförmån och en viktig del av den totala pensionen. Din arbetsgivare betalar in pengar till tjänstepensionen under hela tiden du är anställd – även när du är sjuk, föräldraledig eller har ledigt för fackligt uppdrag.

För dig som är född 1959 eller senare gäller Svenska kyrkans tjänstepensionsavtal TPA 18. Pensionspremien är 4,5 procent av din inkomst upp till intjänandetaket vid 46 438 kronor i månaden (2023). Om du har en lön över den gränsen, så är premien 30 procent på den delen av lönen upp till 30 inkomstbasbelopp. Om du är född 1958 eller tidigare så har du däremot en förmånsbestämd tjänstepension på den delen av lönen.

Kyrkans pension har den viktiga uppgiften att investera dina pensionspengar och se till att du får så god avkastning som möjligt till en begränsad risk.

Hur stor tjänstepensionen blir beror på storleken på ditt pensionskapital när det är dags att gå i pension. I ditt pensionsbesked på Mina sidor kan du se en prognos på din tjänstepension.

Eget sparande

Vill du dryga ut din framtida pension, så kan du komplettera med någon form av eget sparande. Du som omfattas av TPA 18 Svenska

Hur ser din pensionsmacka ut?

Din pension består av flera delar. Den allmänna pensionen är brödet. Du som är anställd inom Svenska kyrkan har också en kollektivavtalad tjänstepension. Den är pålägget på mackan. Vill du ha en extra lyxig pensionsmacka? Då kan det vara bra att ha ett eget sparande också. Hur stor just din macka blir beror på hur mycket du tjänar och hur länge du jobbar.

kyrkan kan till exempel komma överens med din arbetsgivare om att byta en del av bruttolönen mot en inbetalning till din tjänstepension, så kallad löneväxling. Löneväxlat belopp ska placeras i Kyrkans pension.

Gå in på minpension.se och gör en pensionsprognos, så får du en uppfattning om hur din ekonomi som pensionär kan bli. «

Våra försäkringar »

- » Premiebestämd tjänstepension
- » Förmånsbestämd tjänstepension
- » Efterlevandepension

Så länge du är anställd i Svenska kyrkan omfattas du av en efterlevandepension, som kan ge din familj rätt till ersättning om du avlider. Den ingår i kollektivavtalet och omfattar alla som uppfyller kraven. Efterlevandepensionen baseras på din inkomst och betalas ut under fem års tid till vuxen efterlevande (make, maka, registrerad partner och i vissa fall sambo). Dina barn får ersättning fram till att de fyllt 18 år eller gått ut gymnasiet.

Andra försäkringar »

Svenska kyrkan har även andra kollektivavtalade försäkringar som ökar tryggheten för dig som är anställd och dina anhöriga. De ger bland annat rätt till ersättning vid långvarig sjukdom, olycksfall i arbetet eller om du avlider, samt stöd och hjälp om du blir uppsagd.

» Om du blir sjuk

AGS-KL är en sjukförsäkring. Är du sjuk och har sjukpenning kan du ha rätt till dagersättning från dag 91 till dag 360. Vid fortsatt sjukdom, och om Försäkringskassan beviljar sjukersättning, kan du ha rätt till en månadsersättning. Försäkras av AFA. Sjukanmälan görs på AFA:s hemsida.

» Olycksfall i jobbet

TFA-KL är en trygghetsförsäkring vid olycksfall, skada eller sjukdom i arbetet liksom olycksfall på väg till och från jobbet. Försäkringen ersätter kostnader och inkomstbortfall. Försäkras av AFA. Ansökan om ersättning görs på AFA:s hemsida.

» Trygghet för familjen

TGL-KL är en tjänstegruppliv-försäkring. Den ger dina anhöriga ett skattefritt engångsbelopp om du avlider före 67 års ålder. Hur stort beloppet blir beror på din arbetstid, din ålder och familjens storlek. Försäkras av KPA. Anmälan om TGL görs till KPA.

» Om du blir uppsagd

Kyrkans trygghetsråd ger anställda som blir uppsagda på grund av arbetsbrist stöd och rådgivning på vägen mot ett nytt jobb. Du kan också få ekonomiskt stöd, till exempel studiestöd, löneutfyllnad eller avgångsersättning.

Nu kan du hantera återbetalningsskyddet direkt på Mina sidor

Återbetalningsskydd eller inte? På Mina sidor kan du enkelt både lägga till och ta bort återbetalningsskyddet på din tjänstepension.

– Har du inte gjort något val, så har du inte återbetalningsskydd, det är viktigt att veta, säger Sylvia Edler, försäkringsansvarig på Kyrkans pension.

Aterbetalningsskyddet är ett sätt att skydda dina pensionspengar. Väljer du att ha återbetalningsskydd betalas ditt intjänade pensionskapital ut till dina anhöriga om du avlider, oavsett om du är pensionär eller fortfarande arbetar.

– Återbetalningsskyddet kan vara en extra trygghet. Det gäller att se till helheten: var du befinner dig i livet och hur familjens ekonomi skulle påverkas om du går bort, säger Sylvia Edler.

NYTT SEDAN HÖSTEN 2023 är att du kan lägga till och välja bort återbetalningsskydd direkt på Mina sidor. Där kan du också fylla i och skicka in en hälsodeklaration digitalt.

– Vi utvecklar och förbättrar hela tiden Mina sidor och det här är en tjänst som våra försäkrade har efterfrågat, säger Sylvia Edler och fortsätter:

– Du identifierar dig med bank-id, ansökan går direkt in i vårt system och du får en bekräftelse på att vi har mottagit och bearbetar ärendet. Det gör att handläggningstiden blir kortare och du behöver inte skriva ut några blanketter eller oroa dig för postgången.

DET KOSTAR INGET att ha återbetalningsskydd, men det kan göra att din pension blir något lägre. De som inte har återbetalningsskydd får nämligen vara med och dela på så kallade arvsvinster från övriga försäkrade utan återbetalningsskydd.

– Du kan lägga till återbetalningsskydd fram till två hela månader innan du börjar ta ut din pension. Välja bort återbetalningsskyddet kan du däremot göra under hela

” Vi utvecklar och förbättrar hela tiden Mina sidor och det här är en tjänst som våra försäkrade har efterfrågat.

tiden som pensionen betalas ut, säger Sylvia Edler.

Du har rätt att teckna återbetalningsskydd utan hälsoprövning inom sex månader när du är nyanställd, och inom tolv månader om din familjesituation har förändrats. Gör du det senare behöver du lämna en hälsodeklaration.

FÖRMÅNSTAGARE ÄR I första hand make/maka/registrerad partner eller sambo och i andra hand arvsberättigade barn. Vill du ändra ordningen på förmånstagarna behöver du skicka in ett blankett.

– Det går än så länge inte att göra digitalt, däremot kan du alltid logga in på Mina sidor och se ditt val av förmånstagare. Där ser du också enkelt om du har återbetalningsskydd eller inte, säger Sylvia Edler. «

Sylvia Edler

Här hittar du ditt återbetalningsskydd

Logga in på **Mina sidor** med bank-id. I spalten till vänster hittar du rubriken **”Mitt efterlevandeskydd”**. Under rubrikerna **”Återbetalningsskydd”** och **”Förmånstagarförordnande”** kan du se dina val och klicka dig vidare för att göra ändringar.

Så funkar återbetalningsskyddet »

MED ÅTERBETALNINGSSKYDD

DIN PENSION » DIN FAMILJ

Dina pensionspengar betalas till din familj om du avlider. Att ha återbetalningsskydd ger ekonomisk trygghet för din familj.

UTAN ÅTERBETALNINGSSKYDD

DIN PENSION » ANDRA FÖRSÄKRADE

Om du avlider går dina pensionspengar till övriga försäkrade som inte har återbetalningsskydd. Att inte ha återbetalningsskydd ger en högre pension.

Har du frågor? »

På kyrkanspension.se finns alltid aktuell information! Självklart kan du också kontakta oss på kundservice.

Mejla till:
kundservice@kyrkanspension.se
eller använd formuläret på vår hemsida.

Ring på:
020-55 45 35 (inom Sverige)
+46 8 787 85 40 (från utlandet)

Birgitta Ödmark, vd för Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, beskriver sig som spindeln i nätet mellan Kyrkans pension och arbetsgivarorganisationens styrelse.

Birgitta Ödmark, ny AU-ledamot

”Jag ser mig som en sammanhållande länk”

Text: **Monica Forsberg** Bild: **Kristofer Hedlund**

Efter 30 år i Svenska kyrkan tog Birgitta Ödmark 2019 steget och blev vd för Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (Skao). Den här mandatperioden är hon ny ordinarie ledamot i Kyrkans pensions styrelse och arbetsutskott.

– Pensionerna är ett av de absolut viktigaste områdena som Skao har ansvar för, säger hon.

Birgitta Ödmark, som har sina rötter i norra Dalarna, utbildade sig till jurist i Uppsala och efter examen 1988 fick hon sin första anställning på domkapitlet i Uppsala stift.

– Tillfälligheter gjorde att jag kom till Svenska Kyrkan, och det blev början på en lång livsresa och yrkeskarriär, säger Birgitta Ödmark, som har jobbat med i stort sett alla juridiska arbetsuppgifter som finns på stiftsnivå.

Efter 15 år som stiftsjurist med ansvar för förvaltningen av den skog och mark som ingår i Prästlönetillgångarna i Stockholms stift, fick hon 2003 jobbet som stiftsdirektor.

– Jag var förhållandevis ung när jag blev chef och hade ett väldigt bra stöd från mina chefer, biskoparna Caroline Krook och Eva Brunne. De trodde på mig och gav mig möjlighet att växa och utvecklas. Att kunna bli kvar hos samma arbetsgivare, men byta uppdrag och fokusområden, gjorde mitt jobb otroligt stimulerande och utmanande. Samtidigt gick Svenska kyrkan igenom en enorm utveckling under de här åren, säger Birgitta Ödmark.

I SEPTEMBER 2019 började hon som vd på Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, Skao. Nu ligger fokus på arbetsgivarrollen med allt vad den innebär, från kollektivavtal, arbetsrätt och arbetsmiljö till omställningsfrågor och kompetensutveckling inom ramen för Kyrkans trygghetsråd – och inte minst pensionsfrågor.

– När jag kom till Skao hade jag inte arbetat med pensionsfrågor tidigare, så jag fick sätta mig i skolbänken. Det är ett komplext område och otroligt mycket lagar och förordningar att hålla reda på, men jag fick en väldigt bra introduktion av min företrädare Helen Källholm, säger Birgitta Ödmark.

Som tidigare ledamot för stiftens räkning i Kyrkans pensions fullmäktige har hon följt tjänstepensionsföreningen hela vägen sedan starten, så helt nya är pensionsfrågorna inte för henne.

– Då hade jag ett annat fokus och kunde vila i tryggheten att ärendena var beredda av styrelsen. Att kliva in och ta styrelseansvar – det behövs mer kunskap för att axla den

Fakta » Birgitta Ödmark

Ålder: 59 år.

Familj: Sambon Johan och tre vuxna söner.

Bor: I lägenhet i Kallfors utanför Södertälje.

Gör: Vd Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, ledamot i Kyrkans pensions arbetsutskott och styrelse.

Invald i styrelsen: 2021.

Utbildning: Juristutbildning (jur. kand.) vid Uppsala universitet.

Intressen: Tennis, padel och skidåkning, att umgås med mina barn och deras familjer.

rollen och jag har jobbat hårt för att sätta mig in i allt som uppdraget kräver, säger Birgitta Ödmark.

EFTER EN MANDATPERIOD som ersättare har hon nu tagit plats som ordinarie ledamot i Kyrkans pensions styrelse och arbetsutskott.

– Att se till att våra pensioner förvaltas väl och på ett långsiktigt hållbart sätt för både arbetsgivare och arbetstagare, det är en jätteviktig uppgift, säger Birgitta Ödmark.

Hon beskriver sin roll som styrelseledamot som den sammankopplande länken mellan Kyrkans pension och arbetsgivarorganisationens styrelse.

– Det handlar om att informera och ta frågor vidare: Är det här något vi behöver

bevaka? Kan vi frågan tillräckligt bra eller behöver vi fördjupa oss mer? Ibland räcker inte min kunskap till och då tar vi hjälp av specialister för att vi som sitter på arbetsgivarorganisationens mandat ska vara trygga med frågorna, förklarar Birgitta Ödmark.

DRIVKRAFTEN I STYRELSEARBETET är att göra nytta för sin uppdragsgivare, det vill säga alla Svenska kyrkans församlingar, pastorat, stift och den nationella nivån.

Att trygga pensionskapitalet som arbetsgivarna har betalat in för nuvarande och blivande pensionärer och se till att Kyrkans pension håller sig inom alla lagar, föreskrifter och regler som gäller för branschen – det är styrelsens uppdrag.

Bild: Kristofer Hedlund

” Jag har alltid arbetsgivarnas bästa i fokus, men när man sitter i en styrelse gäller det också att vara diplomatisk.

– Jag är ganska orädd när det gäller att driva frågor och göra förändringar om det är något jag tror på. Jag har alltid arbetsgivarnas bästa i fokus, men när man sitter i en styrelse gäller det också att vara diplomatisk och

kunna lyfta blicken för att nå resultat. Om arbetstagarna är av en åsikt och vi av en annan, då kan vi inte få vår vilja igenom rakt av, utan man måste kunna förhandla och mötas, säger Birgitta Ödmark. «

NY I STYRELSEN

Anders Blom, ny ordinarie ledamot i Kyrkans pensions styrelse, berätta, vem är du?

– Till vardags är jag stifts-pedagog i Skara stift och jobbar med klimat och miljö, pilgrims-vandringar, barn- och ungdoms-frågor samt utbildning. Jag är dessutom huvudskyddsombud i Skara stift och har fackliga förtroendeuppdrag för Vision, bland annat i Kyrkans pensions styrelse.

Hur kom du i kontakt med Kyrkans pension?

– Jag satt i Visions förbundsstyrelse för Svenska Kyrkans avtalsområde 2003–2016. När Kyrkans pension bildades utsågs jag därför att företräda Vision i Kyrkans pensions fullmäktige, och 2015 blev jag invald i styrelsen.

Vision har tidigare växlat med Läraryrket, varannan mandatperiod har vi haft en ordinarie plats och Läraryrket har varit ersättare och tvärtom, men i och med att Läraryrket gick in i Saco så har Vision nu en egen styrelseplats.

Hur ser du på din roll i Kyrkans pensions styrelse?

– Styrelsen har en viktig och ansvarsfull roll eftersom det handlar om pengar som kyrkans anställda ska få del av i framtiden. Det är ett stort kapital som vi förvaltar och tillsammans ser vi till att det sköts på ett hållbart och bra sätt.

Jag är ingen pensionsexpert, utan jag sitter i styrelsen för Visions medlemmars räkning. Däremot kan jag bidra med en stor kunskap om Svenska kyrkans verksamhet och arbetsplatser, både lokalt, nationellt och på stiftsnivå. Hållbarhetsfrågor är också något jag försöker bevaka lite extra. «

David Lindenstrand, hållbarhetsansvarig

”Vi ställer höga hållbarhetskrav”

Hållbara investeringar är en självklar del i Kyrkans pensions kapitalförvaltning. Nu höjer vi ribban ytterligare när det gäller rapportering inom hållbarhetsområdet.

– Det handlar om att tydligt visa för våra försäkrade vad vi gör och att vi bryr oss, säger David Lindenstrand, hållbarhetsansvarig på Kyrkans pension.

Sedan augusti kombinerar han arbetet som riskansvarig på Kyrkans pension med rollen som hållbarhetsansvarig.

– Det föll sig ganska naturligt. Inom båda områdena är det mycket riskfrågor och rapportering, så de passar bra ihop. Det är alltid roligt att kasta sig ut och lära sig något nytt. Som riskansvarig är det fokus på siffror, och nu får jag jobba med lite mjukare värden också, säger David Lindenstrand.

PÅ KYRKANS PENSION pågår just nu förberedelser för att nå nivå 8 enligt EU:s regelverk SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation). Disclosureförordningen, som den ofta kallas på svenska, är en del i arbetet för att EU ska bli klimatneutralt till år 2050. Målet är att öka transparensen och skapa ett enhetligt sätt att rapportera om hållbarhet.

– Vi som pensionsförvaltare ska redovisa vilka hållbarhetskrav vi ställer på oss själva och de förvaltare vi använder oss av, säger David Lindenstrand.

Beroende på vilken nivå inom SFDR man väljer ställs olika krav på vad som ska redovisas och i vilken utsträckning placeringarna ska bidra till miljömål, som till exempel minskad klimatpåverkan och biologisk mångfald. De bolag som fonderna investerar i ska dessutom följa praxis för god bolagsstyrning.

– Det är ett sätt att komma ifrån så kallad grönmålning. Det ska inte gå att marknads-

Bild: Kristofer Hedlund

David Lindenstrand, hållbarhetsansvarig på Kyrkans pension.

”*Det ska inte gå att marknadsföra sig som grön utan att vara det.*”

föra sig som grön utan att vara det, förklarar David Lindenstrand.

REDAN IDAG STÄLLER Kyrkans pension tuffa hållbarhetskrav på sina externa förvaltare och undviker investeringar i bolag som producerar vapen, tobak, cannabisprodukter, alkohol, pornografi, spel om pengar eller fossila bränslen.

– De fonder vi investerar i förändras kontinuerligt och därför screenar vi vårt innehav årligen. Då anlitar vi experter som går igenom alla fonder vi äger och tittar på vad de innehåller. Dyker det upp något oönskat innehav för vi dialog med förvaltaren, som tar frågan vidare till de underliggande bolagen, säger David Lindenstrand.

NÄR KYRKANS PENSION går in i nivå 8 ökar kraven på rapportering inom hållbarhetsområdet.

– Vi kommer ställa ännu högre krav på oss själva att i detalj visa upp hur vi arbetar med hållbarhet. Det omfattar allt från förköpsinformation och årsredovisning till informationen på hemsidan, säger David Lindenstrand. «

Fakta » David Lindenstrand

Ålder: 41 år.

Familj: Gift med Natalié, barnen Victoria, 10 år, och Erik, 7 år.

Bor: I lägenhet i Nacka.

Gör: Riskansvarig/CRO och hållbarhetsansvarig/CSO på Kyrkans pension.

Utbildning: Doktorsexamen i matematisk statistik vid Stockholms universitet, diplomerad finansanalytiker CEFA vid Handelshögskolan i Stockholm.

Intressen: Familjen och träning.

Att få jobba som studentpräst var något av en dröm för Josefin Gustafsson Andersson när hon studerade till präst. Sedan 2010 har hon drömjobbet, men vägen dit har varit långt ifrån rak.

– Jag hade sagt upp mig och tänkte göra något helt annat, men så fick jag ett telefonsamtal om ett vikariat i domkyrkoförsamlingen i Lund och det blev min väg tillbaka.

Text: **Monica Forsberg**

Bild: **André de Loisted**

Josefin Gustafsson Andersson, studentpräst

”Jag hittade en plats där jag kände mig hemma”

Efter en lång tjänstledighet i samband med att hon fick sitt tredje och fjärde barn hade Josefin bestämt sig för att lämna arbetet som präst. Hon tackade ändå ja till vikariatet för att få lite tid att tänka igenom vilken väg hon skulle ta.

– När jag fick tjänsten i domkyrkan föll allt på plats och jag kände att det är ju här jag ska vara. Kort efter att jag hade börjat fick jag ett projekt i knät och i det ingick att jag också skulle vara studentpräst, så det var faktiskt något jag halkade in på, det är väldigt glad för, berättar Josefin.

IDAG HAR HON en delad tjänst och är både studentpräst och vanlig präst i domkyrkoförsamlingen och får, som hon själv beskriver det, det bästa av två världar: vanligt församlingsarbete och samtidigt den nära kontakten med studenter på Lunds universitet.

TANKAR OM PENSIONEN

”Det har gått upp för mig att jag är närmare pensionen än vad jag tror. Ibland slår det mig att jag borde tänka mer på min pension, men jag är inte riktigt där ännu. Jag är bara tacksam över att ha en tjänstepension och andra förmåner genom mitt jobb. Att jag inte behöver fundera på det så mycket.”

Arbetet som studentpräst handlar till stor del om att möta studenter i enskilda samtal.

– Det är unga människor som söker sig till oss för att de behöver någon att prata med. De flesta kommer inte för att de har en tro eller vill prata om religiösa frågor, utan de kommer med livet. Det kan vara att man känner sig ensam, kanske blev inte studietiden som man hade tänkt sig, eller att man har funderingar över om man valt rätt utbildning. Det kan vara att man har blivit lämnad av sin partner eller att någon där hemma är sjuk eller har gått bort.

Studentprästerna har tystnadsplikt och det kostar inget att komma för samtal. Fokus är att lyssna och finnas med en bit på vägen, inte att komma med lösningar.

– Många som kommer till oss känner att jag är ju inte sjuk, jag behöver bara någon att prata med. Hos oss behöver man inte prestera eller bli bedömd, här får du lov att bara vara.

EN VIKTIG DEL i jobbet är också kontakten med Lunds universitets nationer och de som arbetar där. Varje termin håller Josefin och hennes kollegor en kurs om kris och krishantering för alla studenter som jobbar heltid med andra studenter.

– Det är unga människor som driver miljonföretag. De kan ställas inför gigantiska frågor och jättesvåra dilemman. Då kan det vara skönt att prata med någon utifrån som inte jobbar på universitetet, säger Josefin.

Sin arbetsplats har hon i domkyrkoforum mitt i Lund. Här är det liv och rörelse och enkelt att bara slinka in, kanske ta en fika i caféet.

– Vi upplever att många studenter tycker det är skönt att komma bort från universitetet. Här är man en i mängden och kan vara lite osynlig när man har bokat ett samtal med oss, säger Josefin.

SORG, ENSAMHET, VILSENHET – det är tunga frågor som människor kommer till Josefin med. Då är det viktigt med handledning och att kunna ta hjälp av de två kollegorna i den lilla studentprästgruppen.

– Det är klart att jag känner mig otillräcklig ibland, det är det svåraste med det här jobbet. Men jag tänker på det som att jag går in och ut ur olika rum. Jag försöker alltid vara 100 procent närvarande oavsett vil-

Fakta » Josefin Gustafsson Andersson

Ålder: 55 år.

Familj: Gift med Dan-Erik, fyra söner.

Bor: I lägenhet i centrala Lund.

Gör: Studentpräst vid Lunds universitet och församlingspräst i Lunds domkyrka.

Utbildning: Teologistudier vid Lunds universitet, prästutbildning i Lund, samt olika kurser framförallt inom själavård.

Intressen: "Jag sjunger i världens bästa kör, Damkören vid Musikhögskolan i Malmö, och så springer jag några gånger i veckan, det är ett bra sätt att rensa hjärnan."

” Det är klart att jag känner mig otillräcklig ibland, det är det svåraste med det här jobbet.

ken situation jag är i, om det så är ett sorgesamtal, ett vigelsamtal eller ett enskilt samtal. Men när jag lämnar det, då stänger jag dörren och sedan kan jag träda in i rummet igen när vi träffas senare.

ATT JOSEFIN HITTARDE till Svenska kyrkan från första början, det kan hon tacka sin kompis

mamma, som tog med henne till barnkören, för.

– Min familj hade ingen relation till kyrkan över huvud taget, så kören blev min väg in. Jag började i en miniorgrupp och hittade en plats där jag kände mig hemma och trivdes väldigt bra.

Det fortsatte med konfirmation och kyr-

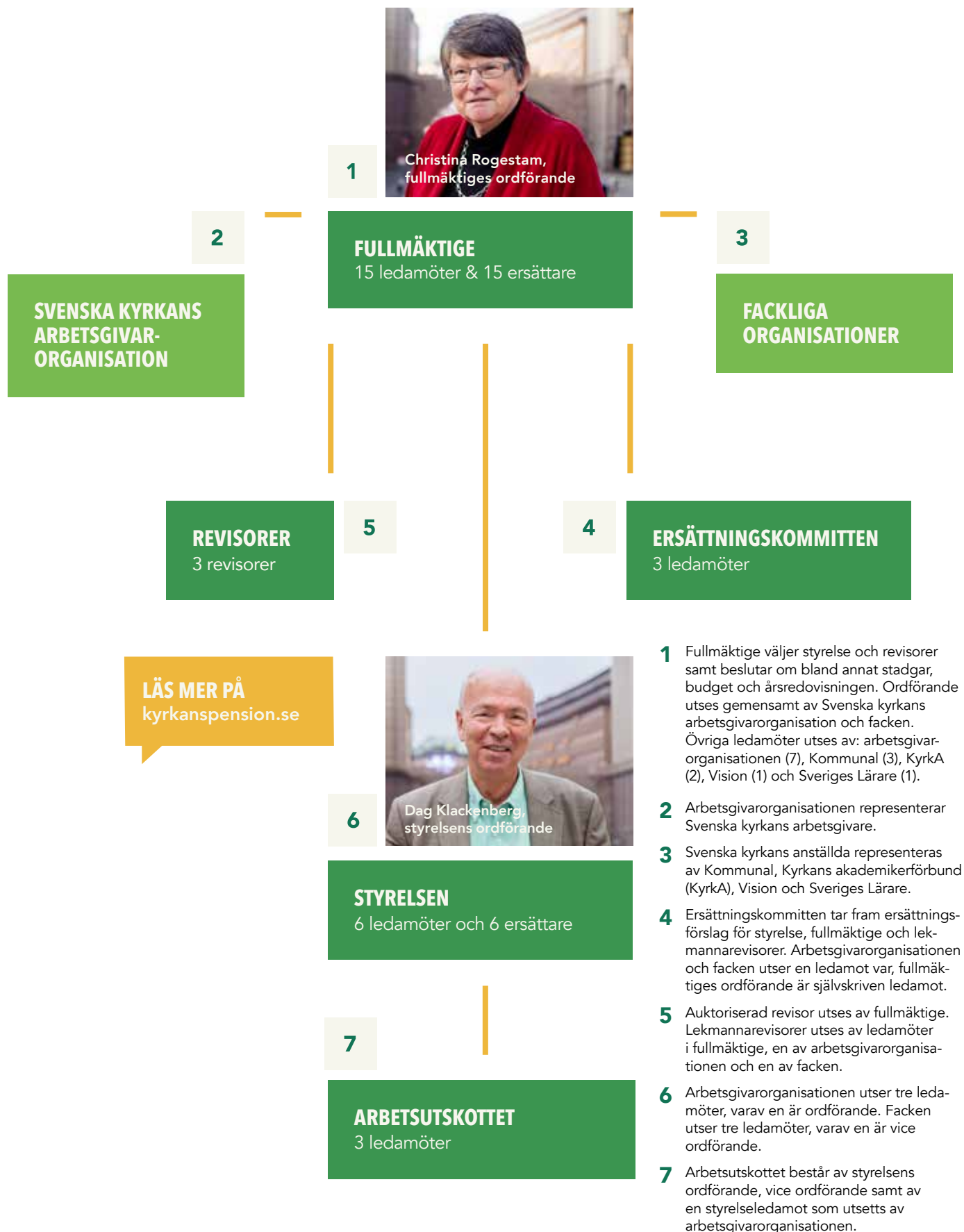
kans ungdomsgrupp och när Josefin gick på gymnasiet väcktes tanken på att bli präst.

– Det var en ungdomspräst i församlingen som sa ”Josefin, ska inte du jobba i kyrkan”? Efter studenten gjorde jag ett praktikår i Svenska kyrkan och kände att det här vill jag prova, så jag började läsa teologi. Det var absolut ingen självklarhet att det skulle bli så, men det har ändå känts som att det är så det ska vara.

Idag har Josefin hamnat på helt rätt plats.

– Jag kan känna en otrolig tacksamhet över den tillit som de unga människor jag möter känner. Att de kommer till mig med sitt liv och det som är svårt, och så får jag hjälpa till att bära det en stund. Det är fint. «

Så styrs Kyrkans pension

Så tar vi hand om pensionspengarna

Varje gång du som är anställd inom Svenska kyrkan får din lön betalar arbetsgivaren också in pengar till din framtida pension. Pensionskapitalet, idag nästan 26 miljarder kronor, förvaltas av Kyrkans pension.

- Det räcker egentligen att konstatera att det är andras pengar som vi arbetar med för att inse att det gäller att förvalta så kostnadseffektivt som möjligt, säger Carl Cederberg, vd. På kommande sidor kan du läsa mer om hur vi placerar dina pengar, vem som fattar besluten, hur det gångna året har gått och om förändringar i portföljen.

AVKASTNING
& SOLVENS

PLACERINGS-
TILLGÅNGAR

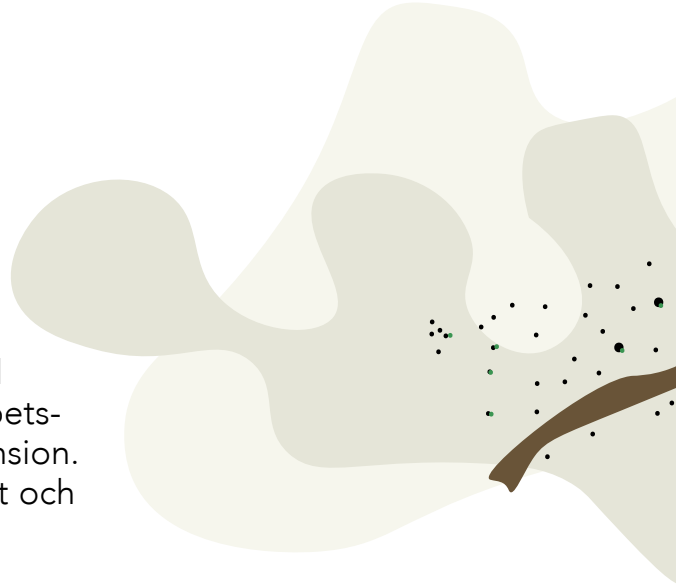
HÅLLBARHET &
INVESTERINGAR

ANSVAR & BESLUT

MÅL & STRATEGI

Från lön till tjänstepension steg för steg

Alla anställda i Svenska kyrkan har en kollektivavtalad tjänstepension. Det är en förmån som innebär att arbetsgivaren varje år betalar in pengar till din framtida pension. Kyrkans pension administrerar och förvaltar kapitalet och ser till att det växer.

1. Din lön

Arbetsgivaren betalar lön till dig.

2. Rapporterar

En gång om året rapporterar arbetsgivaren din pensionsgrundande lön till oss på Kyrkans pension.

3. Beräknar

Med hjälp av de rapporterade uppgifterna beräknar vi hur stor pensionspremie arbetsgivaren ska betala för dig.

4. Fakturerar

Vi fakturerar arbetsgivarna och får då in premier för alla anställda.

5. Placerar

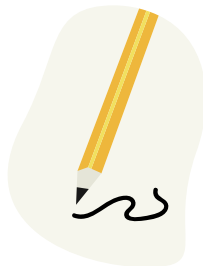
Premien placeras och ditt pensionskapital byggs upp. Tillsammans med eventuell återbäring växer kapitalet fram till den dagen då du går i pension. Under perioden 1 januari till 30 november 2023 har återbäringen varit 7 % och under perioden 1 till 31 december 6 %

6. Pensionsbesked

Varje år får du ett pensionsbesked från oss på Kyrkans pension. I det kan du se hur stort ditt intjänade pensionskapital är, hur mycket din arbetsgivare betalat in i premie under föregående år och hur ditt pensionskapital har utvecklats. Här hittar du också en prognos på hur stor tjänstepensionen kan bli om du jobbar kvar till 65 års ålder. Pensionsbeskedet finns på Mina sidor.

7. Ansöker

Du har bestämt dig och ansöker om pension.

8. Säljer

Vi säljer av tillgångar motsvarande den pension som ska betalas ut.

9. Betalar ut

Vi betalar ut din tjänstepension månadsvis och under så lång tid som du själv har valt.

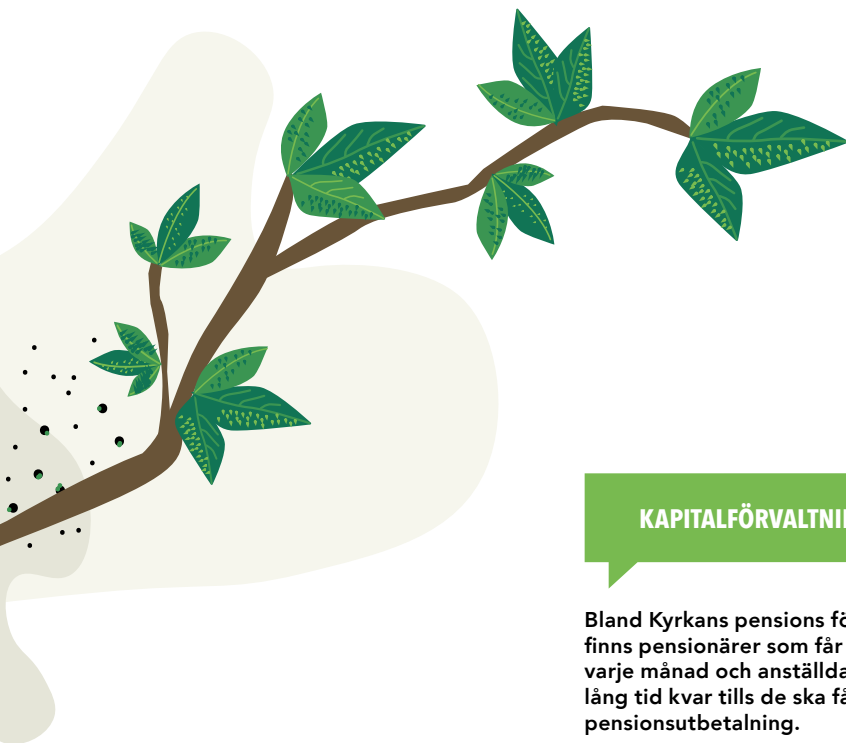
HÅLLBARHET & INVESTERINGAR

Med hänsyn till omvärlden

Hållbarhet är en integrerad del av Kyrkans pensions kapitalförvaltning och våra riktlinjer för hållbarhetsarbete styr hur vi jobbar med dessa frågor. När vi bestämmer oss för en ny investering är det självklart att väga risk mot avkastning

– både när det gäller finansiella risker och hållbarhetsrisker. Vi tar bland annat hänsyn till hållbarhetsrisker genom att välja bort investeringar i bolag som producerar vapen, tobak, cannabisprodukter för nöjesbruk, alkohol, pornografi, spel om pengar och fossila bränslen.

KAPITALFÖRVALTNINGEN

Bland Kyrkans pensions försäkrade finns pensionärer som får pension varje månad och anställda som har lång tid kvar tills de ska få sin första pensionsutbetalning.

En del av pensionskapitalet är placerat i räntebärande placeringar. Kyrkans pension köper företrädesvis obligationer med låg risk, utgivna av exempelvis svenska staten eller en kommun. Det kan även vara företag, till exempel Akademiska hus, som äger och förvaltar hus för universitet och högskolor, eller det statliga skogsbolaget Sveaskog.

För att diversifiera portföljen och ge förutsättningar för en god långsiktig avkastning till begränsad risk placerar vi också i andra typer av tillgångar: fastigheter, aktier och alternativa investeringar.

Exempel på alternativa investeringar är infrastrukturinvesteringar, private equity och mikrolänefonder. Detta för att diversifiera portföljen och ge förutsättningar för en god långsiktig avkastning till begränsad risk.

Sammantaget innebär det att Kyrkans pension placerar i:

- » Räntebärande placeringar (31 %)
- » Aktier (32 %)
- » Fastigheter (26 %)
- » Alternativa investeringar (11 %)

Hur stor är pensionspremien? »

Utöver din lön betalar arbetsgivaren varje år in en pensionspremie till Kyrkans pension.

» Exempel:

Om du har en månadslön på 25 000 kronor är din pensionsgrundande årslön $12 \times 25\,000 = 300\,000$ kronor.

Pensionspremien är 4,5 procent på din pensionsgrundande inkomst, det vill säga 1 125 kronor/månad eller 13 500 kronor/år.

Om du har en månadslön över 7,5 inkomstbasbelopp (46 438 kronor år 2023) är premien 30 procent på den delen av lönen upp till 30 inkomstbasbelopp.

MÅL & STRATEGI

Så placerar vi dina pengar

Kyrkans pension ska göra bra investeringar, som skapar god avkastning på dina pensionspengar till en begränsad risk. Investeringsriktlinjerna sätter ramarna för hur det ska gå till. De beskriver vilka placeringar som får göras, vem som beslutar i olika frågor, vilka kontroller som ska genomföras och hur rapportering till styrelsen ska ske.

DU SKA FÅ BRA AVKASTNING

De här målen har Kyrkans pension när vi placerar dina pengar:

» **Premiebestämt pensionskapital**
Svenska kyrkans anställda ska få minst lika bra avkastning över tid på sina pensionspremier som om kapitalet hade förvaltats hos något annat försäkringsbolag.

» **Förmånsbestämt pensionskapital**
Avkastningen ska finansiera de förmånsnivåer som finns i kollektivavtalet.

SÄKER FÖRVALTNING AV TJÄNSTEPENSIONEN

Kapitalet för premiebestämd pension och förmånsbestämd pension förvaltas var för sig. Tillgångarna i respektive försäkring är uppdelade på två portföljer, skuldtäkningsportföljen och portföljen med fria tillgångar.

PREMIEBESTÄMD PENSION

SKULDÄCKNINGSPORTFÖLJ

FRIA TILLGÅNGAR

FÖRMÅNSBESTÄMD PENSION

SKULDÄCKNINGSPORTFÖLJ

FRIA TILLGÅNGAR

» Skuldtäkningsportföljen

ska motsvara den skuld som Kyrkans pension har till dagens och framtidens pensionärer och täcka utbetalningarna av tjänstepensioner. Det innebär att löptiderna på placeringarna så långt som möjligt anpassas efter kommande pensionsutbetalningar. Skuldtäkningsportföljen består av räntebärande tillgångar och obelånade fastigheter.

» **Portföljen med fria tillgångar**
ska motsvara övriga tillgångar som placeras i mer riskfyllda tillgångar. Fria tillgångar består av aktier, fastigheter och alternativa placeringar.

Genom att välja hållbara placeringar är Kyrkans pension med och påverkar världen i en grönare riktning. En nyhet i portföljen under 2023 är Swedbank Roburs fond Access Edge Sweden som har särskilt fokus på klimatomställningen.

Ny placering med fokus på klimatet

Fondfamiljen Access Edge innehåller sex fonder inriktade på olika regioner: en global fond, fyra regionala fonder samt en fond mot tillväxtmarknader.

Gemensamt för fonderna är den breda exponeringen och de högt ställda hållbarhetskraven.

Johan Andreasson och Linnea Zanetti på Swedbank Roburs kvantitativa team är ansvariga förvaltare för Access Edge.

– Vi brinner för hållbarhetsfrågorna och med de här fonderna går vi ett steg längre och fokuserar speciellt på klimatet, berättar Linnea Zanetti och fortsätter:

– När vi startade Access Edge-fonderna 2020 ville vi att de skulle vara i linje med Parisavtalet redan från början. Det innebär att fonderna som helhet ska ha minst 50 procent lägre koldioxidavtryck än marknaden globalt sett, och vara i linje med Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader.

ACCESS EDGE SWEDEN investerar i stora och medelstora svenska företag, men också i nordiska bolag som på olika sätt bidrar till att lösa samhällets klimatutmaningar.

– Tio procent av fonden investeras specifikt i klimatbolag, och för att få ett större urval har vi tagit in bolag från hela Norden. De här så kallade impactbolagen finns inom branscher som förnybar energi, energieffektivisering och miljöteknik, säger Linnea Zanetti.

Swedbank Robur startade sin första hållbarhetsfond redan 1980 och har idag ett spe-

Linnea Zanetti

Johan Andreasson

” Vi tror att det långsiktigt hållbara också är det långsiktigt lönsamma.

ciellt hållbarhetsteam som jobbar med frågorna. Hållbar förvaltning handlar om att välja in bolag med ett bra hållbarhetsarbete, men också om att välja bort och att påverka företaget i rätt riktning genom dialog.

I Access Edge-fonderna premieras bolag med låga koldioxidutsläpp och tydliga mål för hur de ska minska sitt klimatavtryck, medan bolag som producerar fossila bränslen eller kontroversiella produkter som spel, tobak och vapen väljs bort.

– Eftersom Access Edge-fonderna förvaltas kvantitativt, går inte vi förvaltare själva ut och träffar bolagen. Däremot har vi hållbarhetsteamet och vår ägarstyrning i ryg-

gen. Swedbank Robur är en aktieägare som röstar på många bolagsstämmor och sitter i valberedningar, på så sätt har vi stort inflytande, säger Johan Andreasson.

– Hållbarhetsfrågorna är också en integrerad del i förvaltningen, det är något alla vi förvaltare jobbar med dagligen, säger Linnea Zanetti.

Access Edge Sweden är en så kallad indexnära fond, med en fondportfölj som satts ihop för att följa sitt jämförelseindex så nära som möjligt.

– Lite förenklat kan man säga att de pengar vi får loss när vi väljer bort bolag som inte uppfyller våra hållbarhetskrav, det kapitalet styr vi i stället mot bolag med klimatsmarta egenskaper. Men för att fonden som helhet ska få en bra sammansättning köper vi inte jättemycket av ett och samma bolag, utan vi gör många små förändringar, förklarar Johan Andreasson.

DET KAN LÅTA enkelt att helt välja bort branscher med ett stort koldioxidavtryck, men vissa bolag behöver finnas i portföljen för att inte avvikelserna mot index ska bli för stor.

Bild: Vestas Wind Systems A/S

Access Edge Sweden investerar i bolag som bidrar till att lösa klimatutmaningarna. Ett företag i portföljen är danska Vestas Wind Systems A/S, som utvecklar och tillverkar vindkraftverk.

Access Edge Sweden »

- » Access Edge Sweden är en indexnära Sverigefond med särskilt fokus på klimatet.
- » Fonden förvaltas i linje med Parisavtalet, vilket innebär att bolag med låga utsläpp av växthusgaser väljs in.
- » Fonden investerar inte i bolag som producerar fossila bränslen.
- » 10 procent av fondportföljen består av så kallade impactbolag, det vill säga bolag som kan hjälpa till att lösa klimatutmaningarna i samhället och nå FN:s globala mål (exempelvis bolag som bidrar till omställningen till förnybar energi).

Dessutom är de högutsläppande branscherna, till exempel industrier, transporter och jordbruk ofta viktiga för att bygga framtidens samhälle.

– Vi vill undvika en portföljkonstruktion där de bolagen helt väljs bort, för de behövs. Istället tittar vi på att fonden som helhet lever upp till Parisavtalets krav och väljer bolag som har ett bra hållbarhetsarbete. På så sätt är vi samtidigt med och driver på utvecklingen i branscher där omställningsbehovet är stort, säger Linnea Zanetti.

INFLATIONEN OCH DET höga ränteläget har inneburit att många av impactbolagen har haft det tufft den senaste tiden med minskad lönsamhet som följd.

– Trots det är det här en sektor vi verkligen tror på. Politiker världen över kommer behöva spendera stora pengar på gröna lösningar för att nå löftena om nettonollutsläpp – och det talar för att den här typen av bolag kommer gå starkt över tid. Vi tror att det långsiktigt hållbara också är det långsiktigt lönsamma, säger Linnea Zanetti. «

HÅLLBARHET & INVESTERINGAR

”Hållbarhet är en viktig faktor när vi väljer placeringar”

Robert Johnsson, kapitalförvaltningsansvarig på Kyrkans pension, varför föll valet på Swedbank Robur?

– Vi ville få in mer svenska aktier i Kyrkans pensions portfölj och tittade på en rad olika Sverige-fonder och förvaltare. Hållbarhet är en viktig faktor när vi väljer placeringar och innan vi tar in en ny motpart utvärderar vi alltid hur de integrerar hållbarhetstänket i förvaltningen och säkerställer att de lever upp till våra krav. Valet föll på Swedbank Robur eftersom de har stora resurser och hög kompetens både inom kapitalförvaltning och hållbarhet.

Robert Johnsson

Berätta om fonden, vad gör att den passar i Kyrkans pensions portfölj?

– Access Edge Sweden är en indexnära Sverigefond. Fördelen med den här fondtypen är att förvaltarna istället för de bolag som exkluderas av hållbarhetsskäl kan välja in bolag som bidrar till klimatomställningen. Ofta är det bolag med låga koldioxidutsläpp eller produkter som bidrar till att lösa klimatproblemen. Att fonden förvaltas i linje med Parisavtalet är också ett plus.

Fonden passar Kyrkans pension bra eftersom den är kostnadseffektiv, det vill säga har låga avgifter, samtidigt som den integrerar hållbarhetsrelaterade mål i förvaltningen. I och med att den i grunden är en indexfond får vi dessutom en god riskspridning i portföljen. Samtidigt tror vi att de bolag som väljs in på grund av sina miljöfrämjande egenskaper på sikt kan skapa god avkastning för andelsägarna. «

ANSVAR & BESLUT

Bild: Gustaf Hellsing

Pensionspengarna växer tryggt

Ansvar för att Kyrkans pension gör bra investeringar och att dina pensionspengar växer vilar på styrelsen, arbetsutskottet och vd. De tre organen har olika ansvarsuppgifter inom kapitalförvaltningen.

» STYRELSEN

svarar bland annat för att kapitalförvaltningen har en tillförlitlig finansiell rapportering, att verksamheten följer lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter, beslutar i strategiska frågor och fastställer investeringsriktlinjerna.

» ARBETSUTSKOTTET (AU)

förbereder ärenden inom placeringsverksamheten som styrelsen tar beslut i och följer utvecklingen av kapitalförvaltningen. I det fall en placering ska ske i en ny alternativ tillgång beslutar AU om de närmare detaljerna kring placeringen, och ska en placering ske i form av diskretionär förvaltning beslutar AU vilken förvaltare som ska anlitas och hur förvaltningsuppdraget ska utformas.

» VD

ansvarar för rapporteringen om placeringsverksamheten till arbetsutskottet och styrelsen. Vd verkställer beslut, håller löpande kontakt med externa förvaltare och depåbank och svarar för att överföring av kapital mellan skuldtäckningsportföljer och portföljer med fria tillgångar utförs. Vd beslutar om tillgångsfördelning i portföljerna med fria tillgångar samt om nivå för durationsmatchning och storlek på skuldtäckningsportföljerna inom ramen för investeringsriktlinjerna.

PLACERINGSTILLGÅNGAR

Fördelningen av tillgångar är viktig

Kyrkans pension placerar pensionspengarna i fyra olika tillgångsslag. Fördelningen av tillgångarna är viktig eftersom tjänstepensionsföreningen ska leverera så bra avkastning som möjligt till en begränsad risk. Störst är aktier, därefter räntebärande värdepapper, fastigheter och alternativa placeringar. Tillgångsslaget aktier delas upp i svenska respektive utländska aktiefonder.

Bild: Jarkko Tusanen

MPY Telecom är ett av innehaven i Infranode Fund II där Kyrkans pension är investerad. MPY Telecom är en långsiktig ägare och operatör av digital infrastruktur med en ledande marknadsposition regionalt i och runt Östra Finland. Företagets telekommunikationstorn fungerar som infrastruktur för regional mobil täckning, medan dess växande fibernätverk erbjuder kritiska dataanslutningar för ett ökande antal hushåll, företag och offentliga enheter.

AVKASTNING
& SOLVENS

AVKASTNING

Hur stor avkastningen på dina pensionspengar blir beror på i vilka tillgångsslag vi placerat, fördelningen mellan räntebärande värdepapper, aktier, alternativa placeringar och fastigheter och utvecklingen på de finansiella marknaderna.

7,6%

så stor var Kyrkans pensions totalavkastning 2023. Totalavkastningen är summan av värdeförändring och direktavkastning (till exempel aktieutdelning och ränteutbetalningar) på tillgångarna. Den genomsnittliga totalavkastningen 2023 för övriga pensionsförvaltare var 7,1 procent*.

* Källa: Svensk Försäkrings branschstatistik

SOLVENS

Solvensgraden är det viktigaste måttet på finansiell styrka hos en pensionsförvaltare. Den visar marknadsvärdet av föreningens tillgångar i förhållande till värdet av totalt garanterade pensioner.

251%

var Kyrkans pensions solvensgrad vid årsskiftet 2023-2024. Det betyder att vi har ett kapital som är 151 procent större än värdet på våra garanterade åtaganden. Vid föregående årsskifte var solvensgraden 262 procent.

TOTALA TILLGÅNGAR

Kyrkans pensions totala tillgångar uppgick till

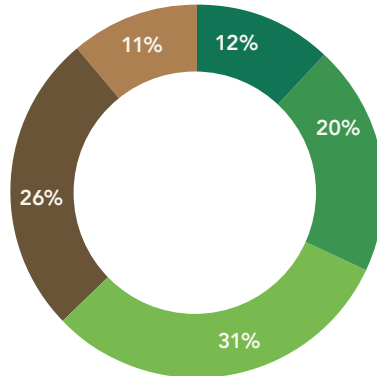
25 812 MILJONER KRONOR

den 31 december 2023.

Allokering totala tillgångar

Värdet på totala placeringstillgångar var per 31 december 2023 25,8 miljarder kronor med fördelning enligt nedan. Se även totalavkastningstabell på sidan 35.

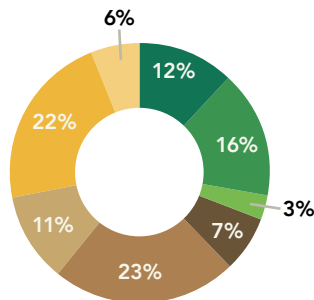
- Svenska aktiefonder
- Utländska aktiefonder
- Räntebärande placeringar
- Fastigheter
- Alternativa placeringar

Aktier

Aktier står för 32 % av våra placeringar och ligger i portföljen med fria tillgångar. Aktieplaceringar görs endast i aktiefonder. Den 31 december 2023 bestod aktieportföljen av 37 % svenska aktier och 63 % utländska aktier. Aktiefonder som Kyrkans pension placerar i:

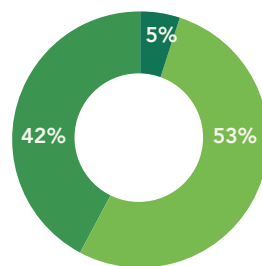
- Nordea Swedish Stars
- SEB Hållbarhetsfond Sverige Index
- Storebrand Sverige Småbolag Plus
- Swedbank Robur Access Edge Sweden
- Generation Global Equity Fund
- Storebrand Global Plus
- SEB Sustainable Global Exposure Fund
- Storebrand Emerging Markets Plus

Räntebärande värdepapper

Räntebärande värdepapper står för 31 % av våra placeringar. Det är placeringar med låg risk, som ligger i skuld täckningsportföljen. Pensionskapital som ska betalas ut inom kort placeras i obligationer med kortare löptid och pensionskapital som ska betalas ut långt fram i tiden i obligationer med längre löptid.

- Svenska staten och kommuner
- Svenska bostadsinstitut
- Övriga emittenter

Fastigheter

Kyrkans pensions placeringar i fastigheter sker indirekt via bolag i Fastigheter AB Stenvalvet och SPP Fastigheter AB. Tillgångarna utgör per 31 december 2023 26 % av portföljen.

Alternativa placeringar

Även alternativa placeringar ligger i portföljen med fria tillgångar. Utgångspunkten för de här placeringarna är att de ska ha en låg korrelation mot övriga tillgångar.

Exempel på investeringar:

- » Miljöteknikfonden Alder
- » SEB Microfinance Fund VI, VIII
- » SEB Private Equity Opportunity IV
- » Infranode Fund II
- » Storebrand Infrastructure Fund

Bild: Gustaf Heising

Årsredovisningen

Med nästan 26 miljarder i tillgångar och 99 000 försäkrade är Kyrkans pension inte längre en liten pensionsförvaltare – men inte heller en stor. På kommande sidor finns alla detaljer och siffror för dig som är nyfiken på hur det gick för oss under 2023.

24 VD HAR ORDET

26 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 26 1. Beslutsorganisation
- 28 2. Viktiga händelser under året
- 30 3. Försäkringsrörelsen
- 33 4. Kapitalförvaltningen
- 40 5. Hållbarhetsredovisningen
- 44 6. Förslag till resultatdisposition

46 FINANSIELLA RAPPORTER

- 46 Femårsöversikt
- 47 Resultaträkning
- 47 Resultatanalys
- 48 Balansräkning
- 50 Förändring i eget kapital

51 NOTER

- 51 Not 1. Redovisningsprinciper
- 54 Not 2. Risker och riskhantering

58 Not 3. Premieinkomst

58 Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

58 Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

58 Not 6. Försäkringsersättningar

58 Not 7. Drifkostnader

58 Not 8. Kapitalavkastning, kostnader

58 Not 9. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

58 Not 10. Skatt

59 Not 11. Immateriella anläggningstillgångar

59 Not 12. Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag

60 Not 13. Kategorisering av finansiella instrument

61 Not 14. Värderingskategori för finansiella instrument värderade till verkligt värde

64 Not 15. Aktier och andelar

64 Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

64 Not 17. Derivat

65 Not 18. Övriga finansiella placeringstillgångar

65 Not 19. Fordringar direktförsäkring

65 Not 20. Försäkringstekniska avsättningar

66 Not 21. Övriga skulder

66 Not 22. Ställda säkerheter

66 Not 23. Eventualförpliktelser

66 Not 24. Åtaganden

67 Not 25. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

68 Not 26. Uppllysning om revisorers arvode

68 Not 27. Närstående

68 Not 28. Resultatdisposition

68 Not 29. Händelser efter bokslutsdagen

69 STYRELSEN

70 UNDERSKRIFTER

71 REVISIONSBERÄTTELSE

75 ORDLISTA

”Kyrkans pensions finansiella ställning är fortsatt mycket stark”

EKONOMISKA LÄGET

Inflationen har börjat vika neråt. Det verkar som toppen är nådd och frågan blir i så fall hur långt ner kommer inflationen att falla och hur kommer centralbankerna att agera? Stärkt av att räntetoppen verkar vara nådd avslutade Stockholmsbörsen årets sista kvartal med en uppgång på drygt 14 procent vilket innebar en uppgång på 17,3 procent för helåret. Många ekonomer räknar nu med att flera centralbanker kommer att påbörja en cykel av räntesänkningar under 2024.

Året avslutades med stora och breda räntenedgångar. Den amerikanska 10-årsräntan som var uppe och vände på runt 4,6 procent i oktober föll med 120 baspunkter för att sluta året på 3,4 procent. Även i Europa och Sverige har räntorna fallit på bred front. I samband med räntefallen kom också riskaptiten tillbaka med besked. Sjunkande kreditpremier ledde till en fortsatt återhämtning för kreditmarknaden i stort och fastighetsbolagen i synnerhet. Att sjunkande räntor gynnar fastighetsbolag med ansträngda balansräkningar är ingen hemlighet.

Den svenska kronan var under året rekordsvag men stärktes under sista kvartalet. Vad som driver kronan är mycket svåranalyserat. Ett strukturellt sparandeöverskott som sätter press nedåt på kronan när vi svenskar investerar en stor del av sparkapitalet utomlands kan vara en faktor. På kortare sikt är det många som pekar på turbulensen på den svenska fastighetsmarknaden som har fått internationella investerare

att dra öronen åt sig. En tredje faktor som kan spela in är den låga realräntan i Sverige. Valutakurser påverkas av relativa realräntor och med en svensk inflationstakt som ligger högre än i omvärlden har detta lett till ett tryck nedåt för den svenska kronan.

Vår utgångspunkt är att hållbart är lönsamt och lönsamt är hållbart.

Framåtblickande indikatorer har länge pekat mot en kraftig konjunkturavmattning i världen i stort och i Sverige i synnerhet. OECD och många prognosmakare med dem prognostiserar en mycket svag BNP-utveckling i Sverige. Hitintills har dock utvecklingen i ekonomin inte varit fullt så illa som många har trott. Arbetslösheten är fortsatt låg och har inte visat några tydliga tecken på att öka, konsumtionen håller sig uppe och företagen gör fortsatt goda vinster främst genom att de har kunnat höja sina priser.

Om vi blickar framåt in i 2024 bedömer vi att fokus i första hand kommer vara inriktat på hur kraftig avmattningen i konjunkturen som ligger framför oss blir, det vill säga om det blir en mjuk eller hård landning. Hur mycket penning- och finanspolitiska stimulanser kommer att behövas för att möta konjunkturedgången? Balansen här emellan kommer vara avgörande för hur utvecklingen blir på finansmarknaderna.

I valet mellan tillgångslag blir nyckelfrågorna den ekonomiska tillväxten de närmaste åren och ränteutvecklingen mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Vi fortsätter kontinuerligt att anpassa våra försäkringssystem och finanssystem. Som en direkt konsekvens av detta fortsätter Kyrkans pension att operativt anpassat verksamheten och under perioden har Kyrkans pension exempelvis utsett en hållbarhetsansvarig. Vad beträffar kapitalförvaltningen har Kyrkans pension en mycket stark finansiell ställning vilket medför goda förutsättningar att även i framtiden kunna ha en attraktiv strategisk tillgångsallokering. Vi har dessutom låga driftskostnader, vilket sammantaget innebär att vi levererar hög medlemsnytta. Detta ger oss en stabil grund att fortsätta att utveckla verksamheten på ett robust och kostnadseffektivt sätt och att arbeta med en oförändrad långsiktig strategi.

Carl Cederberg, vd, Kyrkans pension.

Bild: Kristofer Hedlund

KYRKANS PENSIONS FINANSIELLA STÄLLNING ÄR FORTSATT MYCKET STARK

Kapitalet ökade med 1 548 mkr och uppgick vid årsskiftet till 25 812 mkr. Totalavkastningen blev +7,6 procent.

Aktier +20,5 procent och räntebärande placeringar +10,1 procent var de tillgångslag som bidrog mest till Kyrkans pensions positiva resultat. Solvensgraden uppgick till 251 procent vilket är en av branschens starkaste. I den förmånsbestämda pensionsplanen ges arbetsgivarna en premierabatt på 100 procent för fjärde året i rad och i den premiebestämda pensionsplanen uppgår återbäringsräntan för närvarande till 5 procent.

FRAMTIDENS UTGÅNGSPUNKT - HÅLLBART ÄR LÖNSAMT OCH LÖNSAMT ÄR HÅLLBART

Kyrkans pensions riktlinjer för hållbarhetsarbete visar våra nuvarande ambitioner på området. Under 2023 har vi sett över vårt arbete med hållbarhet för att kunna lansera en ny hållbarhetsstrategi anpassad till nya

strängare lagkrav. Vi redovisar vilka krav vi har på våra externa kapitalförvaltare och vi ska i framtiden eftersträva att investera i bolag som bidrar till en hållbar utveckling genom sina produkter och tjänster. Vi ska även fortsatt undvika att investera i företag som arbetar inom följande områden; alkohol, fossil energi, pornografi, spel om pengar, tobak, cannabis för nöjesbruk samt vapen.

Vår utgångspunkt är att hållbart är lönsamt och lönsamt är hållbart.

TANKAR INFÖR FRAMTIDEN

Kyrkans pension står väl rustad inför framtiden med moderna och för verksamheten väl anpassade IT-system. Vår egen organisation i Stockholm har stärkts upp med för framtiden nödvändiga resurser. Kyrkans pensions hemsida anpassas till de nya ökade informationskraven. Kyrkans pensions mycket starka finansiella ställning ger oss möjligheter att bygga en väldiversifierad tillgångsportfölj för att på så sätt öka utsikterna

till en högre riskjusterad avkastning.

Vi tror på och agerar utifrån vår egen mycket långsiktigt utstakade strategi och arbetar utifrån att enkelhet är bättre än komplexitet.

Kan Kyrkans pension kombinera att ha en konkurrenskraftig avkastning samt låga driftskostnader och samtidigt bidra till en bättre värld för kommande generationer så bidrar föreningen till fortsatt medlemsnytta.

17 januari 2024

CARL CEDERBERG
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

1. Beslutsorganisation

Styrelse och vd för Svenska kyrkans tjänstepensionsförening (816400-4155), i fortsättningen Kyrkans pension eller tjänstepensionsföreningen, avger härmed sin årsredovisning för verksamhetsåret 2023.

1.1 Fullmäktige

Fullmäktige är Kyrkans pensions högsta beslutande organ. Fullmäktige utser styrelse och beslutar bland annat om stadgar, budget och årsredovisning. Fullmäktige är partssammansatt och består av 15 ledamöter som väljs för en mandatperiod

på två år. Sju ledamöter utses av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och sju ledamöter av de fackliga organisationerna. Ordföranden, Christina Rogestam, är gemensamt tillsatt av parterna. Under året hölls 1 (1) sammanträde.

1.2 Styrelsen och dess arbete

Styrelsen består av sex ledamöter och lika många ersättare. Styrelsens mandatperiod är två år. Tre av ledamöterna utses av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, varav en är ordförande. Övriga tre ledamöter utses av de fackliga organisationerna, varav en är vice ordförande. Ordförande är Dag Klackenberglund och vice ordförande är Inger Hjærtström.

Styrelsen ska se till att Kyrkans pensions verksamhet organiseras och drivs på ett sätt som bäst tillgodoser medlemmarnas och övriga förmånsberättigades intressen. Det är styrelsen som har det yttersta ansvaret för att Kyrkans pensions verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och i enlighet med gällande lagar och regler. Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete. Av arbetsordningen framgår bland annat att styrelsen ska sammanträda minst fyra gånger per år. Under 2023 hölls 7 (8) protokollförda sammanträden. I not 25 till årsredovisningen finns en redogörelse för ersättningen till styrelsen. Kyrkans pension har valt att inte inrätta ett särskilt revisionsutskott inom styrelsen, utan beslutat att styrelsen som helhet ska utöva utskottets ansvar för att bland annat övervaka revisionen och föreningens finansiella rapportering. Styrelsen har utsett ett arbetsutskott.

Arbetsutskott

Arbetsutskottet består av tre ledamöter. Dessa är styrelsens ordförande, vice ordförande och ytterligare en ordinarie ledamot av styrelsen. Under året har 4 (5) sammanträden hållits.

Arbetsutskottet:

- bereder samtliga ärenden till styrelsen
- förbereder de ärenden om placeringsverksamheten som styrelsen beslutar i, följer utvecklingen av placeringsstillgångarna i relation till pensionsåtaganden och föreslår vid behov åtgärder
- utgör överprövningsnämnd. Överprövningsnämnden har till uppgift att som sista instans inom Kyrkans pension pröva de ärenden där en försäkrad, förmånstagare eller arbetsgivare inte är nöjd med tjänstepensionsföreningens hantering eller beslut i ett ärende.

Inom kapitalförvaltningsområdet har styrelsen delegerat vissa frågor till arbetsutskottet. Delegationen innebär att arbetsutskottet:

- följer de externa förvaltningsuppdragen och vid behov vidtar åtgärder
- beslutar om vilka externa förvaltare som ska anlitas inom alternativa tillgångar och om utformningen av förvaltningsuppdragen.

1.3 Organisation

Kyrkans pension hade vid utgången av året 7 (7) anställda. Den dagliga verksamheten leds av vd Carl Cederberg.

Försäkringsadministrationen och kapitalförvaltningen styrs av en ansvarig för respektive område. Ekonomi- och finansredovisning hanteras internt av två personer. Riskansvarig hanterar tjänstepensionsföreningens operativa risker. Kyrkans pension bedriver en hög grad av operativ verksamhet via underleverantörer vilket ställer höga krav på uppföljning och utvärdering av utlagd verksamhet.

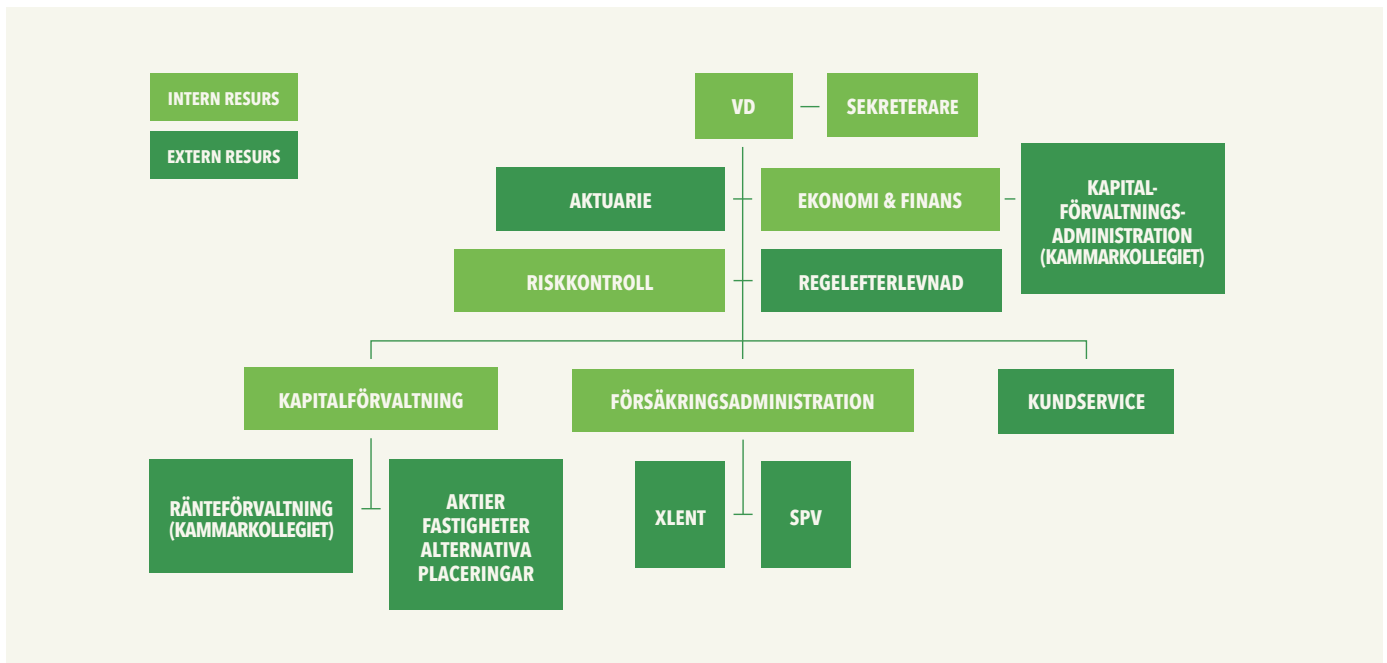
Försäkringsadministrationen utförs operativt av Statens tjänstepensionsverk (SPV) och Xlent på uppdrag av tjänstepensionsföreningen. SPV administrerar

de statliga pensionsavtalen som primärt gällde för präster fram till och med 1999. Xlent har ansvaret för aktuellt pensionsavtal och tidigare gällande pensionsavtal från år 2000. Uppdraget omfattar all handläggning från beräkning till utbetalning samt systemutveckling och systemdrift.

Kundservice bedrivs av Xlent men helt under Kyrkans pensions varumärke.

Kapitalförvaltningsadministrationen utförs av Kammarkollegiet. Funktioner så som aktuarie, regelverksansvar, risk och internrevision hanteras av underleverantörer.

I not 2 finns en fördjupad beskrivning av tjänstepensionsföreningens riskorganisation och riskarbete.

2. Viktiga händelser under året

Kyrkans pensions avkastning uppgick under 2023 till 7,6 % (-4,0). Solvensgraden uppgick vid årets utgång till 251 % (262).

2.1 Viktiga händelser under året

Förändrad återbäringsränta

Styrelsen beslutade på ordinarie möte den 17 maj 2023 att för premiebestämda pensioner lämna återbäringsräntan oförändrad på 7 % från och med 1 juli 2023. Konsolideringsgraden i premiebestämd försäkring uppgick per 31 mars till 113 % och målkonsolideringen är 107 %.

Sänkt avgift för efterlevandeskydd

Styrelsen beslutade på ordinarie möte den 17 maj 2023 att för inkomståret 2024 fastställa premie för efterlevandepension till 0,20 % av pensionsgrundande lön. För år 2023 är premie för efterlevandeskydd 0,40 % av pensionsgrundande lön.

Oförändrad värdesäkringsavgift

Styrelsen beslutade på ordinarie möte den 17 maj 2023 att för inkomståret 2024 fastställa värdesäkringsavgiften till 0,0 % av pensionsgrundande lön. För år 2023 är värdesäkringsavgiften 0,0 %.

Utnämning av hållbarhetsansvarig

David Lindenstrand har utsetts till Hållbarhetsansvarig/CSO för Kyrkans pension.

Förändrad återbäringsränta

Styrelsen beslutade på ordinarie möte den 13 oktober att för premiebestämda pensioner ska återbäringsräntan, (inklusive garantiränta), sänkas från 7 % till 6 % från och med 1 december 2023.

Premierabatt

Styrelsen beslutade på ordinarie styrelsemöte den 13 oktober att införa en premierabatt för inkomståret 2023 i förmånsbestämd pensionsplan och faktureringsåret 2024 om 100 % på premieavgifterna i förmånsbestämd pensionsplan.

Fastställande av pensionstillägg för förmånsbestämda pensioner under utbetalning 2024

Styrelsen beslutade på ordinarie möte den 27 november att utgående pensioner förändras i samma takt som förändringen i prisbasbeloppet, vilket innebär att 2024 års pensioner ökar med 9,14 %.

Förändrad återbäringsränta

Styrelsen beslutade på ordinarie möte den 27 november att för premiebestämda pensioner ska återbäringsräntan, (inklusive garantiränta), sänkas från 6 % till 5 % från och med 1 januari 2024.

2.2 Nya regleringar

Med anledning av förordning (EU)

2019/2088, den så kallade Disclosure-förordningen, vars tillhörande delegerade förordning (EU) 2022:1288 trädde i kraft 1 januari 2023, lämnar kyrkans pension hållbarhetsrelaterade upplysningar enligt artikel 6 i ovan nämnda förordning. Kyrkans

pension har under 2023 inga åtaganden om att främja miljörelaterade/sociala egenskaper eller hållbara investeringar. Utöver detta träder direktivet för hållbarhetsrapportering (CSRD) i kraft 2024. Detta direktiv träffar inte Kyrkans pension under 2024 men eventuellt under åren därefter.

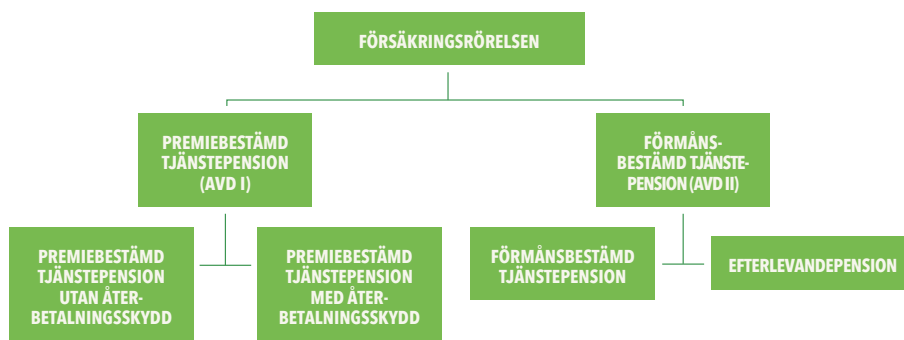
Bild: Gustaf Helling

3. Försäkringsrörelsen

3.1 Översikt

Kyrkans pension tillhandahåller flera olika typer av pensionsförsäkringar. Verksamheten är uppdelad i premiebestämd och förmånsbestämd tjänstepension. De två främsta kollektivavtalen är TPA 18 Svenska kyrkan och KAP-KL Svenska kyrkan varav de

flesta försäkrade omfattas av TPA 18 Svenska kyrkan. Försäkringar för premiebestämd tjänstepension finns i avdelning I och försäkringar för förmånsbestämd tjänstepension finns i avdelning II.

3.2 Försäkrade

I tabellen framgår totalt antal försäkrade. I antalet försäkrade ingår även förmåntagare som uppbär efterlevandepension.

Inom TPA 18 finns ingen åldersgräns för att omfattas av tjänstepension.

Totalt försäkrade	2023	2022	2021	2020	2019
Totalt vid årets utgång	99 283	95 784	93 322	90 522	87 616
Varav under utbetalning	20 187	20 066	19 816	19 644	19 246

3.3 TPA 18 Svenska kyrkan

Gäller från och med 1 januari 2018 och är en premiebestämd tjänstepension som gäller alla anställda födda 1959 eller senare.

Premiebestämd tjänstepension

Premiebestämd tjänstepension utgörs av en ålderspension i enlighet med kyrkans tjänstepensionsavtal TPA 18 Svenska kyrkan. Premiebestämd tjänstepension inom Svenska kyrkan innebär bland annat följande:

- Premien är 4,5 % upptill 7,5 % och 30 % på den pensionsgrundande inkomsten upptill 30 inkomstbasbelopp.

- Intjänandet sker från anställningsdagen (finns ingen lägsta inträdesålder).
- Val görs med eller utan återbetalningsskydd. Default är utan återbetalningsskydd.
- Möjligt att välja utbetalningstid.
- Aktuell garantiränta för premier är 0,5 %.

Kyrkans pensions premieinkomster påverkas i huvudsak av premienivå, lönenivån och antal försäkrade.

3.4 KAP-KL Svenska kyrkan

Infördes år 2006 och gäller primärt för dem som är födda 1940 och senare. KAP-KL innehåller både en premiebestämd och en förmånsbestämd ålderspensionsdel. De som är födda 1939 och tidigare omfattas enbart av förmånsbestämda pensionslösningar. Från och med den 1 januari 2018 gäller planen personer som är födda 1958 eller tidigare.

Premiebestämd tjänstepension

Premiebestämd tjänstepension utgörs av ålderspension i enlighet med kyrkans tjänstepensionsavtal KAP-KL Svenska kyrkan. Premiebestämd tjänstepension inom Svenska kyrkan innebär bland annat följande:

- Premien är 4,5 % av den pensionsgrundande lönen och betalas från 21 års ålder.
- Val görs med eller utan återbetalningskydd. Default är utan återbetalningskydd.
- Möjligt att välja utbetalningstid.
- Aktuell garantiränta för premier är 0,5 %.

Kyrkans pensions premieinkomster påverkas i huvudsak av premienivå, lönenivån och antal försäkrade.

Förmånsbestämd tjänstepension

Förmånsbestämd tjänstepension innebär förenklat att arbetsgivaren utlovar en förmån i förhållande till lön och arbetad tid. För individer födda 1939 och tidigare är tjänstepensionen i normalfallet helt förmånsbestämd. Idag innehåller tjänstepensionsavtalet förmånsbestämd tjänstepension för arbetstagare med lön över 7,5 inkomstbasbelopp (motsvarar 46 438 kronor/månad för år 2023). Efterlevandepensionen är förmånsbestämd.

Kyrkans pensions premieinkomster påverkas i huvudsak av följande:

- Förmånsnivå och utvecklingen av inkomstbasbeloppet.
- Lönenivå och pensionsgrundande anställningstid.
- Antal försäkrade.
- Försäkringstekniska antaganden som styr premiesättningen.

3.5 Riskförsäkring

Efterlevandepension

Efterlevandepensionen gäller för både avtal TPA 18 och KAP-KL. Beslutad premieavgift för 2023 är 0,4 %. Beslutad premieavgift för 2024 om 0,2 % har på grund av den höga konsolideringen rabatterats till 100 % och är 0,0 %.

Värdesäkringsfond

Värdesäkringsfonden gäller för avtalet KAP-KL.

Kyrkans pension har enligt stadgarna rätt att fakturera arbetsgivarna en värdesäkringsavgift. Syfte med fonden är att minska risken för att föreningen skulle behöva tilläggsfakturera arbetsgivarna premier. Avgiften bestäms av styrelsen med ledning av bedömt konsolideringsbehov och förväntade kostnader för värdesäkring. Mot bakgrund av fortsatt stark konsolidering har föreningen beslutat att värdesäkringsavgiften ligger kvar på 0,0 % år 2023 och 2024.

Premiekapning

Premiekapningssystemet är en överenskommelse mellan Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och arbetsgivarna. Den

Avgiftsnivå riskpremier %	2024	2023
Efterlevandepension	0,0	0,4
Värdesäkring	0,0	0,0
Avgiftsnivå premiekapning %	2024	2023
Premiekapning	0,0	0,0
Total	0,0	0,4

kom till för att minska risken för höga premier i den förmånsbestämda försäkringen. Maximal premie per försäkrad är 250 000 kr. Premiekapningen finansieras genom en premiekapningsavgift och den beslutas årligen av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Beslutad avgift för fakturering 2023 är 0,0 %, se även not 21.

Bild: Gustaf Helling

3.6 Aktuellt under perioden

Premiebestämd försäkring

Premieinkomsterna för 2023 är 554 mkr. Utbetalda ersättningar är totalt 311 mkr, därav utbetald återbäring 121 mkr. Utbetalningarna i denna försäkringstyp ökar mot bakgrund av att fler omfattas av försäkringen, att de som går i pension idag har ett allt större premiebestämt kapital, utbetalningarna påverkas även av kortare utbetalningstid än livsvarig utbetalning. Den kollektiva konsolideringen är 113 %. Återbärräntan har under 2023 varit 7 % under perioden 1 januari till 30 juni och 6 % under perioden 1 till 31 december.

Förmånsbestämd försäkring

Premieinkomsterna för 2023 är 44 mkr och avser främst fakturerade riskpremier för efterlevandepension. Kyrkans pensions styrelse har beslutat om 100 % premierabatt för inkomstår 2022 vilken påverkar faktureringen 2023. Premierabatt för 2023 är 39,9 mkr (34,2). Utbetalda ersättningar är totalt 438 mkr, därav utbetalda pensionstillägg 106 mkr. Solvensgraden är 294 % (297). God solvensgrad minskar risken för tilläggsfakturering till kyrkans arbetsgivare avseende inflationsuppräknig av pensionerna.

Premiebestämd försäkring

	2023	2022
Premieinkomst, mkr	554	549
Försäkringsersättningar, mkr	190	179
Utbetald återbäring, mkr*	121	96
Försäkringsteknisk avsättning, mkr	5 621	4 787
Kollektiv konsolideringsnivå, %	113	112
Solvensgrad, %	216	230

Förmånsbestämd försäkring

	2023	2022
Premieinkomst, mkr	44	40
Försäkringsersättningar, mkr	332	328
Utbetalda pensionstillägg, mkr*	106	74
Försäkringsteknisk avsättning, mkr	4 622	4 437
Kollektiv konsolideringsnivå, %	218	218
Solvensgrad, %	294	297

* Redovisas via konsolideringsfonderna, se sidan 50.

4. Kapitalförvaltningen

4.1 Organisation och förvaltningsformer

Marknadsvärdet på placeringstillgångarna uppgick vid utgången av 2023 till 25 444 mkr (23 993). Styrande för kapitalförvaltningen är investeringsriktlinjerna. Investeringsriktlinjerna fastställs av styrelsen och ses över årligen. Som framgår under rubriken "Styrelsen och dess arbete" har styrelsen delegerat ett antal kapitalförvaltningsfrågor till arbetsutskottet och vd. Utöver detta har tjänstepensionsföreningen riktlinjer för hållbarhetsarbete som utgör en inte-

graderad del i tjänstepensionsföreningens dagliga arbete. Det innebär att tjänstepensionsföreningen ska vara en aktiv ägare och att hållbarhetsaspekter som hållbarhetsrisker utgör en integrerad del av kapitalförvaltningen. Vi redovisar vilka krav vi har på våra externa kapitalförvaltare och vi ska i framtiden eftersträva att investera i bolag som bidrar till en hållbar utveckling genom sina produkter och tjänster.

4.2 Mål

Kyrkans pension har olika kapitalförvaltningsstrategier för premiebestämd respektive förmånsbestämd försäkring. Detta beror på att de båda försäkringstyperna har olika grundförutsättningar och därmed olika målsättningar för kapitalförvaltningen:

- Förvaltningen av det *premiebestämda pensionskapitalet* har som övergripande mål att över tid skapa en konkurrenskraftig avkastning. Med detta menas att anställda inom Svenska kyrkan över tiden ska få en minst lika bra avkastning, och därmed återbäring, som om pensionskapitalet förvaltats hos ett annat jämförbart försäkringsbolag. Målnivån för konsolideringen ligger på 107 %, med ett intervall på 95–130 %. I de fall styrelsen bedömer att konsolideringsnivån uthålligt avviker från målnivån görs en korrigering genom en höjning eller sänkning av återbäringsräntan. Om konsolideringsnivån ligger utanför det tillåtna intervallet under en period av 36 månader ska en engångshöjning/-sänkning av det individuella försäkringskapitalet göras.

- Förvaltningen av det *förmånsbestämda pensionskapitalet* har ett övergripande mål att avkastningen ska finansiera tjänstepensionsavtalets förmånsnivåer. Med detta menas i första hand den garanterade förmånsnivån och i andra hand det inflationskydd som normalt följer av Svenska kyrkans tjänstepensionsavtal. Målnivån för konsolideringen ligger på 110 %, med ett intervall på 100–175 %. I de fall styrelsen bedömer att konsolideringen uthålligt avviker från målnivån görs en korrigering genom beslut om pensionstillägg, ökning eller sänkning av värdesäkringsavgift eller premiefrielse (vid överkonsolidering). Målet kan även uttryckas som att Kyrkans pension ska minimera risken för att Svenska kyrkans arbetsgivare ska tvingas tillskjuta ytterligare pensionskapital för att finansiera kollektivavtalets förmåner. Kyrkans pension har en rättighet, så kallad uttaxeringsrätt, att inkräva nytt kapital från kyrkans arbetsgivare om den förmånsbestämda försäkringen hamnar under tillåtet konsolideringsintervall eller för att kollektivavtalets värdesäkringsnivå ska kunna uppnås.

4.3 Förvaltningsstrategi

I investeringsriktlinjerna definieras mål och strategi för hur kapitalet ska förvaltas enligt akksamhetsprincipen. Inriktningen innebär att varje försäkringstyp har två separata tillgångsportföljer:

- Portfölj med skuldtäckningstillgångar: Tillgångar som utgör buffert för försäkringstekniska avsättningar.
- Portfölj med fria tillgångar: Tillgångar som motsvarar övriga tillgångar som placeras i mer riskfyllda placeringar.

Av figuren på sidan 34 framgår en principskiss över hur balansräkningens tillgångs- och skuldsida sammanlänkas genom dessa två tillgångsportföljer.

Genom att dela in varje försäkringstyp i två delar skapas i praktiken fyra delportföljer. Skuldtäckningsportföljerna kan variera i relation till de försäkringstekniska avsättningarna (FTA) beroende på solvens-

grad vilket leder till en dynamisk modell.

Tillgångar inom skuldtäckningsportföljerna

Skuldtäckningsportföljerna består av tillgångsslaget räntebärande placeringar och obelånade fastigheter. Tillgångarna ska vara emitterade i svenska kronor. Av tillgångarna i varje ränteportfölj ska:

- minst 10 % vara emitterade eller garanterade av svenska staten eller ett aktiebolag i vilket svenska staten, själv eller tillsammans med danska, norska eller finska staten, äger majoriteten av aktierna och det finns en återköpsklausul för det fall att det statliga ägandet minskas till under 50 % av aktierna
- minst 50 % vara emitterade eller garanterade av en svensk, dansk, norsk eller finsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, eller vara utgivna

Balansräkningens tillgångs- och skuldsida

TILLGÅNGAR	SKULDER
FRIA TILLGÅNGAR	EGET KAPITAL
SKULD-TÄCKNINGSTILLGÅNGAR	FÖRSÄKRINGS-TEKNISK AVSÄTTNING

enligt lagen (2003:1223) om säkerställda obligationer eller motsvarande dansk, norsk eller finsk lagstiftning, eller av annan bolåneaktör som står under tillsyn av Finansinspektionen eller SSA (Sovereigns, Supranationals Agencies) med rating AAA

- högst 20 % vara emitterade av sådan bolåneaktör där skulden har motsvarande underliggande säkerheter som skuld utgiven enligt lagen (2003:1223) om säkerställda obligationer och bedömd kreditvärdighet i enlighet med dessa
- högst 40 % vara emitterade av aktiebolag (med undantag för sådana statligt ägda bolag som nämns i första punktsatsen) eller motsvarande utländskt bolag
- var och en av skuldtäckningsportföljerna ska till minst 75 % bestå av räntebärande finansiella instrument
- vidare finns det en modell med olika intervall för durationsmatchning som är kopplad till styrräntan.

Verkställande direktören beslutar om nivån för durationsmatchning och storleken på skuldtäckningsportföljerna inom ramen för investeringsriktlinjerna.

För detaljerad beskrivning hänvisas till investeringsriktlinjerna som finns publicerade på tjänstepensionsföreningens webbplats. Mer om tjänstepensionsföreningens risker framgår av not 2.

Tillgångar inom portföljerna för fria tillgångar

Portföljen för fria tillgångar består av tre tillgångsslag: aktier, fastigheter och alternativa placeringar.

Verkställande direktören beslutar om tillgångsfördelningen inom fria tillgångar inom ramen för investeringsriktlinjerna. För detaljerad beskrivning hänvisas till investeringsriktlinjerna som finns publicerade på tjänstepensionsföreningens webbplats.

4.4 Avkastning och allokering

Totalavkastningen för helåret uppgick till 7,6 % (-4,0). I totalavkastningstabellen nedan och på nästa sida framgår avkastning och allokering per tillgångsslag.

Tillgångsslagen i totalavkastningstabellen följer den uppdelning av tillgångar som finns i Svensk Försäkrings rekommendationer och i investeringsriktlinjerna. Denna fördelning skiljer sig till viss del från resultat- och balansräkningens uppdelning. Detta gäller primärt för fastigheter och alternativa placeringar. Se mer under respektive avsnitt nedan.

Skillnaden mellan balansomslutningen och marknadsvärdet i totalavkastningstabellen beror på att alla poster inte ingår i totalavkastningstabellen. De poster som ingår är placeringstillgångar, övriga tillgångar, kassa bank, upplupna ränteintäkter och upplupna rabatter.

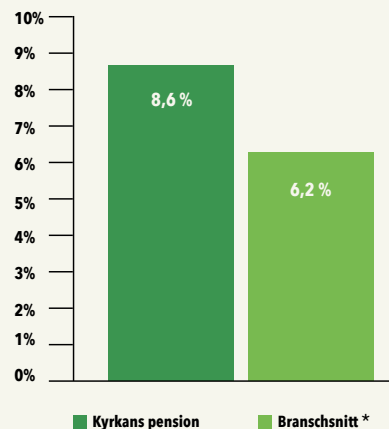
Aktier

Aktier uppvisade en avkastning på 20,5 % (-14,6). Svenska aktier avkastade 19,5 % och utländska 20,3 %. Resultatet för utländska aktier har påverkats positivt med cirka 102,5 mkr, (föregående år med 269,4) på grund av valutavinster. Marknadsvärdet på aktieportföljen var vid utgången av räkenskapsåret 8 319 mkr (7 142). Investeringar sker inom ramen för fria tillgångar.

Räntebärande placeringar

Räntebärande tillgångar genererade under året en avkastning på 10,1 (-13,8). Marknadsvärdet på räntebärande värdepapper inklusive kassa och bank uppgår vid utgången av 2023 till 8 034 mkr

Avkastning 5 årssnitt

* Källa: Svensk Försäkrings branschstatistik

(7 221). Räntebärande tillgångar finns vid utgången av året endast inom ramen för skuldtäckningsportföljerna. Dessa portföljer förvaltas i sin helhet av Kammarkollegiet.

Fastigheter

Tjänstepensionsföreningens fastighetsinvesteringar genererade under året en avkastning på -4,5 % (14,4). Investeringarna är gjorda i Fastighets AB Stenvalvet och i SPP fastigheter AB och redovisas i totalavkastningstabellen som en fastighetsinvestering. Mot bakgrund av att investeringarna i fastigheter sker indirekt

Totalavkastningstabell

MKR TILLGÅNGSSLAG	2023-12-31			2022-12-31		
	Marknadsvärde	Andel %	Avkastning, %	Marknadsvärde	Andel %	Avkastning, %
AKTIER						
Svenska aktiefonder	3 113	12,1	19,5	2 036	8,4	-21,3
Utländska aktiefonder	5 206	20,2	20,3	5 106	21,1	-12,0
SUMMA AKTIER	8 319	32,3	20,5	7 142	29,5	-14,6
RÄNTEBÄRANDE						
Räntebärande placeringar	8 034	31,1	10,1	7 221	29,7	-13,8
FASTIGHETER						
Fastigheter	6 678	25,9	-4,5	7 030	29,0	14,4
ALTERNATIVA PLACERINGAR						
Alternativa placeringar	2 764	10,7	-2,7	2 857	11,8	17,4
TOTALPORTFÖLJEN	25 795	100,0	7,6	24 250	100,0	-4,0

genom bolag finns ingen motsvarande post i balansräkningen. Investeringarna redovisas i balansräkningen som aktier (se not 12) och som Övriga finansiella placeringstillgångar (se not 18). Den samlade investeringen uppgick vid utgången av året till 6 678 mkr (7 030). Fastighetsinvesteringar sker inom ramen för fria tillgångar.

Alternativa placeringar

Avkastningen uppgick under året till -2,7 % (17,4). Vid utgången av året uppgick marknadsvärdet på alternativa placeringar till 2 764 mkr (2 857). Utgångspunkten för investeringar inom detta

tillgångsslag är primärt att ha en låg korrelation mot övriga tillgångar. Inom tillgångsslaget har investering bland annat skett i miljöteknikfonden Alder II och i infrastrukturfonderna Infranode II och Storebrand Infrastructure Fund.

Alternativa placeringar utgör inte ett separat tillgångsslag i balansräkningen. I balansräkningen redovisas investeringen baserat på om investeringen skett i form av aktier, räntebärande placeringar eller fastighetsfonder som redovisas som övriga finansiella placeringstillgångar. Investeringar i alternativa placeringar sker inom ramen för fria tillgångar.

4.5 Året som gått: kommentarer till årets resultat

Kyrkans pension redovisar en vinst för året. Av tabellen nedan framgår att resultatet uppgick till -95 mkr (-391) för årets första 6 månader. Under andra halvan av 2023 ökade resultatet med 836 mkr (495) till totalt 742 mkr (105).

Resultat mkr

	2023 jan-jun	2023 jul-dec	2023 helår
Premieinkomst*	592 921	5 560	598 481
Kapitalavkastning, netto	-72 755	1 859 968	1 787 214
Försäkringsersättningar	-260 111	-261 268	-521 379
Förändring försäkrings- tekniska avsättningar	-311 813	-707 318	-1 019 131
Driftskostnader	-24 798	-25 740	-50 538
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-76 556	871 202	794 647
Skatt	-18 065	-34 961	-53 026
Årets resultat	-94 621	836 242	741 621

* Den huvudsakliga faktureringen sker under första halvåret.

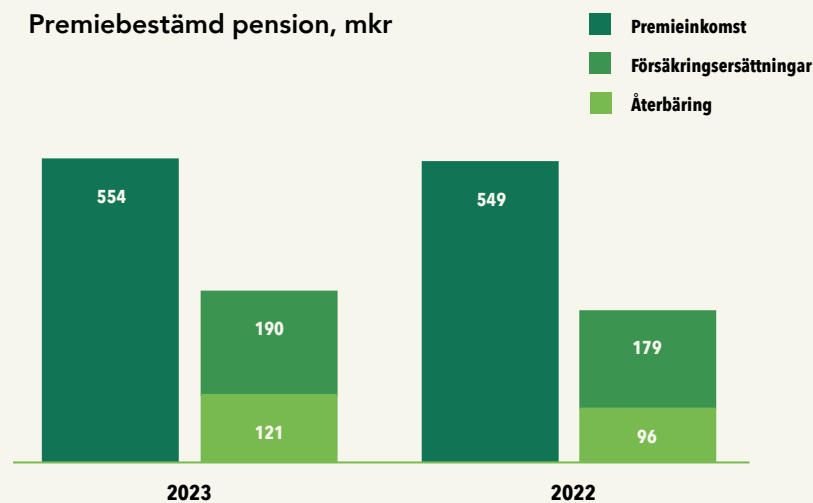
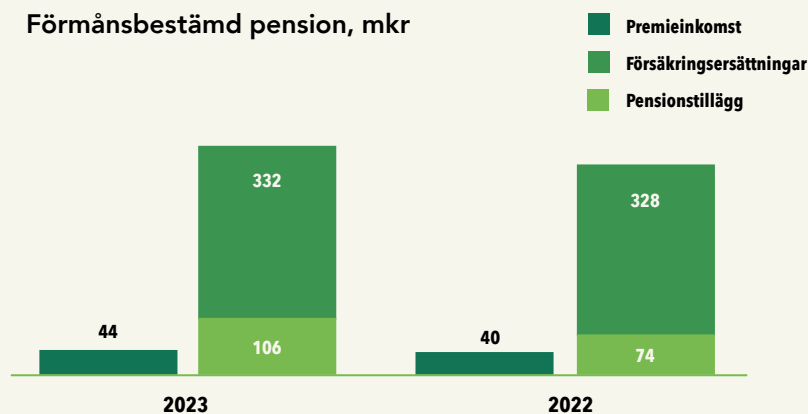
Premieinkomst

Premieinkomsterna uppgår till 598 mkr (590).

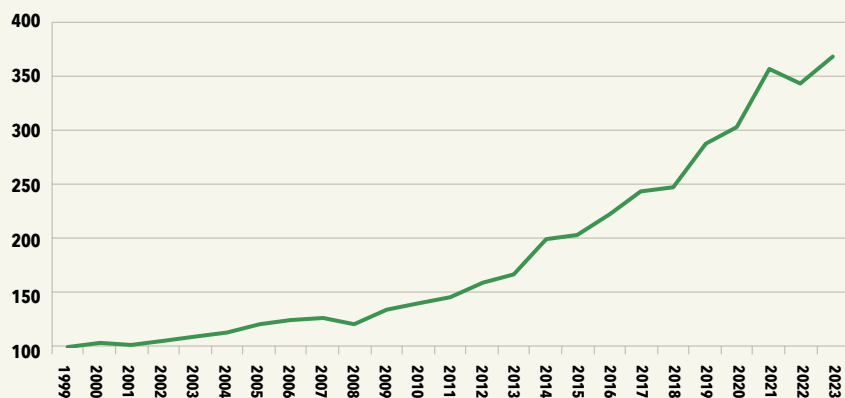
Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningarna uppgår till 521 mkr (507). Utbetalda ersättningar i form av återbäring och pensionstillägg uppgår till 227 mkr (170).

Försäkringsersättningar redovisas i diagrammen inklusive återbäring och pensionstillägg. Se avsnittet Försäkringsrörelsen premiebestämd försäkring respektive förmånsbestämd försäkring för mer information, se sidan 32.

Premiebestämd pension, mkr**Förmånsbestämd pension, mkr****Kapitalavkastning**

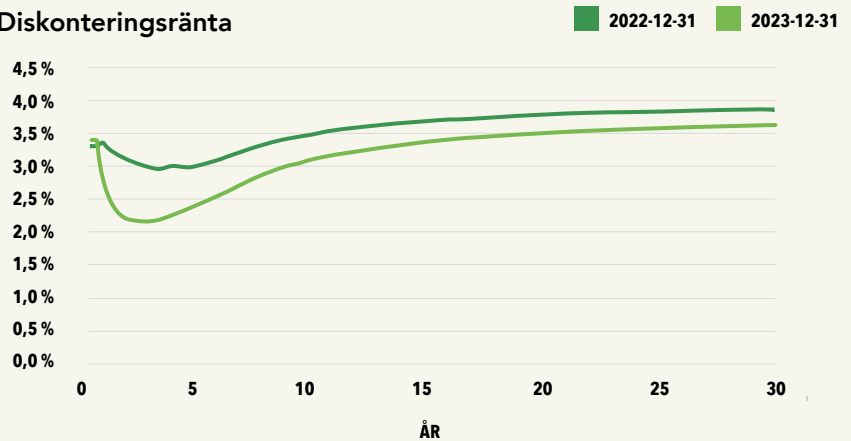
Kapitalavkastningen uppgår netto till 1 787 mkr (- 1 184). För ytterligare information se totalavkastningstabellen i avsnittet "Kapitalförvaltning" samt not 4, 5, 8 och 9. Sedan 1999 är avkastningen på 100 inbetalda kronor 269 %.

Utveckling på 100 kr

Försäkringsteknisk avsättning

De försäkringstekniska avsättningarna har ökat under året, totalt med 1 019 mkr (föregående år en minskning med 1 270). En ökning påverkar resultatet negativt med samma belopp.

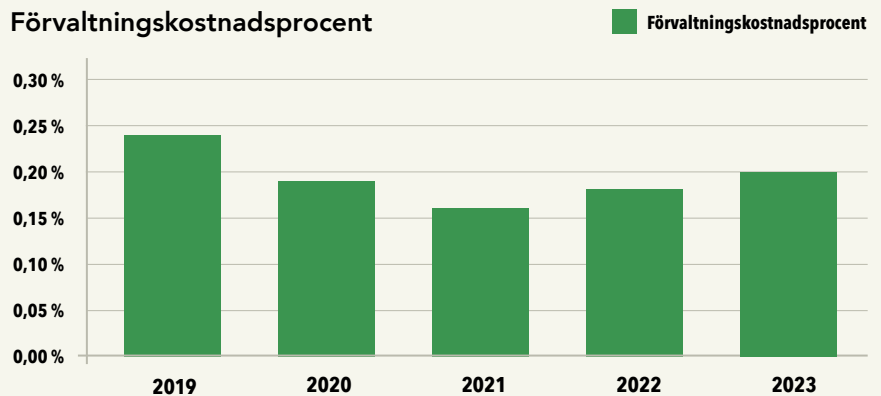
Diskonteringsränta

Driftskostnader

Driftskostnaderna, exklusive kostnader för kapitalförvaltningen, uppgår till 51 mkr (45). Förvaltningskostnadsprocenten är 0,20 % (0,19).

Förvaltningskostnadsprocent

Kollektiv konsolideringsnivå

Kyrkans pension har en god konsolidering. Den samlade kollektiva konsolideringsnivån den 31 december 2023 var 152 % (152):

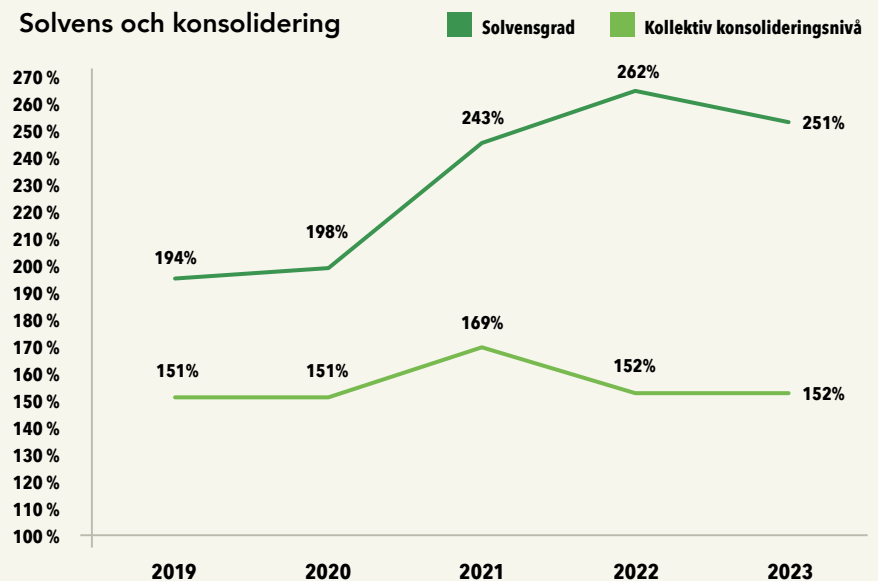
- För premiebestämda försäkringar uppgår kollektiv konsolideringsnivå till 113 % (112).
- För förmånsbestämda försäkringar uppgår kollektiv konsolideringsnivå till 218 % (218).

En kollektiv konsolideringsnivå över 100 % visar att värdet på samlade fördelningsbara tillgångar är högre än värdet på samtliga åtaganden (både garanterade åtaganden och preliminärt fördelad återbäring).

Solvensgrad

Kyrkans pensions solvens har ökat under de senaste fem åren och uppgår till 251 % (262) vid årets utgång. En hög solvensgrad innebär att föreningen har en bra buffert.

Solvens och konsolidering

4.6 Framtidsutsikter

Kyrkans pension står väl rustat inför framtiden med en enkel och tydlig affärsstrategi, moderna IT-system och inte minst en mycket stark finansiell ställning. Vår organisation i Stockholm har stärkts upp med för framtiden nödvändiga resurser. Kyrkans pensions hemsida anpassas till de ökade informationskraven. Kyrkans pensions mycket starka finansiella ställning ger möjligheter att bygga en väldiversifierad tillgångsportfölj för att på så sätt öka

utsikterna till en högre riskjusterad avkastning.

Kyrkans pension tror på och agerar utifrån sin egen mycket långsiktig utstakade strategi och arbetar utifrån att enkelhet är bättre än komplexitet.

Kan Kyrkans pension kombinera att ha en konkurrenskraftig avkastning samt låga driftskostnader och samtidigt bidra till en bättre värld för kommande generationer så bidrar föreningen till fortsatt medlemsnytta.

4.7 Risker och osäkerhetsfaktorer – riskkänsligt kapitalkrav

Kyrkans pension är exponerad mot ett antal risker. De främsta riskerna är marknadsrisk, försäkringsrisker och operativa risker. Kyrkans pension mäter dessa risker genom beräkning av riskkänsligt kapitalkrav (RKK), och följer upp kravet genom RKK-kvoten (förhållande mellan kapitalbas och riskkänsligt kapitalkrav). Kyrkans pension har per 31 december 2023 en RKK-kvot på 307 % (314) vilket innebär att tjänstepensionsföreningen har goda marginaler att ta marknadsrisk. En RKK-kvot som understiger 100 % innebär insolvens och att man i samråd med FI måste vidta särskilda åtgärder för att vända på utvecklingen.

Riskkänsligt kapitalkrav

Bestämmelser om beräkning av det riskkänsliga kapitalkravet finns i 8 kap i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Det riskkänsliga kapitalkravet utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade (skyddsnivå). Denna skyddsnivå ska även beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i det riskkänsliga kapitalkravet.

Det riskkänsliga kapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för marknadsrisk och försäkringsrisk med tillägg av kapitalkravet för

operativ risk. Det riskkänsliga kapitalkravet ska därefter minskas med ett justeringsbelopp som avser den förlustabsorberande effekten av uppskjuten skatt och villkorad återbäring. Risker som ingår i det riskkänsliga kapitalkravet är:

Marknadsrisk

- ränterisk
- aktiekursrisk
- fastighetspriserisk
- ränteskillnadsrisk
- valutakursrisk
- koncentrationsrisk
- risk från infrastrukturinvesteringar

Försäkringsrisk

- livrisk
 - länglevnadsrisk
- kostnadsrisk
 - avsättningsrisk

Operativ risk

Kapitalkravet för operativ risk ska beräknas med beaktande av sådana operativa risker som tjänstepensionsföreningen är utsatt för och som inte har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för marknadsrisk eller försäkringsrisk.

För mer information om tjänstepensionsföreningens risker och osäkerhetsfaktorer se not 2.

4.8 Viktiga händelser efter rapportperioden

Inget att rapportera.

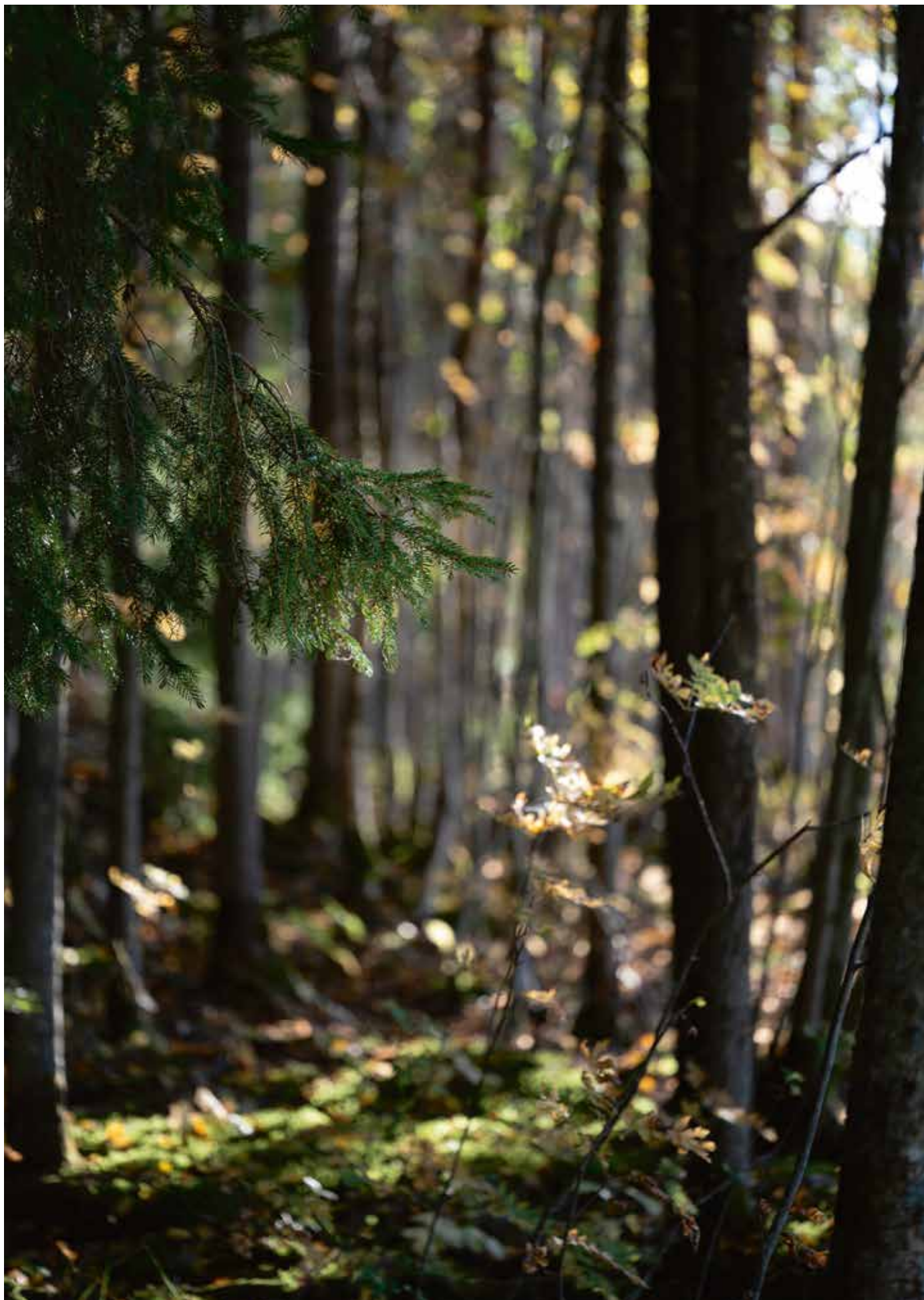

Bild: Gustaf Helling

5. Hållbarhetsredovisningen

5.1 Hållbarhetsrapportering

I enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag ÅRFL, 6 kap 1§, har Kyrkans pension valt att upprätta sin lagstadgade hållbarhetsredovisning som en del av förvaltningsberättelsen. Den

lagstadgade hållbarhetsrapporteringen har granskats av Kyrkans pensions revisor. Revisorns rapport om granskning av hållbarhetsredovisningen samt yttrande finns i revisionsberättelsen på sidan 73.

5.2 Affärsmodell

Kyrkans pensions verksamhet främjar och utvecklar ett hållbart pensionssystem. Frågor som berör hållbarhet är därmed en naturlig del av vår verksamhet. Uppgiften är att trygga de försäkrades pensionskapital både på kort och lång sikt. Kyrkans pension arbetar därför med hållbarhetsrisker som en integrerad del av den dagliga verksamheten. Hållbarhetsarbetet utgår

från tjänstepensionsföreningens uppdrag från medlemmarna, stadgar samt styrelsens beslut och policydokument. Kyrkans pension har antagit riktlinjer för hantering av etiska frågeställningar vars syfte är att öka medvetenheten och förståelsen kring etiskt handlande samt säkerställa att verksamheten bedrivs på ett långsiktigt, sunt och etiskt sätt.

5.3 Riktlinjer för hållbarhetsarbete

Kyrkans pension har antagit en hållbarhetsstrategi för sina placeringar som:

- ingår i investeringsriktlinjerna för Kyrkans pension
- är ett integrerat inslag i tjänstepensionsföreningens kapitalförvaltningsverksamhet
- redovisar tjänstepensionsföreningens ambitioner.

Hållbarhetsstrategin består av två styrdokument som bildar strukturen för tjänstepensionsföreningens hållbarhetsarbete inom kapitalförvaltningsverksamheten:

1. Investeringsriktlinjer
2. Riktlinjer för hållbara investeringar

Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna upprättas, efterlevs och vid behov ändras. Samtliga styrdokument ska ses över minst en gång om året.

Riktlinjer för hållbarhetsarbete är ett förtydligande av informationen i investeringsriktlinjerna och belyser bland annat:

- Kyrkans pension är en aktiv och ansvarsfull ägare.
- Hållbarhet är en integrerad del av kapitalförvaltningen.
- Specifika kriterier för vissa typer av produkter och branscher kopplat till integrationen av hållbarhetsrisker i investeringsprocessen.
- Förväntningar på externa kapitalförvaltare.
- Kontroll och uppföljning.

Kyrkans pension vill i rollen som aktiv och ansvarsfull ägare också påverka marknaden till ökad hållbarhet genom att bidra till tydlighet och transparens gällande integrering av hållbarhet i kapitalförvaltning, och samverkar därför gärna med andra aktörer för att uppnå detta. Kyrkans pensions uppfattning är att hållbarhet och ansvar ska vara en integrerad del av kapitalförvaltningen.

Det innebär i praktiken att Kyrkans pension:

- i valet av externa kapitalförvaltare beaktar, inom ramen för kvalitet och kostnad, förvaltarens förmåga och villighet att ta hänsyn till olika risker kopplade till hållbarhet
- i en årlig process, granskar totalportföljen utifrån uppställda principer och kriterier.

Som ett sätt att ta hänsyn till hållbarhetsrisker väljer Kyrkans pension bort investeringar i bolag som producerar vapen, tobak, cannabisprodukter för nöjesbruk, alkohol, pornografi, spel om pengar och fossila bränslen.

PRODUKT/BRANSCH	BESKRIVNING AV SPECIFIKA KRITERIER
ALKOHOL	Produktion av alkoholhaltiga drycker. Med alkoholhaltiga drycker menas drycker som har en högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent.
FOSSIL ENERGI	Produktion (utvinning, bearbetning och elproduktion) av fossila bränslen. Distribution av och tjänster kopplade till fossila bränslen som överstiger femtio procent av den totala omsättningen.
PORNOGRAFI	Produktion och distribution av pornografi.
SPEL OM PENGAR	Spelverksamhet om pengar, inklusive företag vars huvudsakliga affärsidé är produkter för design eller utveckling av mjukvara eller plattformar för spel om pengar.
TOBAK	Produktion av tobak eller tobaksprodukter.
CANNABIS	Produktion av cannabisprodukter för nöjesbruk.
VAPEN OCH KRIGSMATERIEL	Produktion och distribution av, samt tjänster kopplade till, vapen eller krigsmateriel.
KONTROVERSIELLA VAPEN	Nolltolerans för utveckling, produktion, underhåll eller försäljning av antipersonella minor, biologiska vapen, kemiska vapen, kluster-vapen och kärnvapen.

Tabellen ovan beskriver dessa specifika kriterier för respektive produkt/bransch som Kyrkans pension strävar efter att undvika.

Förväntningar på externa kapitalförvaltare

Kyrkans pension har som mål att alltid välja bästa möjliga externa kapitalförvaltare för uppdraget att förvalta medlen utifrån föreningens investeringsriktlinjer. I valet av förvaltare, och under tiden för ett förvaltaruppdrag, förväntas kapitalförvaltaren ge föreningen tillgång till tydlig, utförlig och korrekt information om dess investeringsprocess, metoder, policys och arbetssätt så att föreningens förväntan på förvaltaren kan infrias, vad gäller förvaltarens placeringsinriktning och föreningens hållbarhetsstrategi.

Detta innebär att Kyrkans pension:

- utvärderar och väljer externa förvaltare som bedöms ha tillfredsställande processer och kompetens för att integrera hållbarhet och hantera specifika kriterier i investeringsprocessen
- för en aktiv dialog med valda kapitalförvaltare kring olika risker kopplade till hållbarhet och ansvar som uppkommer från tid till annan
- samarbetar med andra kapitalägare i olika frågor eller initiativ som Kyrkans pension bedömer som relevanta för sitt uppdrag
- rapporterar och redovisar sitt arbete utifrån målet om tydlighet och transparens.

5.4 Resepolicy

Kyrkans pension har som en liten tjänstepensionsförening med få anställda inga direkta utsläpp av betydande storlek. Tjänstepensionsföreningens största klimatrelaterade utsläpp sker via tjänsteresor. Kyrkans pensions resepolicy reglerar resandet för de anställda.

Tjänsteresor ska präglas av saklig bedömning av behovet att resa och ett kostnadsmedvetet genomförande av nödvändiga resor.

Resor ska endast godkännas om de är direkt förbundna med utövande av Kyrkans pensions verksamhet. Alla resor oavsett längd ska på förhand godkännas av närmaste chef.

Kyrkans pensions ska klimatkompensera för allt sitt resande.

Färdsätt ska väljas med beaktande av lägsta totala kostnad med rimlig bekväm-

lighet och god säkerhet. Viktiga "affärsmål" får dock aldrig äventyras genom att billigaste alternativ väljs.

För resa med allmänna färdmedel medges nedanstående klass och standard:

- Flyg, i ekonomiklass när så är möjligt. Business Class eller liknande ska i förväg godkännas av närmaste chef.
- Tåg i första klass, ej ombokningsbara biljetter ska väljas i första hand.
- Båt, med övernattnin i dubbelhytt.
- Hyrbil, storlekskategori "mellan" ska väljas om inte resans längd och/eller antal passagerare motiverar en större bil.
- Privat bil, milersättning enligt Skatteverkets riktlinjer betalas ut för användandet av egen bil i tjänsten.

5.5 Riktlinjer för ersättningar

Riktlinjer för ersättningar beskriver de principer tjänstepensionsföreningen ska arbeta efter i samband med lönesättning, anställningsförmåner och andra ersättningar.

Ersättningar ska vara förenliga med Kyrkans pensions verksamhet, riskprofil, mål, långsiktiga intressen, finansiella stabilitet och resultat som helhet. Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för upprätthållandet av en verksamhet som bedrivs på ett sunt och ansvarsfullt sätt och som motverkar ett överdrivet risktagande, inklusive hållbarhetsrisker. Därtill ska ersättningar vara förenliga med en sund och effektiv riskhantering, och vara förenliga med de långsiktiga intressen som de försäkrade och andra ersättningsberättigade har.

För att begränsa risken för intressekonflikter förekommer ingen målrelaterad eller annan rörlig ersättning.

För roller som, på något sätt och i någon utsträckning, väsentligen kan påverka Kyrkans pensions:

- riskhantering, riskprofil och risktagande
- styrning, verksamhet, mål, långsiktiga intressen, finansiella stabilitet och resultat som helhet
- långsiktiga intressen som de försäkrade och andra ersättningsberättigade har

ska ersättningar och andra förmåner beslutas med beaktande av detta. Kyrkans pension har en oberoende ersättningskommitté som ska utses av fullmäktige. Ersättningskommitténs uppgift är att bereda frågor om ersättning till fullmäktige, styrelse och revisorer. Ersättningskommittén ska rapportera till fullmäktige.

5.6 Riktlinjer för hantering av intressekonflikter och jäv

Syftet med dessa riktlinjer är att öka medvetenheten och förståelsen kring intressekonflikter och jäv samt säkerställa att förebyggande, undvikande och hantering av intressekonflikter sker på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Med intressekonflikt avses en konflikt mellan skilda intressen som uppkommer genom att de olika parternas intressen strider mot varandra och att en intressegrupp gynnas otillbörligt på en annan intressegrupps bekostnad.

I Kyrkans pensions verksamhet kan det uppstå flera olika slag av intressekonflikter och potentiella intressekonflikter, exempelvis konflikter inom försäkringskollektivet mellan olika grupper eller kunder, mellan kunderna som grupp och andra intressenter samt jävsituationer, som föreligger när någon som agerar för föreningens räkning samtidigt har ett personligt och/eller ekonomiskt egenintresse i saken.

Kyrkans pension har fastställt en intressekonfliktsprocess för att nya och befintliga intressekonflikter ska identifieras, mätas, dokumenteras och hanteras.

Tjänstepensionsföreningen har rutiner för att undvika och hantera intressekonflikter.

Kyrkans pension ska hantera intressekonflikter genom en eskaleringsprocess, vilken genomförs i följande steg:

- Identifiera
- Värdera
- Hantera
- Övervaka
- Rapportera
- Följa upp

Situationer där intressekonflikter och jäv kan uppstå ska identifieras och hanteras för att säkerställa att företagsstyrningen och de beslut som fattas är förenliga med Kyrkans pensions grundläggande syfte.

Intressekonflikter ska hanteras så att de inte leder till att Kyrkans pensions allmänna integritet kan ifrågasättas. De försäkrades intressen ska alltid sättas främst.

Mot denna bakgrund ska Kyrkans pension organisera sin verksamhet så att intressekonflikter och jäv ska förebyggas och undvikas samt att, om sådana ändå uppstår, dessa identifieras och hanteras på ett sätt som gör att inte intressenternas intressen åsidosätts.

Det ska alltid göras en bedömning av vad som är bäst för inblandande intressenter för att säkerställa att försäkringstagare, försäkrade och andra ersättningsberättigade behandlas korrekt.

En aktivitet eller åtgärd ska anses vara balanserad och ändamålsenlig om den fördel en viss intressegrupp får kan bedömas vara rimlig och försvarbar i förhållande till den nackdel en annan grupp får.

Olika jävsituationer, även sådana där det inte i legal mening föreligger en jävsituation utan snarare är fråga om allmän olämplighet, ska så långt möjligt undvikas helt.

Om en person utför flera olika arbetsuppgifter ska inte intressekonflikter hindra denna person från att utföra sina arbetsuppgifter på ett sunt, ärligt och objektivt sätt.

5.7 Riktlinjer för hantering av etiska frågeställningar

Syftet är att öka medvetenheten och förståelsen kring etiskt handlande samt säkerställa att verksamheten bedrivs på ett långsiktigt, sunt och etiskt sätt.

Kyrkans pensions hantering av etiska frågor ska präglas av god affärssed och konsekvent agerande, rättvis behandling av försäkringstagares, försäkrades och andra ersättningsberättigades intressen vid intressekonflikt, likabehandling med avseende på till exempel etnisk bakgrund, öppenhet och ärlighet.

Etiska värderingar ska styras av sunt förnuft och den i samhället rådande uppfattningen av vad som är rätt och fel. En bra måttstock på om fattade beslut eller vidtagna åtgärder uppfyller de etiska krav som ställs på den enskilda ska vara att beslutet eller åtgärden kan förklaras och motiveras inför ansvariga, andra utförare eller utomstående på ett sätt så att förklaringen eller motiveringen framstår som godtagbar.

Alla som agerar å Kyrkans pensions vägnar ska göra detta på ett korrekt, professionellt och etiskt sätt. Detta för att försäkringstagare, försäkrade och andra ersättningsberättigade ska känna stort förtroende för att Kyrkans pension fullgör sitt uppdrag på ett sätt som är etiskt godtagbart och känna stort förtroende för den finansiella marknaden, särskilt då Kyrkans pension inte är utsatt för konkurrens vilket ställer extra höga krav på att hantera verksamheten med hög kvalitet och kostnadseffektivitet. Kyrkans pension ska även genom sitt agerande värda sitt goda varumärke och alltid leva upp till sina kärnvärden.

Vid osäkerhet om agerande vid eller hantering av etiska frågor ska närmsta chef, vd eller regellefterlevnadsfunktionen tillfrågas. Vd ska på uppdrag av styrelsen vid behov ge de anställda praktiska anvisningar om hur de ska agera i vissa situationer i etiska frågor och information om till vem de kan vända sig i tveksamma situationer.

5.8 Riktlinjer för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal

Kyrkans pension arbetar med en hög grad av utläggning av verksamhet och funktioner genom att såväl försäkringsadministration, kapitalförvaltning samt vissa stödprocesser, utförs av utomstående leverantörer. Frågan om vilken verksamhet som ska utföras i egen regi och vilken verksamhet som ska läggas ut på uppdragstagare är av stor strategisk betydelse.

Utläggning av verksamhet eller funktion inskränker inte Kyrkans pensions ansvar enligt externa och interna regler. Kyrkans pension behåller det fulla ansvaret för att uppfylla alla sina förpliktelser.

För varje utläggning av verksamhet eller funktion ska vd utse en beställaransvarig.

För varje utläggning av verksamhet eller funktion som är av väsentlig betydelse för tjänstepensionsverksamheten ska Kyrkans pension välja externa uppdragstagare med omsorg och löpande följa upp den verksamhet som omfattas av uppdragsavtal för att säkerställa att verksamheten fungerar tillfredsställande.

Extern uppdragstagare ska väljas med omsorg genom att Kyrkans pension ska säkerställa att uppdragstagaren:

- har de kunskaper, den kapacitet och de rättsliga tillstånd som krävs för att utföra uppdraget på ett tillfredsställande sätt
- har säkerställt att det inte finns någon uttalad intressekonflikt, eller risk för intressekonflikt, som kan leda till att uppdragstagaren inte kan utföra uppdraget på ett ändamålsenligt sätt
- omfattas av de regler som gäller för Kyrkans pension när det gäller informationssäkerhet för Kyrkans pension eller dess försäkrade och andra ersättningsberättigade.

Ett uppdragsavtal ska upprättas för varje utläggning av verksamhet eller funktion. Uppdragsavtalet ska vara skriftligt och tydligt ange parternas rättigheter och skyldigheter.

5.9 Årlig granskning av portföljen

I **enlighet med** Kyrkans Pensions riktlinjer för hållbarhetsarbete genomfördes per 31 december 2023 en granskning av portföljen utifrån uppställda principer och kriterier. Hållbarhetskonsulten ISS ESG granskade samtliga fonder och diskretionära mandat i portföljen mot de

exkluderingskriterier som Kyrkans pension tillämpar ur ett hållbarhetsrisksperspektiv.

Denna finansiella produkts underliggande investeringar beaktar inte EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

6. Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår **fullmäktige** att 2023 års överskott om 741 620 766 kr överförs till konsolideringsfond enligt följande:

Förslag till resultatdisposition, kronor	2023	2022
Konsolideringsfond, premiebestämd försäkring	409 695 248	215 381 501
Konsolideringsfond, förmånsbestämd försäkring	331 925 518	-110 560 705
	741 620 766	104 820 796

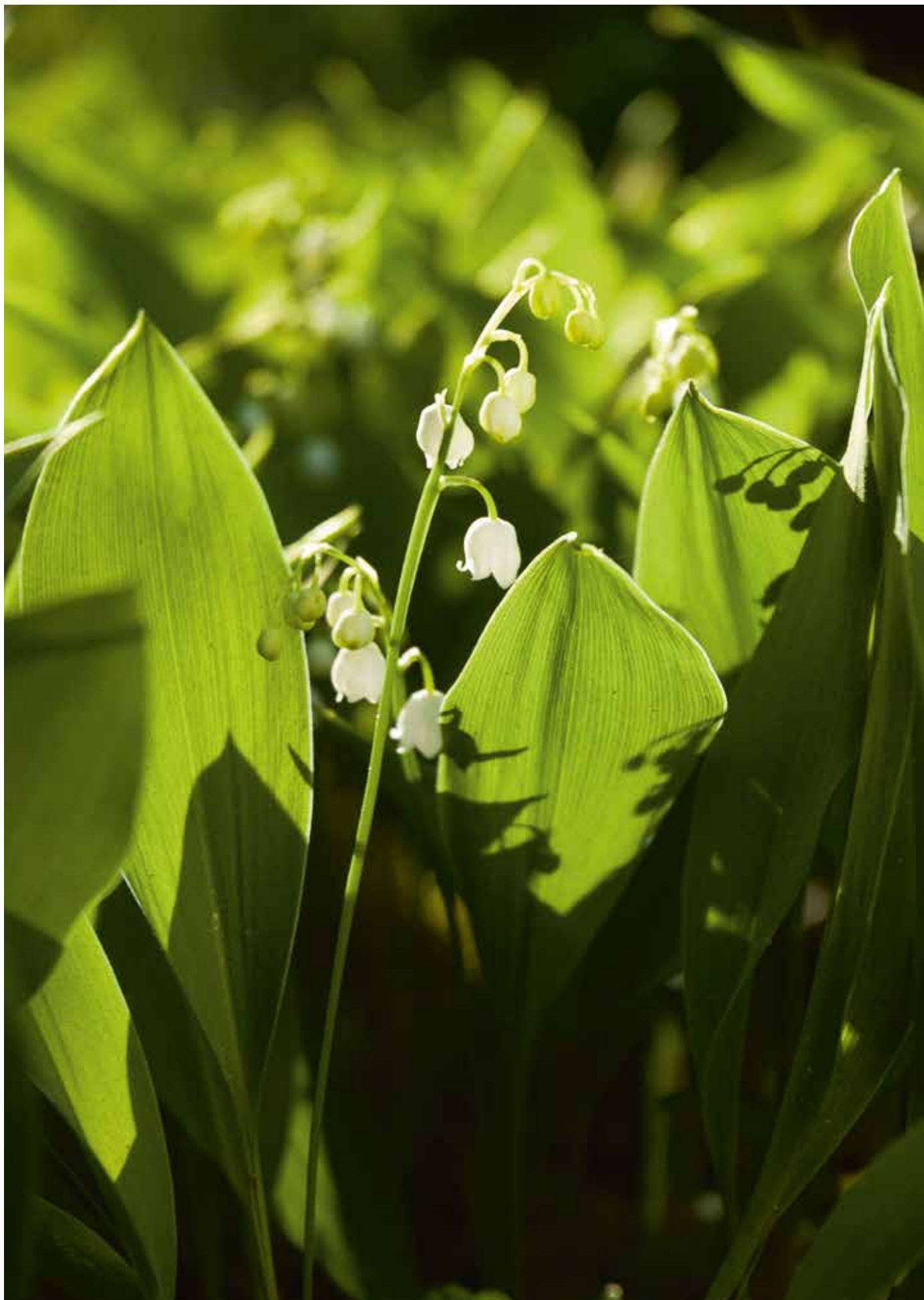

Bild: Gustaf Helling

Femårsöversikt

RESULTAT	2023	2022	2021	2020	2019
MKR					
Premieinkomst	598	590	556	548	642
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	1 787	-1 184	3 859	1 172	2 888
Försäkringsersättningar	-521	-507	-490	-486	-470
Förändring försäkringstekniska avsättningar	-1019	1270	543	-357	-644
Driftskostnader	-51	-45	-42	-41	-49
FÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT	795	124	4 427	837	2 366
Skatt	-53	-19	-16	-16	-13
ÅRETS RESULTAT	742	105	4 410	821	2 353
EKONOMISK STÄLLNING	2023	2022	2021	2020	2019
MKR					
Balansomslutning	25 812	24 264	25 598	21 884	20 836
Placeringsstillgångar	25 444	23 993	24 988	21 615	20 481
Försäkringstekniska avsättningar	10 243	9 224	10 496	11 040	10 684
Konsolideringskapital	15 503	14 988	15 053	10 796	10 110
Kapitalbas ¹⁾	15 494	14 976	15 039	10 779	10 088
Risikänsligt kapitalkrav ²⁾	5 054	4 764	5 216	-	-
Minimikapitalkrav ³⁾	414	373	423	-	-
NYCKELTAL	2023	2022	2021	2020	2019
Förvaltningskostnadsprocent totalt ⁴⁾	0,20	0,19	0,16	0,19	0,24
<i>förmånsbestämd försäkring</i>	0,18	0,17	0,15	0,17	0,18
<i>premiebestämd försäkring</i>	0,22	0,21	0,18	0,20	0,31
Kapitalförvaltningskostnadsprocent ⁵⁾	0,06	0,05	0,04	0,04	0,04
Totalavkastning, procent ⁶⁾	7,6	-4,0	17,8	5,6	16,2
Direktavkastning, procent ⁷⁾	1,7	1,2	1,4	1,5	1,6
Kollektiv konsolideringsnivå, procent ⁸⁾	152	152	169	151	151
Solvensgrad, procent ⁹⁾	251	262	243	198	194
RKK-kvot, procent ¹⁰⁾	307	314	288	-	-

ORDLISTA FEMÅRSÖVERSIKT

- ¹⁾ Beräknas enligt 7 kap. Lag (2019:749) om tjänstepensionsföretag.
- ²⁾ Beräknas enligt 8 kap. 1-6 § Lag (2019:749) om tjänstepensionsföretag.
- ³⁾ Beräknas enligt 8 kap. 7 § Lag (2019:749) om tjänstepensionsföretag.
- ⁴⁾ Beräknad utifrån driftskostnader avseende försäkringsrörelsen i förhållande till balansomslutning med avdrag för skulder och upplupna kostnader.
- ⁵⁾ Beräknad utifrån kapitalförvaltningskostnader i förhållande till balansomslutning med avdrag för skulder och upplupna kostnader.
- ⁶⁾ Beräknad enligt Försäkringsförbundets rekommendation avseende årlig beräkning av totalavkastning.
- ⁷⁾ Beräknad enligt Finansinspektionens rekommendation FFFS 2019:23 avser förhållandet mellan kapitalavkastning, intäkter, det genomsnittliga verkliga värdet på placeringsstillgångar och kassa bank.
- ⁸⁾ Beräknas som kvoten mellan tillgångars marknadsvärden och preliminärt fördelade tillgångsvärden (garanterade åtaganden och preliminärt fördelad återbäring).
- ⁹⁾ Beräknad utifrån totala marknadsvärderade tillgångar minskade med immateriella tillgångar och finansiella skulder i förhållande till de garanterade åtagandena.
- ¹⁰⁾ Relationen mellan kapitalbas och riskänsligt kapitalkrav.

Resultaträkning

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN	Not	2023	2022
TKR			
Premieinkomst	3	598 481	589 643
Kapitalavkastning, intäkter	4	1 154 440	1 989 203
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	1 033 797	912 596
Försäkringsersättningar	6	-521 379	-506 716
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
<i>Förändring av livförsäkringsavsättningar</i>		-1 019 131	1 270 424
Driftskostnader	7	-50 538	-45 319
Kapitalavkastning, kostnader	8	-14 616	-252 616
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-386 407	-3 833 234
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		794 647	123 982
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		794 647	123 982
Årets resultat före skatt		794 647	123 982
Skatt	10	-53 026	-19 162
ÅRETS RESULTAT		741 621	104 821
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT			
Årets resultat		741 621	104 821
Övrigt totalresultat		-	-
SUMMA TOTALRESULTAT		741 621	104 821

Resultatanalys

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN	Not	Premiebestämd försäkring		Förmånsbestämd försäkring	
		2023	2022	2023	2022
TKR					
Premieinkomst	3	554 031	549 220	44 450	40 423
Kapitalavkastning, intäkter		600 309	972 720	554 131	1 016 483
Orealiserade vinster på placeringstillgångar		537 574	446 260	496 223	466 337
Försäkringsersättningar	6	-189 619	-178 523	-331 760	-328 194
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar					
<i>Förändring av livförsäkringsavsättningar</i>		-834 060	455 357	-185 072	815 067
Driftskostnader		-26 563	-23 241	-23 975	-22 077
Kapitalavkastning, kostnader		-6 914	-123 529	-7 703	-129 087
Orealiserade förluster på placeringstillgångar		-200 932	-1 874 451	-185 475	-1 958 782
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		433 827	223 813	360 819	-99 830
Skatt		-24 132	-8 431	-28 894	-10 730
ÅRETS RESULTAT		409 695	215 382	331 926	-110 561
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Försäkringstekniska avsättningar		5 621 498	4 787 438	4 621 893	4 436 822
Konsolideringsfond		6 109 040	6 013 605	8 016 859	8 232 625

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not	2023-12-31	2022-12-31
TKR			
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar	11	9 423	11 936
		9 423	11 936
PLACERINGSTILLGÅNGAR			
<i>Placeringar i intressebolag</i>			
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	12	5 781 610	6 096 599
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>			
Aktier och andelar	13, 14, 15	10 074 401	8 948 509
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13, 14, 16	7 688 051	6 969 266
Derivat	13, 14, 17	-	514
Övriga finansiella placeringstillgångar	13, 14, 18	1 899 883	1 977 919
		25 443 945	23 992 806
FORDRINGAR			
Fordringar avseende direkt försäkring	13, 19	2 274	1 951
Aktuell skattefordran		7	-
Övriga fordringar	13	112	17
		2 393	1 968
ANDRA TILLGÅNGAR			
Kassa och bank	13	257 342	167 334
		257 342	167 334
FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER			
Upplupna ränteintäkter	13	89 716	81 746
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	9 648	8 488
		99 364	90 233
SUMMA TILLGÅNGAR		25 812 466	24 264 278

Balansräkning fortsättning

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2023-12-31	2022-12-31
TKR			
EGET KAPITAL			
Konsolideringsfond			
Premiebestämd försäkring (avd I)		6 109 040	6 013 605
Förmånsbestämd försäkring (avd II)		8 016 859	8 232 625
Andra fonder			
Fond för utvecklingsutgifter		6 369	8 068
Övriga fonder, Förmånsbestämd försäkring (avd II)		629 288	629 288
Årets resultat		741 621	104 821
		15 503 177	14 988 407
FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR	20		
Livförsäkringsavsättning, premiebestämd försäkring (avd I)		5 621 498	4 787 438
Livförsäkringsavsättning, förmånsbestämd försäkring (avd II)		4 621 893	4 436 822
		10 243 391	9 224 260
SKULDER			
Skulder avseende direkt försäkring		18 720	17 067
Derivat	13,17	2 810	-
Aktuell skatteskuld		4	79
Övriga skulder	13, 21	41 959	31 905
		63 493	49 051
UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	2 405	2 560
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		25 812 466	24 264 278

Förändring i eget kapital

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL UNDER PERIODEN	Premiebestämd försäkring		Förmånsbestämd försäkring		Fond för utvecklings- utgifter	Årets resultat	Summa eget kapital
	Konsoliderings- fond	Konsoliderings- fond	Övrig fond *				
TKR							
INGÅENDE EGET KAPITAL 1 JANUARI 2022	4 035 207	5 968 477	629 288		9 766	4 410 391	15 053 129
Föregående års vinstdisposition	2 073 265	2 337 125				-4 410 391	0
Återföring från fond för utvecklings- utgifter	734	965			-1 698		0
Utbetald garantiersättning**	-	-15					-15
Utbetald återbäring/pensionstillägg	-95 601	-73 927					-169 528
Årets resultat/tillika totalresultat						104 821	104 821
EGET KAPITAL DEN 31 DECEMBER 2022	6 013 605	8 232 625	629 288		8 068	104 821	14 988 407
INGÅENDE EGET KAPITAL 1 JANUARI 2023	6 013 605	8 232 625	629 288		8 068	104 821	14 988 407
Föregående års vinstdisposition	215 382	-110 561				-104 821	0
Återföring från fond för utvecklings- utgifter	773	926			-1 698		0
Utbetald garantiersättning**	-	-53					-53
Utbetald återbäring/pensionstillägg	-120 719	-106 079					-226 798
Årets resultat/tillika totalresultat						741 621	741 621
EGET KAPITAL DEN 31 DECEMBER 2023	6 109 040	8 016 859	629 288		6 369	741 621	15 503 177

* Värdesäkringsfond

** Övergång till pensionsplan
TPA18

Not 1.

Redovisningsprinciper

ALLMÄN INFORMATION

Årsredovisningen avges för räkenskapsåret 1 januari – 31 december 2023 och avser Svenska kyrkans tjänstepensionsförening, nedan benämnd Kyrkans pension eller föreningen, som är en tjänstepensionsförening med säte i Stockholm. Adress är Box 501, 101 30 Stockholm och organisationsnummer är 816400-4155.

Årsredovisningen kommer att föreläggas fullmäktige för fastställande den 13 juni 2024.

BELOPP, DATUM OCH VALUTA

Kyrkans pensions funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp redovisas i tusental kronor (tkr), om inte annat anges.

Belopp inom parentes anger föregående års värden. Resultaträkningsrelaterade poster avser perioden 1 januari – 31 december och balansräkningsrelaterade poster avser den 31 december.

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor till den valutakurs som gäller på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser.

GRUND FÖR RAPPORTERNAS UPPRÄTTANDE

Årsredovisningen för Kyrkans pension är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrift och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag FFFS 2019:23, samt Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2 – Redovisning för juridiska personer. Kyrkans pension tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses antagna internationella redovisningsstandarder med begränsningar som följer av FFFS och RFR 2. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag.

NYA OCH ÄNDRADE STANDARDER FÖR RÄKENSKAPÅR 2023

IAS 1 – Utformning av finansiella rapporter. Ändringar i standarden har trätt i kraft den 1 januari 2023 och innebär krav på att lämna upplysningar om väsentlig information om redovisningsprinciper. Beskrivningarna av föreningens tillämpning av redovisningsprinciper har omdisponerats i enlighet med ändringarna.

IFRS 17 – Försäkringsavtal. Standarden trädde i kraft 1 januari 2023 men i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter är tillämpning i juridisk person undantagen.

IFRS 9 – Finansiella instrument. Från och med den 1 januari 2023 tillämpar Kyrkans

pension standarden. I enlighet med IFRS 9 ska alla redovisade finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i dessa tre kategorier görs utifrån företagets affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar och egenskaperna på de kassaflöden som de finansiella tillgångarna ger upphov till. Tillämpningen har inte medfört några väsentliga effekter på föreningens finansiella rapporter, men kategoriseringen av finansiella instrument har ändrats. Samtliga finansiella tillgångar och skulder värderas och redovisas på samma sätt som enligt IAS39 det vill säga till verkligt värde över resultatet eller till upplupet anskaffningsvärde. Föreningen har valt att utnyttja undantaget att inte tillämpa IFRS 9 retroaktivt.

Det har inte varit några ändringar i ÅRFL, eller RFR 2 under året som fått någon påverkan på de finansiella rapporterna.

VÄSENTLIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Inför upprättandet av de finansiella rapporterna gör Kyrkans pension uppskattningar, bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna. De mest väsentliga antagandena berör verkligt värde på onoterade placeringstillgångar och försäkringstekniska avsättningar.

I not 13 och not 14 redovisas olika värderingskategorier för finansiella instrument som ligger till grund för värdering till verkligt värde. I not 20 redovisas antaganden som ligger till grund för försäkringstekniska avsättningar.

Uppskattningarna och antagandena är baserade på legala krav, historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

REDOVISNING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

Kyrkans pension tillhandahåller i egenkap av försäkringsgivare ett antal försäkringsprodukter. Definition och redovisning av försäkringsavtal sker enligt Finansinspektionens föreskrifter. Föreningen skiljer på premiebestämda och förmånsbestämda försäkringar. Premiebestämda försäkringar avser ålderspensionsförsäkring med eller

utan återbetalningsskydd. Förmånsbestämda försäkringar avser dels ålderspensionsförsäkring dels efterlevandepensionsförsäkring. Gemensamt för samtliga försäkringar är att de redovisningsmässigt klassificeras som försäkringsavtal. Ett försäkringsavtal karaktäriseras av att en betydande försäkringsrisk av något slag överförs till utgivaren av avtalet.

Beräkning av premier

En pensionsförsäkring kan antingen vara förmånsbestämd eller premiebestämd. Vid förmånsbestämd försäkring är förmånen given enligt försäkringsavtalet och premien fastställs utifrån försäkringstekniska antaganden. Vid premiebestämd försäkring är premien given enligt försäkringsavtalet och förmånen bestäms utifrån försäkringstekniska antaganden. Premien fastställs individuellt för varje försäkrad. Premier avser att täcka föreningens åtaganden för försäkringarna. Bestämning av premier grundas på försäkringstekniska antaganden om ränta, dödlighet, avkastningsskatt och driftskostnader. Antaganden baseras på erfarenheter och observationer och är uppdelad på försäkringsbestånd.

Även premien för efterlevandepension beräknas individuellt med utgångspunkt från varje försäkrads pensionsgrundande lön.

Intäktsredovisning av premieinkomster

Som premieinkomst för ålders-, efterlevande- och premiekapning redovisas de belopp som är fakturerade under räkenskapsåret, oavsett om dessa helt eller delvis avser tidigare räkenskapsår. Utfallet av premiekapningen bokförs i balansräkningen som en fordran eller skuld avseende direktförsäkring på arbetsgivare. För mer info om premiekapning se sidan 31.

Redovisning av premier avseende förmedlingspension redovisas som utlägg för arbetsgivarens räkning inom ramen för balansräkningen.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av kapitalvärdet av föreningens garanterade åtaganden för gällande försäkringsavtal och består av livförsäkringsavsättning. Avsättningarna är beräknade enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna baseras på försäkringstekniska antaganden om bland annat ränta, dödlighet, avkastningsskatt och driftskostnader. Känslighetsanalys redovisas i not 2.

Livförsäkringsavsättningar utgör värdet av intjänad pensionsrätt. Livförsäkringsavsättningen ska täcka framtida kostnader för försäkringsersättningar som uppstår på grund av livsfall och/eller dödsfall.

Avsättningen redovisas i balansräkningen som "Livförsäkringsavsättning". I resultaträkningen redovisas periodens förändringar som förändring av livförsäkringsavsättningar. I not 20 framgår ytterligare upplysningar.

REDOVISNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT**Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

Kyrkans pension identifierar och kategoriserar sina finansiella placeringstillgångar vid första redovisningstillfället som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Kategoriseringen grundar sig i att föreningen förvaltar och utvärderar samtliga placeringstillgångar till verkligt värde i enlighet med de investeringsriktlinjer som är fastställda av föreningens styrelse och för att det minskar den redovisningsmässiga inkonsekvens som annars uppstår mellan räntebärande tillgångar och försäkringstekniska avsättningar som löpande omvärderas genom diskontering med en aktuell marknadsränta. Kategoriseringen av finansiella instrument framgår av not 13.

Upplysning om verkligt värde för varje kategori av finansiellt instrument lämnas utifrån tre olika nivåer av verkligt värde:

Nivå 1 Noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar.

Nivå 2 Direkt eller indirekt priser eller härledd observerbara data som inte inkluderas i nivå 1. Marknadsdata används i så stor utsträckning som möjligt. Verkligt värde fastställs med värderingstekniker och kan härledas med referens till likartade finansiella instrument där observerbara marknadsdata finns eller med hjälp av nyligen genomförda transaktioner i samma instrument.

Nivå 3 Data för tillgångar som inte är observerbara marknadsdata. Verkliga värden är onoterade marknadsvärden och pris (NAV) erhålls från förvaltarna. Ingen justering av värderingarna görs av Kyrkans pension. Upplysning om verkligt värde framgår av not 14.

Kapitalavkastning**Kapitalavkastning, intäkter**

Denna post omfattar avkastning på placeringstillgångar och avser utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto) samt realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Denna post omfattar kapitalförvaltningskostnader, valutakursförluster (netto) samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet.

Realiserade och orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

Vinster/förluster som förklaras av realiserade såväl som orealiserade förändringar i valutakursen redovisas netto som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning, intäkter alternativt kapitalavkastning, kostnader.

Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag

Aktierna redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Kyrkans pensions innehav i Fastighets AB Stenvalvet klassificeras som ett samriskbolag (joint venture) med gemensamt bestämmande inflytande. I aktieägaravtalet finns ett krav om kvalificerad majoritet (tre fjärdedels majoritet) för samtliga styrelsebeslut och krav på enighet i stämmobeslut som rör grundläggande frågor. Det gemensamma bestämmande inflytandet medför att ägandet inte är ett dotterbolag trots innehav av en andel som i utgångsläget medför att man har ett bestämmande inflytande. Kyrkans pension har per 31 december 2023 bytt värderingsprincip från substansvärde till långsiktigt substansvärde. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Utdelningar redovisas som erhållna utdelningar i posten kapitalavkastning intäkter.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För onoterade aktier och andelar fastställs det verkliga värdet med den etablerade värderingstekniken IPEV (The International Private Equity and Venture Capital Valuation). Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Utdelningar redovisas som erhållna utdelningar i posten kapitalavkastning, intäkter.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För onoterade räntebärande värdepapper används värderingstekniker som baseras på marknadsuppgifter i så stor utsträckning som möjligt. Värderingen baseras på bedömda framtida kassaflöden vilka diskonteras till nuvärde. Ackumulerade värdeförändringar för räntebärande instrument utgörs av skillnaden mellan upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde. Med upplupet anskaffningsvärde avses det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan (den ränta som periodiseras över det finansiella instrumentets löptid) diskonterade nuvärdet av framtida betalningar. Därmed beaktas eventuella över- eller underkurser vid förvärvet som periodiseras över instrumentets återstående löptid.

Periodisering av över- och underkurser, upplupna ränteintäkter samt erhållna kupongbetalningar redovisas som ränteintäkt i posten kapitalavkastning, intäkter.

Övriga finansiella placeringstillgångar

Övriga finansiella placeringstillgångar avser fastighetsfonder och de värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Värderingen bestäms av värdet av underliggande fastigheter och en marknadsanpassad flerårig avkastningsanalys av förväntade framtida betalningsströmmar där all indata ges värden som överensstämmer med de bedömningar marknaden kan antas göra under rådande marknadsituation. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ett derivat är ett finansiellt instrument vars värde beror på prisutvecklingen på ett annat, underliggande, instrument. Derivat används för att effektivisera förvaltningen och för att reducera finansiella risker. Derivatkontrakt med positiva verkliga värden redovisas som finansiella placeringstillgångar medan derivatkontrakt med negativa verkliga värden redovisas som skuld i balansräkningen. I resultaträkningen återfinns derivat tillsammans med underliggande instrument.

REDOVISNING AV KONSOLIDERINGSFOND**Fördelning av överskott/underskott**

Kyrkans pensions överskott/underskott förs till/från konsolideringsfonderna. Det finns två separata konsolideringsfonder, en för förmånsbestämda försäkringar och en för premiebestämda försäkringar. Konsolideringsfonderna används som buffert. Bufferten byggs upp när föreningens resultat redovisar ett överskott och minskar när resultatet visar ett underskott. I första hand används konsolideringsfonderna för att säkerställa föreningens förmåga att fullfölja sina försäkringsåtaganden, i andra hand för fördelning till försäkringstagare och försäkrade.

Överskott från konsolideringsfonderna kan fördelas till försäkringstagare och försäkrade i form av pensionstillägg för pensioner under utbetalning, höjning av intjänad pensionsrätt eller reduktion av försäkringspremie. Pensionstillägg blir garanterade i anslutning till utbetalning och i samband med det förs kapital från konsolideringsfonden. Höjning av intjänad pensionsrätt blir garanterad i anslutning till höjningen och leder till en försäkringsteknisk avsättning.

Eget kapital

Allt eget kapital är knutet till de olika försäkringstyperna premiebestämd respektive

förmånsbestämd försäkring. Inom ramen för eget kapital redovisas följande fonder:

- **Konsolideringsfond:** Konsolideringsfonderna utgör Kyrkans pensions riskkapital.
- **Fond för utvecklingsutgifter:** Fond för utvecklingsutgifter utgör aktiverade utgifter för egenutvecklade programvaror. Aktiverade belopp omförs från konsolideringsfond till fond för utvecklingsutgifter, när aktiverade tillgångar tas i bruk och börjar skrivas av förs beloppen tillbaka från fond för utvecklingsutgifter till konsolideringsfonden.
- **Värdesäkringsfond:** Värdesäkringsfonden syftar till att säkerställa att föreningen har möjlighet att värdesäkra utgående förmånsbestämda pensioner.

RESULTATANALYS

Kyrkans pension försäkrar premiebestämd försäkring inom det som i föreningens stadgar benämns avdelning I och förmånsbestämd försäkring inom det som i stadgar benämns som avdelning II. Av resultatanalysen framgår resultatet för respektive typ av försäkring.

Fördelning av intäkter och kostnader:

- Premieinkomster fördelas mellan avdelningarna baserat på verkliga premier för varje försäkringstyp.
- Försäkringsersättningar fördelas mellan avdelningarna baserat på verkliga ersättningar för varje försäkringstyp.
- Förändring av livförsäkringsavsättningar fördelas baserat på verkliga förändringar för varje försäkringstyp.
- Kapitalavkastning och orealiserat resultat på placeringstillgångar. Intäkter och kostnader från finansiella instrument har fördelats mellan försäkringstyperna med utgångspunkt i varje försäkringstyps andel av avkastningen och med beaktande av att varje försäkringstyp har en egen strategisk tillgångsfördelning.
- Driftskostnader har fördelats mellan försäkringstyperna med utgångspunkt i vilken försäkringstyp som genererat kostnaden.

ÖVRIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Driftskostnader

Med driftskostnader avses kostnader för anställda, lokalkostnader, IT-kostnader, avskrivningar på immateriella och materiella tillgångar samt andra verksamhetsrelaterade kostnader. Kostnaderna redovisas som kostnader när de uppstår. Driftskostnader redovisas funktionsindelade som kostnader för administration och kapitalförvaltning.

Kyrkans pension har inga anskaffningskostnader eftersom kollektivavtalet stadgar att föreningen är ensam förvaltare av tjänstepension inom Svenska kyrkan.

Driftskostnader för kapitalförvaltningen redovisas som Kapitalavkastning, kostnader.

Skatt

Skattekostnaden för Kyrkans pension utgörs av avkastningsskatt. Avkastningsskatten är inte en skatt på föreningens resultat, utan betalas av föreningen för de försäkrades räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för de försäkrades räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar utgörs av direkta utgifter för egenutvecklade programvaror. Upparbetade immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärde. Alla upparbetade immateriella tillgångar som avser föreningens egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga av följande kriterier uppfyllts:

- Att det finns en identifierbar tillgång.
- Att det är troligt att den upparbetade tillgången kommer generera framtida ekonomiska fördelar.
- Att föreningen har kontroll över tillgången och att anskaffningsvärdet kan beräknas på tillförlitligt sätt.

Aktiverade utvecklingskostnader skrivs av linjärt enligt plan från tidpunkten för tillgångens produktionsättning. Avskrivningstid för försäkringssystemets kärnsystem uppgår till tio år och för försäkringssystemets kringliggande övriga funktioner till fem år. Avskrivningstid och nyttjandeperiod för respektive tillgång prövas vid varje bokslutstillfälle. Avskrivningar redovisas som driftskostnad.

Lånefordringar och kundfordringar

Kyrkans pension värderar låne- och kundfordringar till verkligt värde vid första redovisningstillfället. Vid andra redovisningstillfället värderas posterna till upplupet anskaffningsvärde.

Fordringar

Fordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta.

Fordringar avseende direkt försäkring

Denna post avser utestående fordringar på arbetsgivare avseende försäkringspremier.

Aktuell skattefordran

Posten avser fordran på avkastningsskatt.

Övriga fordringar

Posten avser fordran på placeringstillgång.

Kassa och bank

Posten omfattar betalningsmedel som kan disponeras fritt.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

I denna post ingår upplupna ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper samt övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Skulder

Skuld avseende direkt försäkring

Posten avser skuld för förmånstagarnas preliminärskatt.

Aktuell skatteskuld

Posten avser skuld för avkastningsskatt.

Övriga skulder

I de övriga skulderna redovisas leverantörsskulder.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Posten avser främst periodisering av driftskostnader.

Eventualförpliktelser

Eventualförpliktelser utgörs av befintliga förpliktelser som hänförs till inträffade händelser, vilka ej har redovisats som skuld eller avsättning. Anledningen är att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliknelsen eller att förpliktelens storlek inte kan beräknas med tillräcklig säkerhet.

Åtaganden

Åtaganden avser kvarstående investering i placeringstillgång enligt avtal.

Bild: Gustaf Hellsing

Not 2.

Risker och riskhantering

I organisationer som bedriver försäkringsverksamhet finns olika typer av risker som måste hanteras. Inom försäkringsverksamhet och kapitalförvaltning finns naturliga riskmoment i form av försäkringsrisker och finansiella risker. Dessutom finns det operativa risker och övriga risker i verksamheten.

Syftet med tjänstepensionsföreningens riskhantering är att identifiera, mäta och styra de risker som tjänstepensionsföreningen är exponerad för. Tjänstepensionsföreningens riskhantering bygger på definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Vidare finns en modell för systematisk genomgång av risker inom olika områden. I enlighet med gällande lag för tjänstepensionsföreningar gör Kyrkans pension årligen en egen risk och solvensbedömning. Med utgångspunkt i denna utvärderar Kyrkans pension dess totala solvensbehov med hänsyn till riskprofil, risktolerans och affärsstrategi. Man utvärderar även efterlevnad av bestämmelserna om det risk känsliga kapitalkravet och minimikapitalkravet samt försäkringstekniska avsättningar. Det två huvudsakliga slutsatserna i den egna risk och solvensbedömningen för 2023 är:

1. Kyrkans pension har mycket god solvens och står emot finansiell- och försäkringsrelaterad risk väl.
2. Kapitalkravsberäkningarna som utgör det risk känsliga kapitalkravet är representativa för Kyrkans pension och ligger till grund för Kyrkans pensions egen solvensbedömning i stor utsträckning.

ORGANISATION

Ansvar för en fungerande riskorganisation ligger ytterst hos styrelsen. Styrelsen fastställer årligen övergripande styrdokument i form av exempelvis investeringsriktlinjer och riktlinjer för riskhantering och regel efterlevnad (compliance). Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande.

Tjänstepensionsföreningen arbetar enligt principen att varje funktion, exempelvis kapitalförvaltning, IT-förvaltning och kundservice, bär ansvaret i första ledet för den interna kontrollen. Ansvaret finns således där risken har sitt ursprung. Som ett andra led har tjänstepensionsföreningens funktion för övergripande riskkontroll ansvar för att verifiera att de olika funktionerna sköter riskkontrollen på ett kompetent och tillfredsställande sätt.

Internrevision ansvarar i tredje ledet för att granska den interna kontrollen. Av figuren nedan framgår den övergripande

riskorganisation som styrelsen fastställt. Som framgår av figuren finns olika organ/funktioner/roller med särskilt ansvar inom riskområdet. Nedan beskrivs dessa roller:

- **Ersättningskommittén;** bereder frågor om ersättning till fullmäktige och styrelse.
- **Aktuariefunktionen;** har till uppgift att säkerställa att försäkringstekniska avsättningar och beräkningsunderlag ger en så rättvisande bild som möjligt av tjänstepensionsföreningens åtagande.
- **Regelefterlevnadsfunktionen;** stödjer verksamheten i arbetet med regelefterlevnad.
- **Riskhanteringsfunktionen;** stödjer arbetet med omvärldsbevakning, kontroller och analyser av tjänstepensionsföreningens verksamhet.

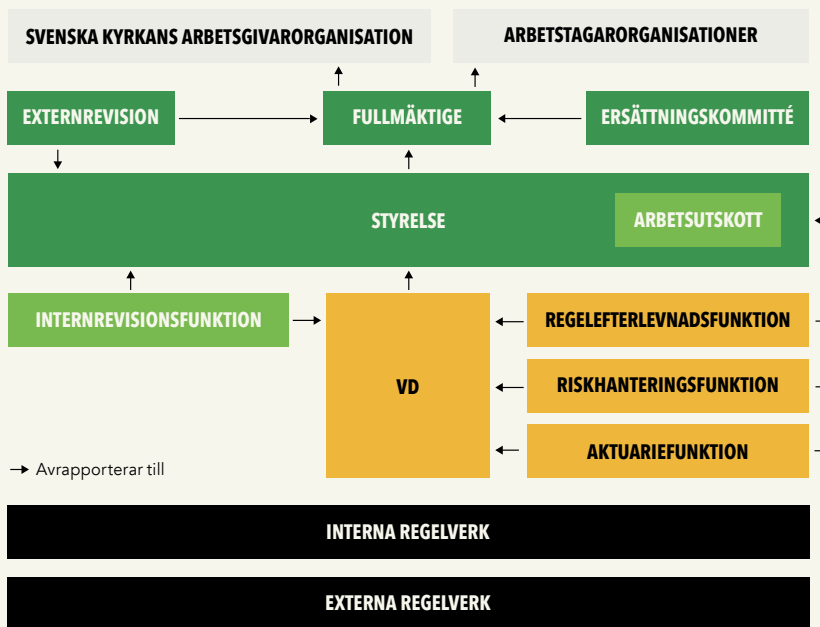
Samtliga funktioners arbete rapporteras till styrelsen och vd i enlighet med fastställda riktlinjer. I samband med att Kyrkans pension ombildades till tjänstepensionsförening har styrdokument för riskhantering anpassats till rådande lagar och förordningar.

RISKSTYRNINGSPROCESS OCH RAPPORTERING

För varje övergripande riskkategori finns en process för att fastställa ramarna för riskhanteringen. Tjänstepensionsföreningens övergripande riskkategorier är:

Organisationschema: Kyrkans pension

- finansiella risker
- försäkringsrisker
- operativa risker

Nedan beskrivs styrningen av dessa risker.

FINANSIELLA RISKER

Målet för kapitalförvaltningen är att uppnå en långsiktigt god avkastning med begränsningen att risken inte får vara högre än att tjänstepensionsföreningen på ett betryggande sätt kan uppfylla sitt åtagande. Varje år fastställer tjänstepensionsföreningens styrelse investeringsriktlinjer som bestämmer ramarna för investeringsverksamheten. Investeringsriktlinjerna innebär att kapitalförvaltningen ska vara väl diversifierad och att innehavet i enskilda investeringar inte får vara för stort. Investeringsriktlinjerna innehåller även bestämmelser om kreditriskexponering. Vd ansvarar för att riktlinjerna följs och att behov av eventuella ändringar kontinuerligt prövas. Styrelsens arbetsutskott bereder ärenden som ska behandlas av styrelsen samt beslut i investeringsärenden som ligger utanför vd:s befogenheter. Styrelsen får regelbundet information om utvecklingen av investeringsverksamheten och om verksamheten bedrivs inom de begränsningar som framgår av investerings-

riktlinjerna. Styrelse och vd följer kontinuerligt investeringsverksamhetens resultat såväl totalt för samtliga tillgångar som för delportföljer.

Kapitalförvaltningen påverkas i hög grad av omvärldsfaktorer som härrör från de finansiella marknaderna. Finansiella risker utgörs av marknads-, kredit- och likviditetsrisk.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att värdet på investeringar påverkas negativt vid förändringar i exempelvis räntenivåer, aktie- eller valutakurser. För att begränsa marknadsrisken och undvika koncentrationer i portföljer fördelas investeringarna mellan olika tillgångsslag och marknader. I förvaltningsberättelsens "Totalavkastningstabell" framgår allokering per 31 december 2023 respektive 31 december 2022. Nedan framgår en känslighetsanalys vid olika förändringar i marknadspriser.

Särskilt om olika marknadsrisker:

Ränterisk

Ränterisken innebär att marknadsvärdet på tillgångar och skulder förändras vid förändrad räntenivå. Ränterisken hanteras genom matchning av löptid (duration) mellan tillgångar och skulder.

Emittentrating

	Marknadsvärde (mkr)	
	2023-12-31	2022-12-31
AAA	4 229	3 365
AA	877	913
A	1 187	1 242
BBB	413	610
Saknar rating*	1 072	928
SUMMA	7 778	7 057

* Innehav utan rating är:

- stats- eller kommunägda aktiebolag där svenska, danska, norska eller finska staten eller en kommun äger majoriteten av aktierna eller där det finns en återköpsklausul eller ett borgensåtagande.
- värdepapper som är utgivna av annan bolåneaktör än obligationer och skuldförbindelser utgivna enligt lagen 2003:1223 om säkerställda obligationer.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk avser risken för förlust till följd av förändringar i aktiepriser. Tjänstepensionsföreningens aktieportfölj förvaltas med en långsiktig investeringshorisont. Aktieportföljen består av svenska och globala aktiefonder, vilket innebär att aktierisken är spridd på många företag på olika marknader. Kyrkans pension gör även långsiktiga investeringar i onoterade aktier och infrastrukturprojekt via fonder. Investeringsmandaten regleras i investeringsriktlinjerna.

Fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk avser risken för förlust till följd av förändringar i fastighetspriser. Tjänstepensionsföreningens fastighetsportfölj förvaltas med en långsiktig investeringshorisont.

Valutakursrisk

Valutakursrisk avser risk för förlust i samband med att kronans värde förändras i förhållande till andra valutor. Normalt får valutarisk endast finnas vid investeringar i globala aktier eller aktiefonder. För obligationer och andra räntebärande värdepapper ska valutasäkring ske.

Ränteskillnadsrisk

Med ränteskillnad avses skillnaden mellan räntan på en obligation med kreditrisk och räntan på en statsobligation med motsvarande duration. Ränteskillnadsrisken är risken att denna skillnad ökar, vilket i sin tur leder till att en obligation med kreditrisk tappar i värde relativt en statsobligation med motsvarande duration. Investeringsriktlinjerna innehåller bestämmelser om motparter.

Kreditrisk

Kreditrisk i investeringsverksamheten avser risken att en avtalspart (ett land, en kommun eller ett företag) inte fullgör sina förpliktelser. För obligationer och andra räntebärande värdepapper består kreditrisken av emittentrisk. Vid emittentrisk riskeras hela det nominella värdet. Riskkoncentrationer uppstår i investeringsverksamheten genom att investeringar görs i ett flertal värdepapper utgivna av samma emittent.

Av investeringsriktlinjerna följer att investeringar får göras i obligationer och andra skuldförbindelser som svenska staten eller en svensk kommun svarar för liksom ett kreditinstitut, värdepappersbolag, publikt aktiebolag eller motsvarande utländskt bolag svarar för. För andra emittenter än svenska staten eller en svensk kommun gäller att alla emittenter ska ha en rating på lägst BBB- enligt Standard & Poor, Nordic Credit Rating, Fitch, Scope Ratings eller motsvarande enligt Moody's.

Om en rating för en emitent förändras och detta medför att den ovan angivna ratinglimiten inte uppfylls, ska frågan om lämplig åtgärd snarast tas upp för beslut av Kyrkans pensions arbetsutskott.

Risk från infrastrukturinvesteringar

Investeringar i infrastruktur ger upphov till risk för förlust till följd av värdeförändring av de underliggande tillgångarna.

Tjänstepensionsföreningens portfölj av infrastrukturinvesteringar förvaltas med en långsiktig investeringshorisont.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att tjänstepensionsföreningen inte har möjlighet att realisera investeringar och andra tillgångar för att fullgöra finansiella förpliktelser då de förfaller till betalning. Likviditetsrisken är relaterad till likviditeten i de tillgångar som ingår i tjänstepensionsföreningens investeringar. Investeringsriktlinjerna innehåller begränsningar av likviditetsrisken genom att begränsa mängden investeringar som inte utgör likvida värdepapper inom likvida marknader. Likviditetsrisken bevakas löpande med kassaflödesprognoser och begränsas genom att tjänstepensionsföreningen gör en stor del av sina investeringar i tillgångar med god likviditet.

Marknadsrisk

	Förändring	Resultateffekt (mkr)	
		2023	2022
RÄNTERISK, NETTO	-1 procentenhet	-830	-799
Förändring försäkringsteknisk avsättning		-1 404	-1 238
Förändring tillgångsvärden		574	439
AKTIEKURSNEDGÅNG	10%	-926	-793
VALUTAKURSNEDGÅNG TOTALT	10%	-691	-680
Valutakursnedgång USD		-358	-329
Valutakursnedgång EUR		-132	-152
FASTIGHETSPRISNEDGÅNG	10%	-773	-816
RÄNTESKILLNADSRISK	Ökning av ränteskillnad 25 baspunkter	-129	-105

Känslighetsanalys vid förändrade antaganden

	Förändring	Resultateffekt (mkr)	
		2023	2022
Dödlighet – minskning med	10%	-249	-239
Driftkostnader – ökning med	10%	-72	-43
FÖRÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSTEKNISK AVSÄTTNING			
Räntenedgång, nettoränta (ränta efter skatt och avgifter)	1%	-1 404	-1 238

FÖRSÄKRINGSRISKER

Försäkringsrisker består av bland annat teckningsrisk, reservsättningsrisk, avvecklingsrisk och durationsrisk. Tjänstepensionsföreningen återförsäkrar inte försäkringsåtaganden. I tjänstepensionsföreningens riktlinjer anges principer och antaganden för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Aktuarien informerar årligen styrelsen om sitt arbete och olika aspekter på försäkringsriskerna. I tabellen ovan beskrivs resultateffekten om vissa väsentliga antaganden ändras. Effekten avser den momentana ökningen av försäkringsteknisk avsättning under antagandet att förändringen blir bestående under försäkringarnas återstående löptid. Teckningsrisk, Reservsättningsrisk, och Avvecklingsrisk beskrivna nedan innefattas i kategorin Livrisk.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken för att framtida utbetalnings- och driftkostnader för försäkrade individer inte täcks av premieinkomster. Tjänstepensionsföreningens verksamhet utgörs till största delen av ålderspensionsförsäkring, i huvudsak med livsvariga utbetalningar. Den risk som kan föreligga för dessa försäkringar är att tjänstepensionsföreningen inte skulle kunna fullfölja livsvariga utbetalningar av garanterade pensionsbelopp. För att minimera denna risk sätts de antaganden som ligger till grund för premieberäkningarna med utgångspunkt i en försiktighetsprincip.

Genom att tjänstepensionsföreningen hanterar kollektivavtalade pensioner som kräver generell anslutning elimineras

urvalsrisken (koncentrationsrisken). Premien för försäkringen bestäms med utgångspunkt i den bedömda försäkringsrisken, den i stadgarna fastställda garantiräntan och den avtalade premieräntan. Tjänstepensionsföreningens aktuarie analyserar och kontrollerar löpande teckningsrisken i verksamheten.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att livförsäkringsavsättningarna värderas för lågt så att de inte räcker för att betala framtida pensioner. Den hanteras främst genom aktuariell analys och en noggrann kontinuerlig uppföljning av betalningsflöden. Aktuarien följer upp värderingen löpande.

Långlevnadsrisk

Långlevnadsrisk är risken för att försäkrade personer uppvisar lägre dödlighet än vad tjänstepensionsföreningen antagit i sina beräkningar. En minskning av dödligheten resulterar i längre utbetalningstider och därmed större utbetalningar för tjänstepensionsföreningen. Aktuariefunktionen bevakar löpande de antaganden som ligger till grund för beräkningar av försäkringstekniska avsättningar.

Durationsrisk (löptidsrisk)

Durationsrisk innebär att ju längre genomsnittlig återstående tid för utbetalning av försäkringsersättning desto mer påverkar ränteförändringar värderingen av den försäkringstekniska

avsättningen. Nedanstående bild beskriver utbetalningsflöden samt duration för premiebestämd och förmånsbestämd försäkring. Se även marknadsrisker.

OPERATIVA RISKER

Med operativa riskers menas brister i intern kontroll, mänskliga fel, fel i arbetsprocesser med mera. De mest betydande riskerna är förändringar i verksamhetsmiljön, att IT-system föråldras, allvarliga avbrott i tjänster köpta av tredje part, informationssäkerhet, externa attacker mot IT-system, inkorrekt information till försäkrade och arbetsgivare, manuella processer, störningar i system, förlust av nyckelpersoner, skador i fysiska tillgångar, förstörelse av dataförvaringsställen samt risker som hänför sig till internt och externt bedrägeri.

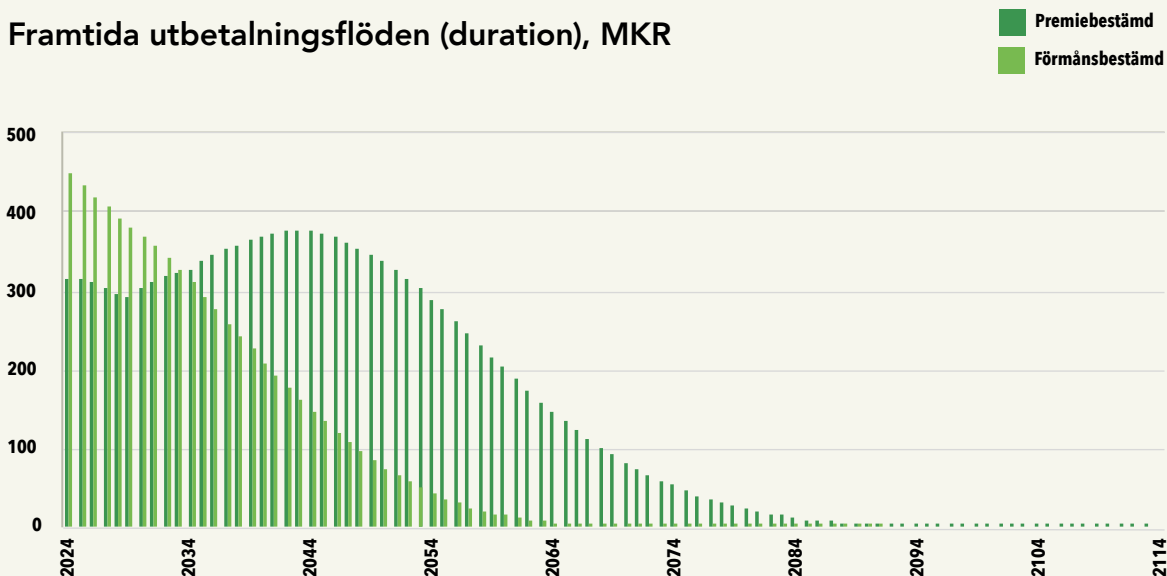
Styrelsen fastställer övergripande riktlinjer för hantering av risker. Riktlinjerna innefattar till exempel riktlinjer för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal samt ett antal andra riktlinjer relaterade till den operativa verksamheten. Vd har ansvar för att utveckla och förvalta riskrutinerna. Styrelsen får löpande information om riskarbetet med särskilt fokus på inträffade incidenter. Incidenthanteringen är en väsentlig funktion för att hantera och analysera uppkomna risker.

Styrelsen analyserar årligen samtliga väsentliga riktlinjer och andra väsentliga styrande dokument. Funktionen för regel efterlevnad analyserar löpande förändringar i regelverk som kan påverka

fastställda riktlinjer eller ge upphov till behov av nya riktlinjer. Riskansvarig analyserar löpande behov av förtydligande eller kompletteringar av riktlinjer.

En viktig del av tjänstepensionsföreningens riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer och inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för tjänstepensionsföreningens riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares, försäkrades, försäkringstagares och förmånstagares synpunkter tas tillvara. Operativa risker kan ge upphov till kostnader, intäktsbortfall och ett skadat varumärke.

Framtida utbetalningsflöden (duration), MKR

Not 3 Premieinkomst	2023	2022
PREMIEBESTÄMD FÖRSÄKRING (AVD I)		
Ålderspension	554 031	549 220
FÖRMÅNSBESTÄMD FÖRSÄKRING (AVD II)		
Ålderspension	5 234	1 852
Efterlevandepension	39 216	38 572
Summa	44 450	40 423
SUMMA PREMIEINKOMST	598 481	589 643

Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	2023	2022
ERHÅLLNA UTDELNINGAR PÅ AKTIER OCH ANDELAR	202 746	123 243
RÄNTEINTÄKTER		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	229 791	155 473
Ränteintäkter övriga lån	-	2 908
Övriga ränteintäkter	6 973	881
Summa	236 764	159 263
VALUTAKURSVINST, NETTO	102 509	269 421
REALISATIONSVINSTER, NETTO		
Aktier och andelar	557 920	1 437 277
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	54 500	-
Summa	612 421	1 437 277
SUMMA KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER	1 154 440	1 989 203

Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2023	2022
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	-	867 767
Aktier och andelar	580 195	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	453 602	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	44 830
SUMMA	1 033 797	912 596

Not 6 Försäkringsersättningar	2023	2022
PREMIEBESTÄMD FÖRSÄKRING (AVD I)		
Utbetald ålderspension*	-189 619	-178 523
FÖRMÅNSBESTÄMD FÖRSÄKRING (AVD II)		
Utbetald ålderspension*	-307 177	-303 665
Utbetald efterlevandepension*	-25 364	-25 689
Erhållna kostnadsbidrag	781	1 160
Summa	-331 760	-328 194
SUMMA UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR	-521 379	-506 716

* Grundbelopp före pensionstillägg/återbäring.

Not 7 Driftskostnader	2023	2022
ADMINISTRATIONSKOSTNADER		
Extern försäkringsadministration	-34 272	-30 611
Personalkostnader	-8 189	-7 385
Lokalkostnader	-2 017	-1 978
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-6 060	-5 345
SUMMA DRIFTSKOSTNADER I FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN *	-50 538	-45 319
KAPITALFÖRVALTNINGSKOSTNADER ***		
Personalkostnader	-8 600	-7 950
Övriga kapitalförvaltningskostnader	-6 016	-4 662
SUMMA KAPITALFÖRVALTNINGSKOSTNADER **	-14 616	-12 612
SUMMA DRIFTSKOSTNADER	-65 155	-57 930

* Förvaltningskostnadsprocenten är 0,20 % (0,19).

** Kapitalförvaltningskostnadsprocenten är 0,06 % (0,05).

*** Redovisas under resultaträkningens post kapitalavkastning.

Not 8 Kapitalavkastning, kostnader	2023	2022
REALISATIONSFÖRLUSTER, NETTO		
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	-	-240 004
Summa	-	-240 004
Räntekostnader	-	-
Kapitalförvaltningskostnader	-14 616	-12 612
SUMMA KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER	-14 616	-252 616

Not 9 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	2023	2022
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	-314 989	-
Aktier och andelar	-	-2 836 174
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-997 060
Övriga finansiella placeringstillgångar	-71 419	-
SUMMA	-386 407	-3 833 234

Not 10 Skatt	2023	2022
Avkastningsskatt	-53 026	-19 162

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

	2023-12-31 Immateriella tillgångar under utveckling	2022-12-31 Immateriella tillgångar under utveckling
ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	45 219	45 219
Årets investeringar	-	-
UTGÅENDE BALANS	45 219	45 219
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-33 283	-30 770
Årets avskrivningar	-2 513	-2 513
Utgående balans avskrivningar	-35 796	-33 283
UTGÅENDE BALANS	9 423	11 936

Not 12 Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag

NAMN	2023-12-31 Verkligt värde	2023-12-31 Anskaffningsvärde	2022-12-31 Verkligt värde	2022-12-31 Anskaffningsvärde
Fastighets AB Stenvalvet (org. nr 556803-3111) Säte: Stockholm				
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	5 781 610	3 466 973	6 096 599	3 466 973

SAMMANFATTANDE BALANSRÄKNING FÖR STENVALVET	2023-12-31	2022-12-31
Förvaltningsfastigheter	15 934 800	16 538 100
Anläggningstillgångar	16 450 481	17 143 275
Omsättningstillgångar	1 278 485	543 267
SUMMA TILLGÅNGAR	17 728 966	17 686 542
SUMMA SKULDER	10 997 298	8 951 549
SUMMA NETTOTILLGÅNGAR	6 731 668	8 734 993
Andel Kyrkans pension	69,3%	69,3%
ANDEL AV NETTOTILLGÅNGAR	4 667 065	6 055 971
SAMMANFATTANDE RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT		
Omsättning	1 037 262	953 826
Driftskostnader	-366 364	-346 979
Finansnetto	-272 859	-330 255
Värdetförändringar	-945 493	824 427
Skattekostnad	107 227	-40 618
ÅRETS TOTALRESULTAT	-440 227	1 060 401

Innehavet i Stenvalvet ägs sedan januari 2021 genom ett holdingbolag, Stenvalvet Holding AB, som äger samtliga andelar i Fastighets AB Stenvalvet-koncernen. Holdingbolaget upprättar ingen koncernredovisning varför sammandragen av de finansiella rapporter avser Fastighets AB Stenvalvet-koncernen. Stenvalvet Holding AB redovisar innehavet i Fastighets AB Stenvalvet till ett värde som överstiger redovisade nettotillgångar i Fastighets AB Stenvalvet-koncernen per 31 december 2023.

Not 13 Kategorisering av finansiella instrument

KATEGORISERING 2023-12-31	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultat-räkningen	Finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa
FINANSIELLA TILLGÅNGAR			
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	5 781 610	-	5 781 610
Aktier och andelar	10 074 401	-	10 074 401
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 688 051	-	7 688 051
Derivat	-	-	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 899 883	-	1 899 883
Övriga fordringar	-	2 393	2 393
Kassa och bank	-	257 342	257 342
Upplupna ränteintäkter	-	89 716	89 716
Övriga upplupna intäkter	-	4 506	4 506
SUMMA	25 443 945	353 956	25 797 901
FINANSIELLA SKULDER			
Derivat	2 810	-	2 810
Övriga skulder	-	41 959	41 959
Övriga upplupna kostnader	-	2 405	2 405
SUMMA	2 810	44 364	47 174

Verkligt värde avviker inte väsentligt från upplupet anskaffningsvärde

KATEGORISERING 2022-12-31	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat-räkningen	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat-räkningen via handel	Lånefordringar och kundfordringar/övriga finansiella skulder	Summa
FINANSIELLA TILLGÅNGAR				
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	6 096 599	-	-	6 096 599
Aktier och andelar	8 948 509	-	-	8 948 509
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 969 266	-	-	6 969 266
Derivat	-	514	-	514
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 977 919	-	-	1 977 919
Övriga fordringar	-	-	1 968	1 968
Kassa och bank	-	-	167 334	167 334
Upplupna ränteintäkter	-	-	81 746	81 746
Övriga upplupna intäkter	-	-	3 735	3 735
SUMMA	23 992 292	514	254 783	24 247 590

FINANSIELLA SKULDER				
Derivat	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-	31 905	31 905
Övriga upplupna kostnader	-	-	2 560	2 560
SUMMA	-	-	34 465	34 465

Not 14 Värderingskategori för finansiella instrument värderade till verkligt värde

Enligt IFRS 13 ska upplysning lämnas avseende finansiella instrument värderade till verkligt värde. Upplysningskravet innebär att dessa finansiella instrument ska kategoriseras i tre nivåer utifrån underliggande värderingsteknik som används vid fastställande av verkligt värde. De tre nivåerna är:

NIVÅ 1 NOTERADE PRISER PÅ AKTIVA MARKNADER FÖR IDENTISKA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser på balansdagen. En marknad betraktas som aktiv om noterade priser från en börs, prissättningstjänst finns lätt och regelbundet tillgänglig och dessa priser representerar verkliga och regelbundet förekommande marknadstransaktioner. Det marknadspris som används är den aktuella köpkursen.

NIVÅ 2 ANDRA OBSERVERBARA DATA FÖR TILLGÅNGAR ELLER SKULDER ÄN NOTERADE PRISER INKLUDERADE I NIVÅ 1, ANTINGEN DIREKT SOM PRISNOTERINGAR ELLER INDIREKT (HÄRLEDDA PRISNOTERINGAR)

Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknadsplats fastställs med hjälp av värderingstekniker. Marknadsinformation används i så stor utsträckning som möjligt då denna finns tillgänglig. Företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Om samtliga väsentliga indata som krävs för värderingen av ett instrument är observerbara återfinns instrumentet i nivå 2. Värderingstekniker som används för värderingar av finansiella instrument i nivå 2:

- Verkligt värde härleds med referens till likartade finansiella instrument där observerbara data finns.
- Verkligt värde baseras på nyligen genomförda transaktioner i samma instrument.

NIVÅ 3 DATA FÖR TILLGÅNGAR SOM INTE BASERAS PÅ OBSERVERBARA MARKNADSDATA

- Värdering för obligationer erhålls från extern motpart och utgör därmed inte observerbar marknadsdata. För att säkerställa värderingen beräknas det verkliga värdet baserat på bedömda framtida kassaflöden vilka diskonteras till nuvärde med en swapkurva. Kyrkans pension använder det lägsta värdet av dessa värderingar.
- Värdering av aktier och andelar fastställs med etablerade värderingsprinciper och erhålls från externa motparter.
- Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag värderas till långsiktigt substansvärde. Fastighetsvärderingarna erhålls från extern part och marknadsvärdet bedöms med en marknadsanpassad flerårig avkastningsanalys det vill säga en analys av förväntade framtida betalningsströmmar där alla indata ges värden som överensstämmer med de bedömningar marknaden kan antas göra under rådande marknadssituation. Som grund för gjorda bedömningar om marknadens direktavkastningskrav med mera ligger ortsprincipsanalysen av gjorda jämförbara köp.

PRINCIPER FÖR ÖVERFÖRING MELLAN NIVÅER

Samtliga finansiella instrument klassificeras till respektive nivå i samband med anskaffningstillfället. Överföringar mellan nivåer sker om underliggande värderingstekniker förändras och därmed inte längre är aktuell för värderingsteknik av en tillgång. Vid överföring mellan nivåer ska berörda instrument visas och förklaras brutto.

ÖVERFÖRINGAR MELLAN NIVÅER UNDER 2023

Inga överföringar mellan nivåer har skett.

Not 14 fortsättning

VERKLIGT VÄRDE FÖR FINANSIELLA INSTRUMENT 2023-12-31

TILLGÅNGAR	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	2023-12-31
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	-	-	5 781 610	5 781 610
Aktier och andelar	8 367 302	-	1 707 099	10 074 401
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 032 254	3 446 200	209 597	7 688 051
Derivat	-	-	-	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	1 899 883	1 899 883
SUMMA TILLGÅNGAR	12 399 556	3 446 200	9 598 189	25 443 945

UPPLYSNING OM FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE BASERADE PÅ NIVÅ 3

	Aktier och andelar i intressebolag	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placeringstillgångar	Summa
INGÅENDE BALANS 2023-01-01	6 096 599	1 722 405	203 358	1 977 919	10 000 281
Köp	-	347 548	0	-	347 548
Sälj	-	-179 770	-	-	-179 770
VINSTER OCH FÖRLUSTER	-314 989	-183 084	6 239	-78 036	-569 869
<i>Realiserade vinster/förluster, sålt del av innehavet</i>	-	119 211	-	-	119 211
<i>Orealiserade vinster/förluster</i>	-314 989	-302 295	6 239	-78 036	-689 081
<i>Orealiserade valutaeffekter</i>	-	0	-	-	0
UTGÅENDE BALANS 2023-12-31	5 781 610	1 707 099	209 597	1 899 883	9 598 189

Kuponger respektive utdelningar under perioden	-	-	3 150	64 740	67 890
--	---	---	-------	--------	--------

Summa realiserade/orealiserade vinster och förluster redovisade i resultaträkningen som innehas vid utgången av perioden.	-501 979
---	----------

Vinster och förluster redovisade som kapitalavkastning under perioden	-501 979
---	----------

Not 14 fortsättning

VERKLIGT VÄRDE FÖR FINANSIELLA INSTRUMENT 2022-12-31

TILLGÅNGAR	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	2022-12-31
Aktier och andelar i intressebolag och gemensamt styrda företag	-	-	6 096 599	6 096 599
Aktier och andelar	7 228 148	-	1 722 405	8 950 553
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 483 218	3 282 690	203 358	6 969 266
Derivat	514	-	-	514
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	1 977 919	1 977 919
SUMMA TILLGÅNGAR	10 711 879	3 282 690	10 000 281	23 994 850

UPPLYSNING OM FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE BASERADE PÅ NIVÅ 3

	Aktier och andelar i intressebolag	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placeringstillgångar	Summa
INGÅENDE BALANS 2022-01-01	2 131 608	1 153 987	208 891	1 933 089	5 427 576
Köp	3 097 166	348 091	0	-	3 445 257
Sälj	-	-228 777	-	-	-228 777
VINSTER OCH FÖRLUSTER	867 824	449 105	-5 534	44 830	1 356 225
<i>Realiserade vinster/förluster, sålt del av innehavet</i>	-	97 483	-	-	97 483
<i>Orealiserade vinster/förluster</i>	867 824	350 980	-5 534	44 830	1 258 100
<i>Orealiserade valutaeffekter</i>	-	642	-	-	642
UTGÅENDE BALANS 2022-12-31	6 096 599	1 722 405	203 358	1 977 919	10 000 281

Kuponger respektive utdelningar under perioden - - 3 008 48 201 51 208

Summa realiserade/orealiserade vinster och förluster redovisade i resultaträkningen som innehas vid utgången av perioden. 1 407 434

Vinster och förluster redovisade som kapitalavkastning under perioden 1 407 434

Not 15 Aktier och andelar

	2023-12-31		2022-12-31	
	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Svenska aktier och andelar	3 335 059	2 578 918	2 336 454	1 858 241
Utländska aktier och andelar	6 739 342	3 503 977	6 612 055	3 608 349
SUMMA	10 074 401	6 082 896	8 948 509	5 466 590

Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER	2023-12-31		2022-12-31	
	Verkligt värde	2023-12-31 Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	2022-12-31 Upplupet anskaffningsvärde
Svenska staten och kommuner	426 681	392 866	25 081	24 964
Svenska bostadsinstitut	3 654 896	3 651 061	3 286 786	3 452 332
Svenska räntefonder	403 305	398 992	399 790	398 992
Övriga emittenter (SEK)	3 203 168	3 262 599	3 257 609	3 559 401
SUMMA	7 688 051	7 705 518	6 969 266	7 435 689

VERKLIGT VÄRDE I FÖRHÅLLANDE TILL NOMINELLT VÄRDE *

	2023-12-31	2022-12-31
Verkligt värde	7 284 746	6 569 475
Nominellt värde	7 422 000	7 081 000

NETTOSKILLNAD

	2023-12-31	2022-12-31
Varav värdepapper där verkligt värde överstiger nominellt värde	189 871	53 949
Varav värdepapper där verkligt värde understiger nominellt värde	-327 125	-565 473

RÄNTEBINDNINGSTID *

	2023-12-31	2022-12-31
0-1 år	873 677	478 600
1-5 år	2 789 217	3 767 312
5-10 år	1 206 515	709 749
mer än 10 år	2 415 336	1 613 815
SUMMA	7 284 746	6 569 475

* Räntefonder är exkluderade från specifikationen eftersom räntefonder saknar nominellt värde och löptid.

Not 17 Derivat

RÄNTERELATERADE INSTRUMENT	2023-12-31			2022-12-31		
	Nominellt värde	Tillgångar	Skulder	Nominellt värde	Tillgångar	Skulder
Terminer	2 232	-	2810	1 559	514	-

Not 18 Övriga finansiella placeringstillgångar

	2023-12-31 Verkligt värde	2023-12-31 Anskaffningsvärde	2022-12-31 Verkligt värde	2022-12-31 Anskaffningsvärde
Övriga finansiella placeringstillgångar *	1 899 883	1 618 502	1 977 919	1 625 120

* Avser fastighetsfonder

Not 19 Fordringar direktförsäkring

	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar hos arbetsgivare	2 274	1 951
SUMMA	2 274	1 951

Not 20 Försäkringstekniska avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
INGÅENDE BALANS	9 224 260	10 495 548
Inbetalda premier	559 265	551 072
Premierabatt	39 912	34 200
Skillnad mellan premie- och FTA-antaganden	-201 679	-210 472
Utbetald avtalad pension	-521 379	-507 877
Förräntning	304 768	273 411
Frigjorda driftskostnader	-33 366	-32 775
Frigjord avkastningsskatt	-45 715	-41 012
Dödlighetsresultat	-19 754	2 306
Ändrad diskonteringsräntekurva	614 557	-1 614 819
Ändrat dödlighetsantagande	-	270 347
Ändrat driftskostnadsantagande	247 244	-
Övrigt*	75 279	4 331
UTÅGENDE BALANS	10 243 391	9 224 260

* Posten utgörs bland annat av avsättning för dödsfallsaktualiserad efterlevandepension, uppräknig av avtalad pension samt effekter av bruttosamordning och retroaktiviteter uppgående till 45 782 tkr (22 192 tkr).

Följande beräkningsantaganden har använts vid beräkning av livförsäkringsavsättning:

Inbetalda premier: Premier för efterlevandepension exkluderas då dessa premier inte är reservbildande.

Premierabatt: Förändring av försäkringstekniska avsättningar svarande mot förmåner hänförliga till premierabatt och premiekapning.

Ränteantagande: Diskonteringsräntekurva fastställs i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:21. Vägd genomsnittlig diskonteringsränta vid beräkning av utgående balans uppgick till 2,81 % (3,31 %) för premiebestämd försäkring respektive 2,50 % (3,17 %) för förmånsbestämd försäkring.

Driftskostnadsantaganden: Från och med 31 december 2023 tillämpas driftskostnadsantaganden i form av styckekostnad per försäkring och år inklusive årlig inflationsjustering. Därutöver tillämpas från och med 31 december 2023 antaganden om rörliga kostnader som andel av utbetald avtalad pension.

Tidigare gjordes driftskostnadsantaganden i form av reduktion av respektive diskonteringsränta med 35 baspunkter.

Antaganden om avkastningsskatt: Avdrag för avkastningsskatt sker genom en minskning av respektive diskonteringsränta med 15 %.

Bild: Gustaf Helsing

Not 21 Övriga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	10 012	2 693
Övriga skulder *	31 947	29 212
SUMMA	41 959	31 905

* Skuld premiekapning uppgår per 2023-12-31 till 24,8 mkr. För mer information premiekapning se sidan 31.

Not 22 Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar	17 160 795	15 120 899
Utöver erforderlig pantsättning	6 917 404	5 896 639

I enlighet med Lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag kap 6. 16 § har föreningen registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Skuldtäckningsregistret upprättas i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:21 kap.5, 4-8 §.

Not 23 Eventualförpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Eventualförpliktelser	-	-

Eventualförpliktelser utgörs av befintliga förpliktelser som hänför sig till ej inträffade händelser, vilka ej har redovisats som skuld eller avsättning. Anledningen är att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller att förpliktelstens storlek inte kan beräknas med tillräcklig säkerhet.

Not 24 Åtaganden

	2023-12-31	2022-12-31
Återstående belopp att investera i placerings-tillgångar	1 694 026	1 764 711

Not 25 Medelantal anställda samt löner och ersättningar

MEDELANTAL ANSTÄLLDA	2023	2022
Styrelse och vd (varav kvinnor)	7(3)	7(3)
Medelantalet anställda, exkl. vd (varav kvinnor)	6(4)	6(4)

LÖNER, ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÅNER	Löner, arvoden och andra ersättningar *		Pensionskostnader	
	2023	2022	2023	2022
Verkställande direktör	2 875	2 750	1 431	1 294
Övriga anställda	5 891	5 461	1 826	1 598
Styrelse, ordinarie ledamöter				
Dag Klackenborg, ordförande	144	124		
Inger Hjærtström, vice ordförande	81	86		
Birgitta Ödmark, ledamot (från och med 16 juni 2023)	50	-		
Kai Bengtsson, ledamot (till och med 16 juni 2023)	40	79		
Helén Ottosson Lovén, ledamot	35	38		
Kent Österdahl, ledamot	35	44		
Anders Blom, ledamot (från och med 16 juni 2023)	40	-		
Camilla Brown, ledamot (till och med 16 juni 2023)	23	45		
SUMMA	448	416		
Styrelse, suppleanter	147	187		

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen finns på Kyrkans pensions webbplats www.kyrkanspension.se

Övriga sociala kostnader enligt lag och avtal uppgick 2023 till 3 741 kr (3 413 tkr).

* Avser kostnadsförda löner, arvoden och andra ersättningar (inkl förändring av semesterlöneskuld).

Beslutsprocess i ersättningsfrågor

Till styrelsens ledamöter och suppleanter utgår arvode enligt fullmäktigebeslut. Ersättningen består av dels grundarvode, dels sammanträdesarvode. Ersättning till vd beslutas av styrelsen. Ersättning till andra anställda beslutas av vd efter samråd med styrelsens ordförande.

Pensioner, avgångsvederlag och övriga förmåner till verkställande direktör

Vd omfattas av pensionsavtalet FTP 1, med tillägg i form av extra inbetalning till en premiebestämd pensionsförsäkring med 30 000 kronor per månad. FTP 1 beskrivs under separat rubrik nedan. Ersättning och förmåner i övrigt utgörs av fast månadslön och sjukvårdsförsäkring. Vd har en uppsägningstid på 6 månader. Vid uppsägning från Kyrkans pensions sida är uppsägningstiden 12 månader.

Pensionsplaner

Samtliga anställda omfattas av tjänstepensionsplanen FTP. FTP består av två delar, FTP 1 och FTP 2. FTP 1 består av premiebestämd ålderspension med eller utan efterlevandeskydd, sjukpension och premiebefrielseförsäkring. Premien för ålderspension är 5,5 % av bruttolönen på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 31,3 % på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp.

FTP 2 är en förmånsbestämd pensionsplan vilket innebär att den anställde garanteras en pension motsvarande en viss procentuell andel av slutlönen. Pensionsplanen omfattar ålderspension, sjukförsäkring, familjepension, familjeskydd, premiebefrielseförsäkring och särskild barnpension. Den anställde har också den kompletterande ålderspensionen FTPK 2,9 % av den pensionsgrundande lönen år 2023.

Pensionsförpliktelseerna tryggas genom inbetalning av fastställd försäkringspremie under anställningstiden. FTP-planen redovisas som en premiebestämd plan. Detta innebär att kostnaden redovisas i samband med att förmånen intjänas. Pensionskostnaden för perioden ingår i resultaträkningen.

Rörliga ersättningar

Inga rörliga ersättningar har betalats ut varken under räkenskapsåret 2023 eller år 2022.

Not 26 Upplysning om revisorers arvode

	2023	2022
Revisionsuppdrag - Deloitte	703	563
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-	-
Skatterådgivning - Deloitte	-	-
Andra uppdrag	-	-
LEKMANNAREVISORER		
Revisionsuppdrag	48	44
SUMMA	751	607

Not 27 Närstående

Kyrkans pension definierar följande juridiska och fysiska personer som närstående:

- Nyckelpersoner i ledande ställning samt styrelseledamöter
- Svenska kyrkans nationella nivå och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation
- Fastighets AB Stenvalvet.

Inga transaktioner har skett med nyckelpersoner eller styrelseledamöter. Inga transaktioner med övriga närstående har till sin karaktär, villkor eller ekonomiska innebörd varit ovanliga eller på annat sätt inte varit affärsmässigt eller marknadsmässigt genomförda.

Not 28 Resultatdisposition

	2023	2022
FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION		
Konsolideringsfond premiebestämd försäkring	409 695	215 382
Konsolideringsfond förmånsbestämd försäkring	331 926	-110 561
SUMMA	741 621	104 821

Not 29 Händelser efter bokslutsdagen

Sänkt avgift efterlevandeskydd

Styrelsen har på ordinarie möte den 8 februari 2024 beslutat att rabattera premien för efterlevandeskydd för 2024 med 100 % från 0,2 % till 0,0 % på grund av den höga konsolideringen.

Ordinarie ledamöter

ORDFÖRANDE

» **DAG KLACKENBERG**

Född: 1948.

Gör: Styrelseuppdrag.

Utsedd av: Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Invald: 2013.

VICE ORDFÖRANDE & AU-LEDAMOT

» **INGER HJÄRTSTRÖM**

Född: 1957.

Gör: F.d. ombudsman.

Utsedd av: Kommunal.

Invald: 2007.

AU-LEDAMOT

» **BIRGITTA ÖDMARK**

Född: 1964.

Gör: Vd Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Utsedd av: Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Invald: 2021.

LEDAMOT

» **KENT ÖSTERDAHL**

Född: 1964.

Gör: Kyrkoherde Klinte pastorat.

Utsedd av: Kyrkans akademikerförbund.

Invald: 2016.

LEDAMOT

» **ANDERS BLOM**

Född: 1961.

Gör: Stiftspedagog Skara stift.

Utsedd av: Vision.

Invald: 2015.

LEDAMOT

» **HELÉN OTTOSSON LOVÉN**

Född: 1957.

Gör: Generalsekreterare Trossamfundet Svenska kyrkan på nationell nivå.

Utsedd av: Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Invald: 1999.

Vi försäkrar härmed att, såvitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och att inget av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av Kyrkans pension som skapats av årsredovisningen.

Stockholm, enligt datum för elektronisk signering.

DAG KLACKENBERG
ORDFÖRANDE

INGER HJÄRTSTRÖM
VICE ORDFÖRANDE

BIRGITTA ÖDMARK
LEDAMOT

KENT ÖSTERDAHL
LEDAMOT

ANDERS BLOM
LEDAMOT

HELÉN OTTOSSON LOVÉN
LEDAMOT

CARL CEDERBERG
VD

Våra revisionsberättelser har avgivits enligt datum för elektronisk signering.

HENRIK PERSSON
AUKTORISERAD REVISOR

JEANETTE NORDSTRÖM
LEKMANNAREVISOR

BENGT STIGNER
LEKMANNAREVISOR

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Svenska kyrkans tjänstepensionsförening organisationsnummer 816400-4155

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Svenska kyrkans tjänstepensionsförening för räkenskapsåret 2023-01-01-2023-12-31. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 23-70 (med undantag för hållbarhetsrapporten på sidan 40-44) och sidan 75 i detta dokument

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till föreningens revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014/EU) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014/EU) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU. den granskade föreningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min profes-

sionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

VÄRDERING AV LIVFÖRSÄKRINGS-AVSÄTTNINGEN

Livförsäkringsavsättningen redovisas till 10 243 MSEK per 31 december 2023 och utgör en väsentlig balanspost som baseras på en stor mängd indata samt komplexa beräkningar enligt vedertagna aktuariella värderingsmodeller med tillämpning av en rad antaganden kring framtida utveckling av flera olika finansiella och icke-finansiella parametrar.

De antaganden som medför högst grad av osäkerhet i värdet på livförsäkringsavsättningen avser diskonteringsränta, dödlighet, driftskostnader och skattebelastning och framgår av not 20.

I not 1 i årsredovisningen framgår det en redogörelse av tillämpade redovisningsprinciper vid värdering av föreningens livförsäkringsavsättning. Dessutom framgår av noten de väsentliga uppskattningar och bedömningar som värderingen av livförsäkringsavsättningen bygger på. Not 2 behandlar föreningens exponering för och hantering av försäkringsrisker samt känslighetsanalyser.

En tillämpning av ovederhäftigt indata eller olämpliga antaganden eller värderingsmodeller kan påverka värderingen av livförsäkringsavsättningen väsentligt, varför detta bedöms vara ett område av särskild betydelse i min revision.

Mina granskningsåtgärder

Min revision har omfattat, men inte varit begränsad till, följande granskningsåtgärder:

- Utvärdera utformningen och implementeringen av de kontrollaktiviteter som jag bedömt vara mest relevanta såsom kontroller kopplat till datakvalitet, utvärderingar av tillämpade antaganden och beräkningsmodeller samt utvärdering och analys av rimligheten i utfallet.
- Granska och kritiskt utmana företags-

ledningens val av antaganden rörande framtida förväntningar om exempelvis diskonteringsränta, dödlighet, driftskostnader och skatt mot historiskt utfall, mina branschfarenheter och förväntad framtida utveckling för att bedöma rimligheten av redovisad livförsäkringsavsättning.

- Tillsammans med aktuarialspecialister kritiskt utmana företagsledningens värderingsmodeller och val av antaganden samt kontrollberäkna och genomföra avstämningskontroller i vissa delar av livförsäkringsavsättningen.

- Granska om upplysningarna i not 20 relaterade till livförsäkringsavsättningen är rättvisande, vederhäftiga och fullständiga.

VÄRDERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR DÅR NOTERADE PRISER SAKNAS (NIVÅ 2 OCH 3)

Föreningens placeringstillgångar redovisas till ett värde om 25 444 MSEK per 31 december 2023. Av not 14 framgår att de redovisade värdena på placeringstillgångar som klassificeras som nivå 2 eller 3 enligt IFRS 13 uppgår till 13 044 MSEK vilket avser finansiella placeringstillgångar, i form av mindre likvida värdepappers- och fondandelsinnehav.

Risken förknippad med placeringstillgångar som redovisas till verkligt värde är i förstone hänförliga till de tillgångar som inte handlas på en aktiv marknad eller för vilka det saknas annan indata än noterade priser, som är direkt eller indirekt observerbara för tillgången. De placeringstillgångar som klassificeras som nivå 2 eller 3 enligt IFRS 13 värderas utifrån andelskurser från tillgångsförvaltarna. Därtill görs justeringar för genomförda transaktioner fram till och med bokslutsdagen. Av not 1 och 14 i årsredovisningen framgår en redogörelse av tillämpade redovisningsprinciper vid värdering av föreningens placeringstillgångar inom nivå 2 eller 3 och i not 14 anges de väsentliga uppskattningar och bedömningar som gjorts i samband med värdering av dessa tillgångar. Not 2 behandlar föreningens exponeringar för och hantering av marknadsrisker.

Den värderingsprincip som används för fastställande av verkligt värde på dessa tillgångar är föremål för väsentliga uppskattningar och bedömningar. Till sin natur är värderingen behäftad med en betydande inneboende osäkerhet och jag har därför bedömt att området är av särskild betydelse i min revision.

Mina granskningsåtgärder

Min revision har omfattat, men inte varit begränsad till, följande granskningsåtgärder:

- Granska utformningen och implementeringen av de kontrollaktiviteter som jag bedömt vara mest relevanta inom processen för värdering av onoterade finansiella tillgångar.
- Granska och kritiskt utmana företagsledningens val av värderingsprinciper.
- Utvärdera de externa värderingskällornas (tillgångsförvaltarnas) oberoende, kvalifikationer och erfarenhet.
- Granska ett urval av värderingarna i fråga mot andra källor samt utvärdera precisionen i föregående års skattning.
- Granska om notupplysningarna kopplat till innehaven är rättvisande och fullständiga.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 2 – 22 och sidan 75. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra

en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en föreningen inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna

kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Svenska kyrkans tjänstepensionsförening för räkenskapsåret 2023-01-01–2023-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens

verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om tjänstepensionsföretag, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller föreningens stadgar.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om tjänstepensionsföretag.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om tjänstepensionsföretag.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk

inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med lagen om tjänstepensionsföretag.

Jag utsågs till Svenska kyrkans tjänstepensionsförenings revisor av föreningsstämman 2022-06-03 och har varit föreningens revisor sedan 2018-06-01. Svenska kyrkans tjänstepensionsförening har varit ett företag av allmänt intresse sedan 1 januari 2021.

REVISORNS YTTRANDE AVSEENDE DEN LAGSTADGADE HÅLLBARHETS-RAPPORTEN

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 40–44 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Min granskning har skett enligt FARs rekommendation *RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Min revisionsberättelse har avgivits enligt den elektroniska signeringen.

HENRIK PERSSON
AUKTORISERAD REVISOR

LEKMANNAREVISORNS GRANSKNINGSRAPPORT

Vi har i egenskap av lekmannarevisorer granskat verksamheten i Svenska kyrkans tjänstepensionsförening för år 2023. Granskningen har utförts i enlighet med försäkringsrörelselagen och god sed i Sve-

rige. Det innebär att vi har planerat och genomfört granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att föreningens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt

samt att föreningens interna kontroll är tillräcklig. Vår granskning har inte föranlett några anmärkningar.

JEANETTE NORDSTRÖM
LEKMANNAREVISOR

BENGT STIGNER
LEKMANNAREVISOR

Ordlista

» ANSLUTEN/FÖRSÄKRAD

- Är eller har varit anställd hos arbetsgivare,
- omfattas av kollektivavtalad pensionsplan tecknad för Svenska kyrkans avtalsområde, och
- har blivit anmäld till Kyrkans tjänstepensionsförening av sin arbetsgivare som försäkrad.

» ARBETSGIVARE

Arbetsgivare inom Svenska kyrkan, arbetsgivare som träffat serviceavtal med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, övriga till Svenska kyrkan närstående organisationer som Kyrkans tjänstepensionsförenings styrelse beviljat medlemskap enligt 1 kap. 5 § samt Trossamfundet Svenska kyrkan. Arbetsgivare är försäkringstagare.

» DIREKTAVKASTNING

Beräknad enligt Finansinspektionens rekommendation FFFF 2019:23, och avser förhållandet mellan kapitalavkastning intäkter och det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och kassa och bank.

» DISKONTERINGSRÄNTA

Den ränta som används för att beräkna nuvärdet av framtida in- och utbetalningar.

» DURATION

Löptid.

» FACKLIGA ORGANISATIONER

Svenska kommunalarbetsgivarförbundet, Fackförbundet Vision, Lärarnas Samverkansråd och Kyrkans Akademikerförbund (Kyrka).

» FRIBREV KAP-KL

Du som omfattas av pensionsavtalet TPA 18 Svenska kyrkan och tidigare hade en livränta/förmånsbestämd tjänstepension kan ha ett fribrev. Där finns den pension du tjänade in under avtalet KAP-KL Svenska kyrkan.

» FÖRMÅNSBESTÄMD TJÄNSTEPENSION

Du som är född 1958 eller tidigare och har en inkomst över 46 438 kronor i månaden (2023) kan ha rätt till en förmånsbestämd tjänstepension, som en kompensation för att allmän pension upphör vid intjänandetaket.

» FÖRMÅNSTAGARE

- Vid utbetalning av ålderspension: den anslutne. Eller, om den anslutne avlider och återbetalningsskydd finns: den eller de personer som enligt förmånstagarförordnande har rätt till förmånen.
- Vid utbetalning av efterlevandepension: den eller de personer som enligt pensionsplan har rätt till förmånen.

» FÖRSÄKRAD

Den anslutne.

» FÖRSÄKRINGSGIVARE

Svenska kyrkans tjänstepensionsförening.

» FÖRSÄKRINGSTAGARE

Arbetsgivaren.

» FÖRVALTNINGSKOSTNAD

Relationen mellan driftskostnader (exklusive kostnader för kapitalförvaltningen) i förhållande till balansomslutning med avdrag för skulder.

» INTJÄNAD PENSIONS RÄTT

Du som arbetade inom Svenska kyrkan före 1998 (2000 för präster) kan ha en intjänad pensionsrätt för den anställningstiden.

» INTJÄNANDETAKET

Gränsen för allmän pension går vid 7,5 inkomstbasbelopp. Du som tjänar mer än 46 438 kronor per månad (2023) har en inkomst över intjänandetaket.

» KAPITALBAS

Kapitalbasen ska minst uppgå till det riskkänsliga kapitalkravet. Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet. Kapitalbasen omfattar konsolideringsfond och övrigt eget kapital med avdrag för immateriella tillgångar.

» KAPITALFÖRVALTNINGSKOSTNAD

Relationen mellan kostnader för kapitalförvaltningen i förhållande till balansomslutning med avdrag för skulder.

» KAP-KL SVENSKA KYRKAN

Kollektivavtal för anställda inom Svenska kyrkan födda 1958 eller tidigare.

» KOLLEKTIVAVTALAD TJÄNSTEPENSION

Bygger på en överenskommelse mellan arbetsgivar- och fackliga organisationer och betalas av arbetsgivaren.

» KOLLEKTIV KONSOLIDERINGSNIVÅ

Beräknas som kvoten mellan tillgångarnas marknadsvärden och preliminärt fördelade tillgångsvärden (garanterade åtaganden och preliminärt fördelad återbäring).

» MEDLEM

Arbetsgivare och ansluten/försäkrad.

» MINIMIKAPITALKRAV

Minimikapitalkravet för försäkring beräknas enligt Lag (2019:749) om tjänstepensionsföretag.

» PARTER

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation i egenskap av företrädare för Arbetsgivarna och de fackliga organisationerna i egenskap av företrädare för de anslutna.

» PENSIONS PREMIE

Premien är det belopp din arbetsgivare betalar till Kyrkans pension.

» PENSIONSTILLÄGG

Är metoden som används för att värdesäkra, ge återbäring för förmånsbestämda pensioner.

» PENSIONSÅLDER

Du kan tidigast gå i pension vid 61 års ålder.

» PLACERINGAR

De i balansräkningen marknadsvärderade placeringstillgångarna, kassa bank, samt övriga tillgångar och skulder som är relaterade till placeringstillgångarna.

» PLACERINGSTILLGÅNGAR

Marknadsvärderade tillgångar med karaktären kapitalplacering.

» PREMIEBESTÄMD TJÄNSTEPENSION

Din arbetsgivare betalar en bestämd procent av din inkomst till din framtida tjänstepension. Det slutliga pensionsbeloppet bestäms av dina inbetalda premier samt vilken avkastning och vilka avgifter Kyrkans pension

har. Kallas även för avgiftsbestämd tjänstepension.

» RISKKÄNSLIGT KAPITALKRAV

Det riskkänsliga kapitalkravet utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade.

» RKK-KVOT

Relationen mellan kapitalbas och riskkänsligt kapitalkrav.

» SOLVENSGRAD

Beräknade utifrån totala marknadsvärderade tillgångar minskade med immateriella tillgångar och finansiella skulder i förhållande till de garanterade åtagandena.

» TOTALAVKASTNING

Totala ränteintäkter och utdelningar med tillägg av realiserat resultat och orealiserade värdeförändringar i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital. Totalavkastningen är tidsviktad och beräknad enligt Svensk Försäkrings rekommendation för årlig beräkning av totalavkastning.

» TPA 18 SVENSKA KYRKAN

Kollektivavtal för anställda inom Svenska kyrkan födda 1959 eller senare.

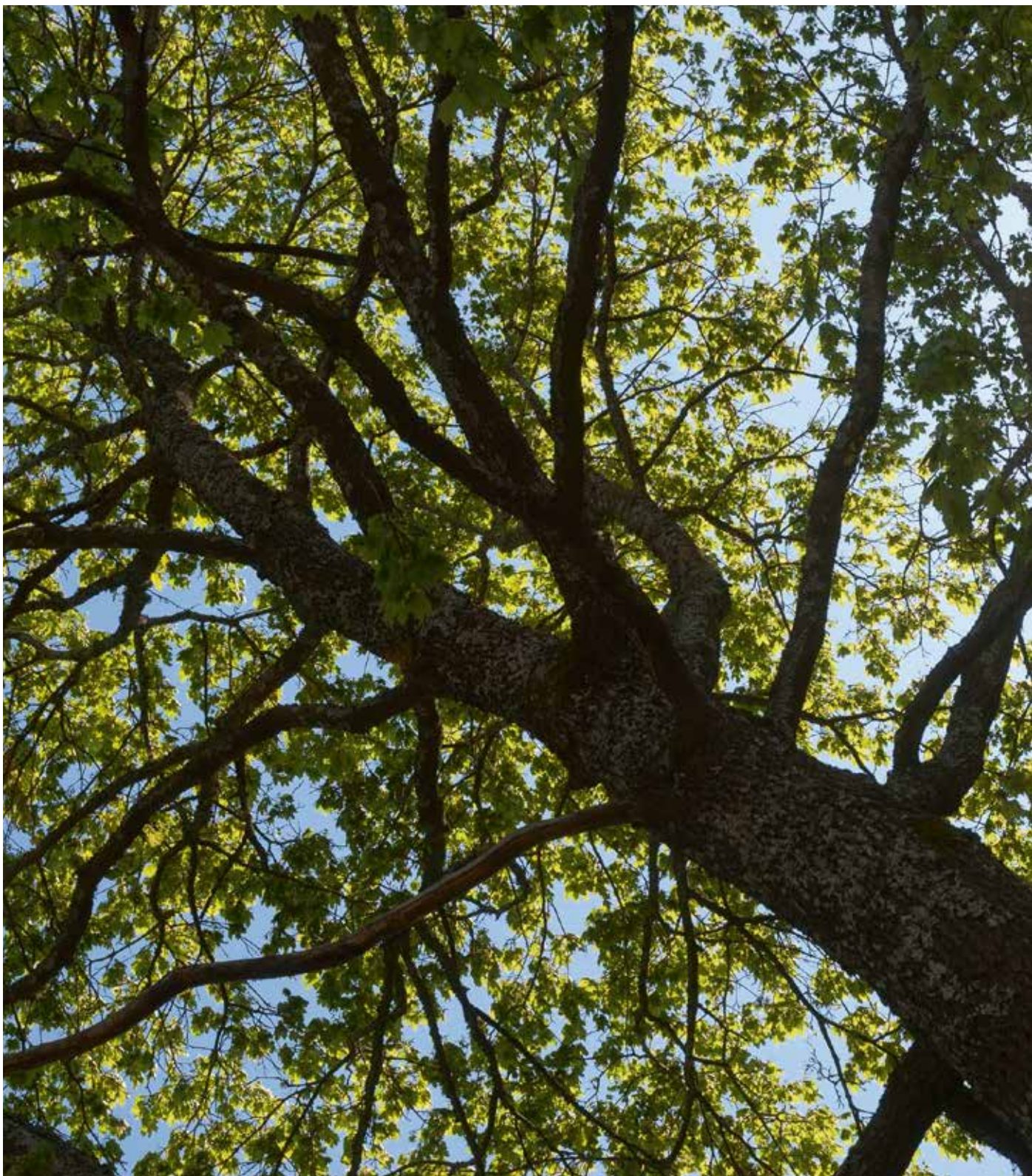
» UTBETALNINGSTID

Den premiebestämda tjänstepensionen betalas ut livsvarigt, det vill säga så länge du lever, eller under en bestämd tid på 15, 10 eller 5 år. Den förmånsbestämda tjänstepensionen betalas ut livsvarigt.

» ÅTERBÄRINGSRÄNTA

Används för att fördela den totala avkastningen inom premiebestämd pensionsförsäkring. Återbärräntan används för att jämma ut avkastningen över en längre tid.

Postadress
Kyrkans pension
Box 501, 101 30 Stockholm

Kundservice
Kyrkans pension
Universitetsallén 8
852 34 Sundsvall
Telefon: 020-55 45 35
Mejl: kundservice@kyrkanspension.se

www.kyrkanspension.se
Organisationsnr: 816400-4155
Styrelsens säte: Stockholm